

Raport

o stanie rolnictwa ekologicznego
w Polsce w latach 2015–2016

The report on organic farming in Poland in 2015–2016



IJHARS

Agricultural and Food Quality Inspection



Raport

o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

The report on organic farming in Poland in 2015–2016

© Główny Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych

Opracowanie
Biuro Rolnictwa Ekologicznego i Produktów Regionalnych



IJHARS

Główny Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa
www.ijhars.gov.pl
sekretariat@ijhars.gov.pl

Redakcja
Izabela Zdrojewska

Warszawa 2017

Realizacja
Agencja Reklamowo-Wydawnicza A. Grzegorzczak
www.grzeg.com.pl



Spis treści / Contents

1. Wstęp / Introduction	8
2. Przepisy prawa w zakresie rolnictwa ekologicznego obowiązujące w latach 2015–2016 / Legislation on organic farming in 2015–2016.	10
2.1. Przepisy Unii Europejskiej / The European Union legislation	11
2.2. Przepisy krajowe / National legislation	12
3. System kontroli w rolnictwie ekologicznym / Control system of organic farming	13
3.1. System kontroli w rolnictwie ekologicznym w Unii Europejskiej / Control system of organic farming in the European Union	14
3.2. System kontroli w rolnictwie ekologicznym w Polsce / Control system of organic farming in Poland.	15
3.3. Zadania IJHARS w zakresie rolnictwa ekologicznego / AFQI's tasks in organic farming	16
3.4. Nadzór nad jednostkami certyfikującymi w rolnictwie ekologicznym / Supervision of control bodies of organic farming	16
3.5. Jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym w Polsce / Control bodies of organic farming in Poland	17
3.6. Nadzór nad produkcją ekologiczną / Supervision of organic production.	18
3.7. Egzaminy dla osób ubiegających się o wpis do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego / The exams for organic farming inspectors.	19
3.8. Import produktów rolnictwa ekologicznego / Import of organic products from third countries.	20
3.8.1. Kontrole graniczne produktów rolnictwa ekologicznego importowanych z państw trzecich / Border controls of organic products imported from third countries	21
3.9. Odstępstwa od warunków produkcji ekologicznej / Exceptions from the organic production rules	22
3.9.1. Decyzje wydane w sprawie odstępstw od zasad produkcji ekologicznej w latach 2015–2016 / Administrative decisions issued in case of exceptions from the organic production rules in 2015–2016.	22
4. Dane statystyczne dotyczące rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016	23
The statistical data on organic farming in Poland in 2015–2016	23
4.1. Producenci ekologiczni w latach 2015–2016 / Organic operators in 2015–2016	24
4.1.1. Producenci ekologiczni w 2015 r. / Organic operators in 2015.	24
4.1.2. Producenci ekologiczni w 2016 r. / Organic operators in 2016.	25
4.1.3. Zmiana liczby producentów ekologicznych w latach 2015–2016 r. / Change of number of organic operators in 2015–2016.	26
4.2. Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w latach 2015–2016 / Area under organic farming in 2015–2016	27
4.2.1. Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w 2015 r. / Area under organic farming in 2015.	29
4.2.2. Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w 2016 r. / Area under organic farming in 2016.	31
4.2.3. Zmiana powierzchni ekologicznych użytków rolnych w latach 2015–2016 / Change of area under organic farming in 2015–2016	33



4.2.4. Struktura wielkości powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach ekologicznych w Polsce w latach 2015–2016 / Structure of the area of organic farms in Poland in 2015–2016	33
4.3. Przetwórstwo ekologiczne i produkcja wybranych ekologicznych artykułów rolno-spożywczych w latach 2015–2016 / Organic processing and production of the selected organic foodstuffs in 2015–2016	35
4.4. Program rolnośrodowiskowy / The Rural Development Programme.	37
4.5. Rolnictwo ekologiczne w Unii Europejskiej / Organic farming in the European Union	38
5. Załączniki / Annexes	40
Załącznik 1 – Jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym / Annex 1 – Control bodies of organic farming	43
Załącznik 2 – Odstępstwa od zasad produkcji ekologicznej Annex 2 – Exceptions from the organic production rules	46
Załącznik 3 – Producenci ekologiczni w latach 2015–2016 Annex 3 – Organic producers in 2015–2016.	47
Załącznik 4 – Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w latach 2015–2016 Annex 4 – Area under organic farming in 2015–2016.	50
Załącznik 5 – Produkcja wybranych ekologicznych upraw i artykułów rolno-spożywczych w latach 2015–2016 Annex 5 – Production of selected organic cultivations and foodstuffs in 2015–2016.	53
Załącznik 6 – Program rolnośrodowiskowy w latach 2015–2016 Annex 6 – Rural Development Programme in 2015–2016	56
Załącznik 7 – Rolnictwo ekologiczne w Unii Europejskiej w 2015 r. Annex 7 – Organic farming in the European Union in 2015.	66
Załącznik 8 – Wykaz wybranych instytucji działających w obszarze rolnictwa ekologicznego Annex 8 – The list of selected institutions related to organic farming.	67
6. Dane statystyczne dotyczące rolnictwa ekologicznego, wg województw / The statistical data of organic farming by voivodships	68



Lista tabel i rysunków / List of tables and graphs

Tabele

Tabela 1.	Liczba osób, które zostały wpisane do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego w zakresie poszczególnych rodzajów specjalizacji w 2015 i 2016 r.	19
Tabela 2.	Podział gospodarstw ekologicznych wg rodzaju produkcji w Polsce w latach 2015–2016	27
Tabela 3.	Struktura ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2015–2016	28
Tabela 4.	Inwentarz ekologiczny w latach 2015–2016 (stan na dzień kontroli JC) [sztuki]	28
Tabela 5.	Struktura wielkości powierzchni ekologicznych użytków rolnych w gospodarstwach ekologicznych w latach 2015–2016	33
Tabela 6.	Struktura wielkości powierzchni użytków rolnych w okresie konwersji w gospodarstwach ekologicznych w latach 2015–2016	34
Tabela 7.	Struktura wielkości powierzchni użytków rolnych po zakończonym okresie konwersji w gospodarstwach ekologicznych w latach 2015–2016	34
Tabela 8.	Średnia wielkość powierzchni gospodarstw o zróżnicowanej strukturze w zależności od statusu w latach 2015–2016 [ha]	35
Tabela 9.	Warianty w ramach pakietu rolnictwo ekologiczne w PROW 2007-2013	37
Tabela 10.	Warianty w ramach działania rolnictwo ekologiczne w PROW 2014-2020	37

Tables

Table 1.	Number of inspectors of organic farming authorised in 2015 and 2016 by categories	19
Table 2.	Organic holdings by type of production in Poland in 2015–2016	27
Table 3.	The structure of the area under organic farming in 2015–2016	28
Table 4.	Organic livestock in 2015 – 2016 (as of day of control CB) [in heads]	28
Table 5.	Structure of the area under organic farming in 2015–2016	33
Table 6.	Structure of the area in conversion period into organic farms in 2015–2016	34
Table 7.	Structure of the fully converted area into organic farms in 2015–2016	34
Table 8.	Average area of holdings of diversified structure in relation to structure and status in 2015–2016 [ha]	35
Table 9.	Variants of organic farming in Rural Development Program 2007-2013	37
Table 10.	Variants of organic farming in Rural Development Program 2014-2020	37

Rysunki

Rysunek 1.	Liczba producentów ekologicznych w jednostkach certyfikujących w latach 2015–2016	17
Rysunek 2.	Liczba inspektorów rolnictwa ekologicznego, za pośrednictwem których jednostki certyfikujące przeprowadziły kontrole w latach 2015–2016	17
Rysunek 3.	Liczba kontroli przeprowadzonych przez jednostki certyfikujące u producentów ekologicznych w latach 2015–2016	18
Rysunek 4.	Liczba producentów ekologicznych w Polsce, w latach 2004–2016	24
Rysunek 5.	Liczba ekologicznych producentów rolnych w Polsce, w latach 2004–2016	24
Rysunek 6.	Liczba podmiotów ekologicznych zajmujących się przygotowaniem w Polsce, w latach 2004–2016	24
Rysunek 7.	Liczba producentów ekologicznych w poszczególnych województwach i ich udział w stosunku do ogólnej liczby producentów w Polsce w 2015 r.	25
Rysunek 8.	Liczba producentów ekologicznych w poszczególnych województwach i ich udział w stosunku do ogólnej liczby producentów w Polsce w 2016 r.	26
Rysunek 9.	Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2004–2016 [ha]	27
Rysunek 10.	Powierzchnia głównych upraw ekologicznych (po zakończonym okresie konwersji) w Polsce w 2015 r. [ha]	29
Rysunek 11.	Produkcja głównych upraw ekologicznych (po zakończonym okresie konwersji) w Polsce w 2015 r. [t]	29
Rysunek 12.	Powierzchnia [ha] oraz wielkość produkcji [t] upraw ekologicznych: zbóż (a), owoców (b), warzyw (c) i ziemniaków (d) w 2015 r., w podziale na województwa	30
Rysunek 13.	Powierzchnia [ha] oraz wielkość produkcji [t] upraw ekologicznych (po zakończonym okresie konwersji) w Polsce w 2016 r. [ha]	31
Rysunek 14.	Produkcja głównych upraw ekologicznych (po zakończonym okresie konwersji) w Polsce w 2016 r. [t]	31
Rysunek 15.	Powierzchnia [ha] oraz wielkość produkcji [t] upraw ekologicznych: zbóż (a), owoców (b), warzyw (c) i ziemniaków (d) w 2016 r., w podziale na województwa	32
Rysunek 16.	Udział podmiotów zajmujących się przetwórstwem produktów ekologicznych w podziale na branże w 2015 r.	36
Rysunek 17.	Udział podmiotów zajmujących się przetwórstwem produktów ekologicznych w podziale na branże w 2016 r.	36
Rysunek 18.	Liczba ekologicznych producentów rolnych w krajach UE w 2015 r.	38
Rysunek 19.	Liczba podmiotów zajmujących się przygotowaniem w krajach UE w 2015 r.	39
Rysunek 20.	Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w UE w 2015 r. [tys. ha]	39

Graphs

Graph 1.	Number of organic producers in control bodies of organic farming in 2015–2016	17
Graph 2.	Number of inspectors of organic farming who conducted controls for control bodies in 2015–2016	17
Graph 3.	Number of controls of organic producers conducted by control bodies in 2015–2016	18
Graph 4.	Number of organic producers in Poland in 2004–2016	24
Graph 5.	Number of organic farmers in Poland in 2004–2016	24
Graph 6.	Number of organic processors in Poland in 2004–2016	24
Graph 7.	The number of organic producers by voivodships and their share in relation to total number of organic producers in Poland in 2015	25
Graph 8.	The number of organic producers by voivodships and their share in relation to total number of organic producers in Poland in 2016	26
Graph 9.	Agricultural area under organic farming in Poland in 2004–2016 [ha]	27
Graph 10.	Area of main organic crops (after conversion period) in Poland in 2015 [ha]	29
Graph 11.	Production of main organic crops (after conversion period) in Poland in 2015 [t]	29
Graph 12.	Area [ha] and production [t] of: cereals (a), fruits (b), vegetables (c) and potatoes (d) in 2015, in voivodships	30
Graph 13.	Area of main organic crops (after conversion period) in Poland in 2016 [ha]	31
Graph 14.	Production of main organic crops (after conversion period) in Poland in 2016 [t]	31
Graph 15.	Area [ha] and production [t] of: cereals (a), fruits (b), vegetables (c) and potatoes (d) in 2016, in voivodships	32
Graph 16.	Shares of organic processors in division to categories in 2015	36
Graph 17.	Shares of organic processors in division to categories in 2016	36
Graph 18.	Number of organic producers in EU member states in 2015	38
Graph 19.	Number of organic processors in EU member states in 2015	39
Graph 20.	Area under organic farming in the UE in 2015 [thousands of ha]	39

Wykaz stosowanych akronimów i skrótów / List of acronyms and abbreviations

IJHARS	Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
AFQI	Agricultural and Food Quality Inspection
GIJHARS	Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
MIAFQ	Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality
WIJHARS	Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
VIAFQ	Voivodeship Inspectorate of Agricultural and Food Quality
MRiRW	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
MARD	Minister of Agriculture and Rural Development
ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ARMA	Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
RDP	Rural Development Programme
PCA	Polskie Centrum Akredytacji
PCA	Polish Centre for Accreditation
JC	jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym
CB	control bodies in organic farming
ha	hektar
ha	hectare
t	tona
t	tone

1. Wstęp

Introduction



1. Wstęp / Introduction

Przedstawiam Państwu *Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016*, który jest już ósmą tego rodzaju publikacją przygotowaną w Głównym Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Raport zawiera informacje o organizacji systemu kontroli w rolnictwie ekologicznym w Polsce, przepisach prawa, na podstawie których realizowane są zadania w zakresie rolnictwa ekologicznego oraz dane statystyczne obrazujące sytuację w tym sektorze rolnictwa w Polsce.

Z *Raportu* wynika, że 2015 r. był drugim, po 2014 r., rokiem spadku liczby producentów ekologicznych w Polsce. Wg stanu na 31 grudnia 2015 r. działalność prowadziło 23 015 producentów ekologicznych. W 2016 r. nastąpiła jednak zmiana tendencji i liczba producentów ekologicznych wzrosła do 23 375. W analizowanym okresie odnotowano istotny wzrost liczby podmiotów prowadzących działalność w zakresie przygotowania, w tym przetwórstwa (z 562 podmiotów w 2015 r. do 705 w 2016 r.). Pomimo ogólnego rozwoju sektora rolnictwa ekologicznego, od 2014 r. następuje zmniejszenie powierzchni użytków rolnych, na których stosowane były ekologiczne metody produkcji (z 580 30,03 ha w 2015 r. do 536 579,22 ha w 2016 r.). Dane pokazują, że w latach 2015–2016 największą powierzchnię ekologicznych użytków rolnych zajmowały rośliny na paszę, łąki i pastwiska oraz zboża, które łącznie w 2015 r. stanowiły 80,2% powierzchni oraz 76,7% w 2016 r. Najważniejsze gatunki zwierząt chowane metodami ekologicznymi to drób (głównie kury nieśne i brojlery), owce i bydło.

Raport został opracowany na podstawie danych otrzymanych przez GIJHARS od jednostek certyfikujących, danych EUROSTAT oraz danych własnych IJHARS zebranych w trakcie realizacji ustawowych zadań w sektorze rolnictwa ekologicznego. Ponadto, *Raport* zawiera informacje o pomocy finansowej wypłaconej producentom ekologicznym w ramach programu rolno-środowiskowego, finansowanego ze środków PROW. Dane te pochodzą z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Andrzej Romaniuk
Główny Inspektor JHARS

It is my pleasure to present you the Report on organic farming in Poland in 2015–2016, the eighth publication of the Agricultural and Food Quality Inspection on this topic.

This report contains information about organisation of national control system of organic farming, legislation related to organic farming and tasks performed in the area and statistical data illustrating the situation in this sector of agriculture in Poland.

According to the report, after 2 years of decrease, the trend has been reversed and in 2016 the number of organic producers rose to 23 375 - while as at 31st December 2015 there were 23 015 organic producers. Noteworthy is the significant growth of the number of preparatory operators including processors in the given period (from 562 in 2015 to 705 in 2016). Despite the overall growth in organic farming sector, the area of farms decreased from 580,730.03 ha in 2015 to 536,579.22 ha in 2016. Data show that in 2015 and 2016 green fodders followed by grasslands and pastures, and cereals represented the biggest share of organic area. These crops represented 80,2% in 2015 and 76,7% in 2016 of total agricultural area under organic farming. The most important animal species in organic production were poultry (mainly laying hens and broilers), sheep and cattle.

The report was prepared on the basis of data received from control bodies of organic farming, data from EUROSTAT and AFQI's own data collected in the course of statutory tasks performance. Moreover, the report contains information about financial support given to organic operators as a part of agri-environment measures, funded from RDP.

These data originate from the Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture.

Andrzej Romaniuk
Chief Inspector of Agricultural and Food Quality

2. Przepisy prawa w zakresie rolnictwa ekologicznego obowiązujące w latach 2015–2016

Legislation on organic farming in 2015–2016



2. Przepisy prawa w zakresie rolnictwa ekologicznego obowiązujące w latach 2015–2016 / Legislation on organic farming in 2015–2016

2.1. Przepisy Unii Europejskiej / The European Union legislation

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007 r., ze zm.),
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli (Dz. Urz. UE L 250 z 18.9.2008 r., poz. 1, ze zm.), które zostało zmienione:
 - rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/673 z dnia 29 kwietnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 889/2008 ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli,
 - rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/1842 z dnia 14 października 2016 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1235/2008 w odniesieniu do elektronicznych świadectw kontroli dotyczących przywożonych produktów ekologicznych i niektórych innych elementów oraz zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 889/2008 w odniesieniu do wymogów dotyczących konserwowanych lub przetworzonych produktów ekologicznych i przekazywania informacji,
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1235/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) Nr 834/2007 w odniesieniu do ustaleń dotyczących przywozu produktów ekologicznych z krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 334, z 12.12.2008 r., ze zm.), które zostało zmienione:
 - rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2015/2345 z dnia 15 grudnia 2015 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1235/2008 ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do ustaleń dotyczących przywozu produktów ekologicznych z krajów trzecich,
 - rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/1842 z dnia 14 października 2016 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1235/2008 w odniesieniu do elektronicznych świadectw kontroli dotyczących przywożonych produktów ekologicznych i niektórych innych elementów oraz zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 889/2008 w odniesieniu do wymogów dotyczących konserwowanych lub przetworzonych produktów ekologicznych i przekazywania informacji ((Dz. Urz. UE L 282 z 19.10.2016 r., poz.19)¹.

¹ Wejście w życie Rozporządzenia – 17 kwietnia 2017 r.

2.2. Przepisy krajowe / National legislation

- Ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 497 ze zm.)²,
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie jednostek organizacyjnych oceniających i potwierdzających zgodność środków do produkcji ekologicznej z wymaganiami określonymi w przepisach dotyczących rolnictwa ekologicznego oraz prowadzących wykaz tych środków (Dz. U. Nr 54 poz. 326, ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2010 r. w sprawie niektórych warunków produkcji ekologicznej (Dz. U. Nr 56 poz. 348),
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie nabywania uprawnień inspektora rolnictwa ekologicznego (Dz. U. z 2015 r. poz. 742)³,
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie ogólnych odstępstw od warunków produkcji ekologicznej (Dz. U. z 2015 r. oz. 799),
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie laboratoriów urzędowych i referencyjnych oraz zakresu analiz wykonywanych przez te laboratoria (Dz.U. z 2015 r. poz. 795),
- Rozporządzenie MRiRW z dnia 15 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie laboratoriów urzędowych i referencyjnych oraz zakresu analiz wykonywanych przez te laboratoria (Dz.U. 2016 r. poz. 914), obowiązujące z dniem 12 lipca 2016 r.
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie danych dotyczących wyników przeprowadzonych analiz (Dz. U. z 2015 r. poz. 676),
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 sierpnia 2015 r. w sprawie wzoru formularza wykazu producentów, którzy spełnili wymagania dotyczące produkcji w rolnictwie ekologicznym oraz sposobu jego przekazywania (Dz. U. z 2015 r., poz. 1429),
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie rodzajów nieprawidłowości lub naruszeń przepisów dotyczących rolnictwa ekologicznego i minimalnych środków, jakie jednostki certyfikujące są obowiązane zastosować w przypadku stwierdzenia wystąpienia tych nieprawidłowości lub naruszeń w ramach kontroli w rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2016 r., poz. 777).



² Poprzednia ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116 poz. 975) została zmieniona ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o zmianie ustawy o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 55), która weszła w życie 28 stycznia 2015 r.

³ Zastępujące poprzednie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 maja 2010 r. w sprawie nabywania uprawnień inspektora rolnictwa ekologicznego (Dz. U. Nr 94 poz. 607).

3. System kontroli w rolnictwie ekologicznym

Control system of organic farming



3. System kontroli w rolnictwie ekologicznym / Control system of organic farming

Pkt 1 preambuły rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 stanowi:

Produkcja ekologiczna jest ogólnym systemem zarządzania gospodarstwem i produkcji żywności łączącym najkorzystniejsze dla środowiska praktyki, wysoki stopień różnorodności biologicznej, ochronę zasobów naturalnych, stosowanie wysokich standardów dotyczących dobrostanu zwierząt i metodę produkcji odpowiadającą wymaganiom niektórych konsumentów preferujących wyroby wytwarzane przy użyciu substancji naturalnych i naturalnych procesów.

Przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 stosuje się na wszystkich etapach produkcji, przygotowania i dystrybucji produktów oraz ich kontroli oraz stosowania oznaczeń odnoszących się do produkcji ekologicznej do następujących produktów pochodzenia rolnego (w tym pochodzących z akwakultury):

- a) żywe lub nieprzetworzone produkty rolne,
- b) przetworzone produkty rolne przeznaczone do spożycia,
- c) pasze,
- d) wegetatywny materiał rozmnożeniowy i nasiona do celów uprawy, oraz drożdże przeznaczone do spożycia lub używane jako pasze.

W zakres przepisów dotyczących rolnictwa ekologicznego nie wchodzi produkty myślistwa i rybołówstwa pochodzące od dzikich zwierząt oraz żywienie zbiorowe.

3.1. System kontroli w rolnictwie ekologicznym w Unii Europejskiej / Control system of organic farming in the European Union

Zgodnie z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego, obowiązującymi na terenie Unii Europejskiej, państwa członkowskie ustanawiają system kontroli i wyznaczają jeden lub kilka właściwych organów odpowiedzialnych za kontrole wypełniania zobowiązań wynikających z przepisów prawa w tym zakresie.

Tworząc system kontroli organy właściwe państw członkowskich mogły:

- przekazać zadania związane z kontrolą jednostkom certyfikującym,
- przyznać swoje uprawnienia kontrolne jednemu lub kilku organom kontrolnym,
- ustanowić połączenie dwóch ww. systemów.

Niezależnie od tego, czy zadania kontrolne zostały przekazane jednostkom certyfikującym, czy organom kontrolnym, właściwe organy państwa członkowskiego gwarantują, że wyznaczone podmioty, w działaniach podejmowanych w zakresie rolnictwa ekologicznego, zachowują obiektywność i bezstronność oraz dysponować będą wykwalifikowanym personelem i zasobami niezbędnymi do sprawowania swoich funkcji.

W przypadku przekazania zadań kontrolnych jednostkom certyfikującym, państwa członkowskie UE wyznaczają organy odpowiedzialne za uznawanie tych jednostek i nadzór nad nimi.

3.2. System kontroli w rolnictwie ekologicznym w Polsce / Control system of organic farming in Poland

W Polsce, podobnie jak w większości państw UE, zadania kontrolne zostały przekazane jednostkom certyfikującym, upoważnionym i nadzorowanym przez wyznaczony organ.

Organizacja systemu kontroli w rolnictwie ekologicznym w Polsce:

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (*Minister of Agriculture and Rural Development*) – odpowiedzialny jest za upoważnianie jednostek certyfikujących do przeprowadzania kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów w rolnictwie ekologicznym.

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (*Agricultural and Food Quality Inspection*) – odpowiedzialna jest za sprawowanie nadzoru nad jednostkami certyfikującymi i nad produkcją ekologiczną.

W ramach nadzoru nad jednostkami certyfikującymi i nadzoru nad produkcją ekologiczną Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych współpracuje z:

- Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów – w zakresie wprowadzania do obrotu detalicznego żywych lub nieprzetworzonych produktów rolnych oraz przetworzonych produktów rolnych przeznaczonych do spożycia,
- Inspekcją Weterynaryjną – w zakresie pasz,
- Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa – w zakresie wegetatywnego materiału rozmnożeniowego i nasion do celów uprawy.

Polskie Centrum Akredytacji (*Polish Centre for Accreditation*) – organ akredytujący jednostki certyfikujące.

Jednostki Certyfikujące (*control bodies of organic farming*) – upoważnione do przeprowadzania kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów w zakresie rolnictwa ekologicznego.

Warunkiem rozpoczęcia przez jednostkę certyfikującą działalności w zakresie rolnictwa ekologicznego jest posiadanie upoważnienia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do przeprowadzania kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów w zakresie rolnictwa ekologicznego. Upoważnienie mogą otrzymać wyłącznie jednostki certyfikujące, które posiadają akredytację Polskiego Centrum Akredytacji w zakresie wymogów określonych w normie PN-EN ISO/IEC 17065:2012⁴ lub przewodniku ISO 65: „Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi”. Upoważnienie jest wydawane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi bezterminowo, jednakże może on wycofać upoważnienie jeżeli stwierdzi, że jednostka certyfikująca nie realizuje odpowiednio przekazanych jej zadań.



⁴ Norma PN-EN ISO/IEC nr ref. 17065:2013-03 zastąpiła normę PN-EN 45011:2000 „Ogólne wytyczne dotyczące akredytacji jednostek certyfikujących wyroby w odniesieniu do wymagań normy EN 45011:2000”. Okres przejściowy na wdrożenie przez akredytowane jednostki certyfikujące normy ISO/IEC 17065:2012, (opublikowanej 15 września 2012 r., zgodnie z Komunikatem PCA nr 125 z dnia 24.07.2013 r.), zakończył się 15.09.2015 r.

3.3. Zadania IJHARS w zakresie rolnictwa ekologicznego / AFQI's tasks in organic farming

Zgodnie z ustawą o rolnictwie ekologicznym, w okresie którego dotyczy *Raport*, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych wykonywała następujące zadania w zakresie rolnictwa ekologicznego:

- sprawowanie nadzoru nad jednostkami certyfikującymi oraz nad produkcją ekologiczną,
- dopuszczanie do swobodnego obrotu w UE przesyłek produktów rolnictwa ekologicznego importowanych z krajów trzecich przez ich sprawdzanie i potwierdzanie świadectw kontroli,
- gromadzenie, przechowywanie, przetwarzanie i udostępnianie informacji o producentach w rolnictwie ekologicznym,
- rozpatrywanie wniosków o pozwoleń na zastosowanie przewidzianych prawem odstępstw od zasad produkcji ekologicznej,
- przeprowadzanie egzaminów dla osób ubiegających się o wpis do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego oraz prowadzenie rejestru inspektorów.

3.4. Nadzór nad jednostkami certyfikującymi w rolnictwie ekologicznym / Supervision of control bodies of organic farming

W ramach nadzoru nad jednostkami certyfikującymi Główny Inspektor JHARS wykonywał następujące zadania:

- prowadził analizy danych i informacji dostarczanych przez jednostki certyfikujące,
- prowadził audyty i dokonywał inspekcji jednostek certyfikujących,
- przekazywał jednostkom certyfikującym wnioski pokontrolne,
- nakazywał wykonanie odpowiednich działań naprawczych,
- dokonywał sprawdzenia u producentów ekologicznych prawidłowości kontroli wykonanych przez jednostki certyfikujące.

Jednocześnie, w ramach sprawowanego nadzoru, Główny Inspektor JHARS mógł żądać od jednostek certyfikujących wszelkich dodatkowych danych i informacji związanych ze sprawowanym nadzorem.

W 2015 r. upoważnieni pracownicy Głównego Inspektoratu JHARS przeprowadzili planowe audyty we wszystkich 10 jednostkach certyfikujących oraz 3 inspekcje.

W 2016 r. przeprowadzono 10 audytów planowych i 1 inspekcję jednostki certyfikującej.

W 2015 r. wojewódzkie inspektoraty JHARS przeprowadziły kontrole w 187 gospodarstwach rolnych (w tym w 3 gospodarstwach pszczelarskich) oraz w 50 przetwórnich ekologicznych oraz u ich podwykonawców (w tym u 4 importerów produktów ekologicznych). W ramach tych kontroli przeprowadzono 33 kontrole nadzorowane (tj. kontrole wykonane przez inspektorów jednostek certyfikujących pod nadzorem inspektorów WIJHARS). W 2016 r. przeprowadzono kontrole w 190 ekologicznych gospodarstwach rolnych (w tym u 5 producentów prowadzących działalność w kategorii pszczelarstwa) i 50 kontroli w przetwórnich ekologicznych (w tym 25 producentów prowadziło działalność w zakresie przetwórstwa, 39 producentów prowadziło działalność w zakresie wprowadzania do obrotu produktów rolnictwa ekologicznego oraz 7 producentów prowadziło działalność w zakresie importu produktów rolnictwa ekologicznego z krajów trzecich). W ramach tych kontroli przeprowadzono 36 kontroli nadzorowanych.

3.5. Jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym w Polsce / Control bodies of organic farming in Poland

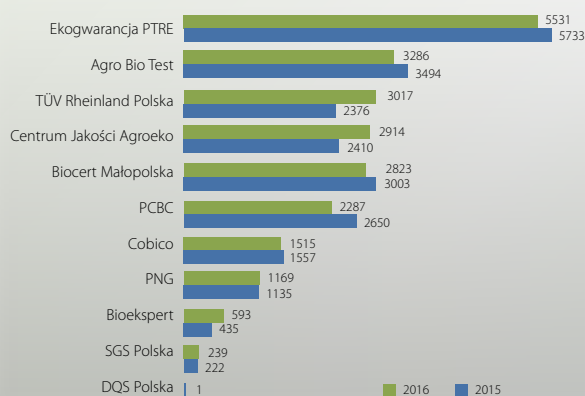
W 2015 r. w Polsce działalność prowadziło 10 jednostek certyfikujących posiadających upoważnienie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do przeprowadzania kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów w zakresie rolnictwa ekologicznego.

W 2016 r. upoważnienie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do przeprowadzania kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów w zakresie rolnictwa ekologicznego uzyskała jednostka certyfikująca DQS Polska Sp. z o.o. w związku z tym, od listopada 2016 r. w zakresie rolnictwa ekologicznego w Polsce działało 11 jednostek certyfikujących:

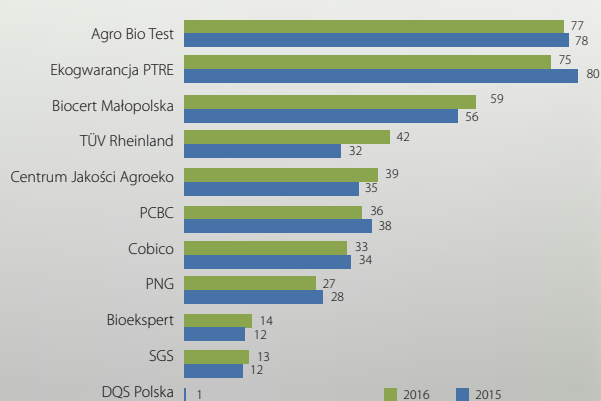
- EKOGRWARANCJA PTRE (PL-EKO-01)
- PNG (PL-EKO-02)
- COBICO (PL-EKO-03)
- BIOEKSPERT (PL-EKO-04)
- BIOCERT MAŁOPOLSKA (PL-EKO-05)
- POLSKIE CENTRUM BADAŃ I CERTYFIKACJI (PL-EKO-06)
- AGRO BIO TEST (PL-EKO-07)
- TÜV RHEINLAND POLSKA (PL-EKO-08)
- CENTRUM JAKOŚCI AGROEKO (PL-EKO-09)
- SGS POLSKA (PL-EKO-10)
- DQS POLSKA (PL-EKO-11)

Wykaz jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym w Polsce, wraz z informacją o zakresie ich upoważnienia, przedstawiony jest **w tabeli 1 załącznika 1**.

Rysunek 1. Liczba producentów ekologicznych w jednostkach certyfikujących w latach 2015–2016⁵
Graph 1. Number of organic producers in control bodies of organic farming in 2015–2016



Rysunek 2. Liczba inspektorów rolnictwa ekologicznego, za pośrednictwem których jednostki certyfikujące przeprowadziły kontrole w latach 2015–2016⁵
Graph 2. Number of inspectors of organic farming who conducted controls for control bodies in 2015–2016

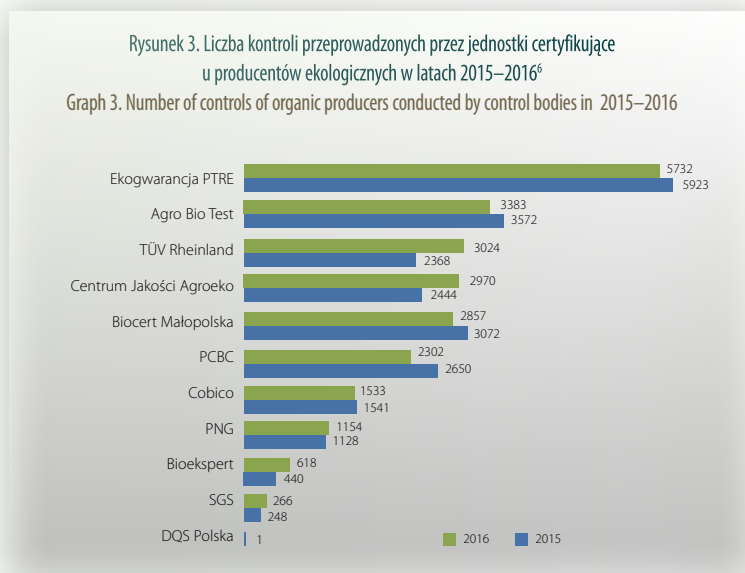


W 2016 r., w porównaniu do 2015 r., w 5 jednostkach certyfikujących (Centrum Jakości Agroeko, TÜV Rheinland Polska, PNG, Bioekspert i SGS Polska) wzrosła liczba kontrolowanych producentów ekologicznych. Największy wzrost liczby producentów w stosunku do 2015 r. stwierdzono w jednostkach Bioekspert (36,3%), TÜV Rheinland Polska (27,0%) i Centrum Jakości Agroeko (20,9%). W 5 jednostkach certyfikujących odnotowano w tym zakresie spadek. Najbardziej, w porównaniu do 2015 r., zmniejszyła się liczba producentów w jednostkach certyfikujących PCBC (o 13,7%), Agro Bio Test (o 6,0%) i Biocert Małopolska (o 6,0%).

Szczegółowe informacje dotyczące liczby producentów ekologicznych kontrolowanych przez jednostki certyfikujące w latach 2015 – 2016 zawarte są **w tabeli 2 załącznika 1**.

⁵ Dane wg stanu na 31 grudnia danego roku. Wg stanu na 31 grudnia 2015 r., jednostka certyfikująca DQS Polska nie była upoważniona do prowadzenia kontroli w zakresie rolnictwa ekologicznego, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o rolnictwie ekologicznym.

W 2016 r., w porównaniu do 2015 r., w 5 jednostkach certyfikujących stwierdzono wzrost liczby zatrudnionych inspektorów rolnictwa ekologicznego. Najwięcej inspektorów przybyło w jednostce certyfikującej TÜV Rheinland Polska (10 inspektorów). W 5 jednostkach stwierdzono zmniejszenie liczby zatrudnionych inspektorów rolnictwa ekologicznego.



Liczba przeprowadzonych kontroli fizycznych (przeprowadzanych przynajmniej raz w roku) u producentów ekologicznych zależała przede wszystkim od liczby producentów, którzy dokonali zgłoszenia do jednostki certyfikującej. W związku z tym, w jednostkach certyfikujących: Bioekspert, TÜV Rheinland Polska, Centrum Jakości Agroeko, SGS Polska i PNG, w których liczba producentów ekologicznych w 2016 r. zwiększyła się w porównaniu do 2015 r., stwierdzono również wzrost liczby przeprowadzonych kontroli. W 5 jednostkach certyfikujących, w których odnotowano zmniejszenie liczby producentów, przeprowadzono odpowiednio mniej kontroli fizycznych.

3.6. Nadzór nad produkcją ekologiczną / Supervision of organic production

W ramach nadzoru nad produkcją ekologiczną Główny Inspektor JHARS wykonywał następujące zadania:

- sprawdzanie u producentów ekologicznych, którzy zgłosili podjęcie działalności w rolnictwie ekologicznym, czy produkcja ekologiczna jest zgodna z przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego,
- prowadzenie kontroli u przedsiębiorców, którzy nie zgłosili podjęcia działalności w rolnictwie ekologicznym, w celu ustalenia, czy nie naruszają oni przepisów o rolnictwie ekologicznym.

Zadania związane z nadzorem nad produkcją ekologiczną Główny Inspektor JHARS powierzał wojewódzkim inspektorom jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, właściwym ze względu na miejsce, w którym prowadzone były czynności związane z tym nadzorem. Ponadto, realizacja zadań związanych z nadzorem nad produkcją ekologiczną była prowadzona przy współpracy z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcją Weterynaryjną.

⁶ Kontrole fizyczne, o których mowa w art. 65 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 889/2008, przeprowadzone u producentów ekologicznych w danym roku.

3.7. Egzaminacje dla osób ubiegających się o wpis do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego / The exams for organic farming inspectors

Od 2011 r. jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym zobowiązane są do przeprowadzania kontroli u producentów ekologicznych wyłącznie za pośrednictwem osób wpisanych do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego, który prowadzony jest przez Głównego Inspektora JHARS i zamieszczony jest na stronie internetowej administrowanej przez Inspekcję⁷. Rejestr zawiera imiona i nazwiska inspektorów rolnictwa ekologicznego oraz informacje o posiadanych przez nich uprawnieniach do prowadzenia kontroli w zakresie poszczególnych rodzajów specjalizacji, określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie nabywania uprawnień inspektora rolnictwa ekologicznego (Dz. U. z 2015 r. poz. 742).

Do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego mogą zostać wpisane osoby, które posiadają m.in. wiedzę niezbędną do prowadzenia kontroli u producentów ekologicznych, potwierdzoną egzaminem zdanym przed komisją kwalifikacyjną powołaną przez Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Od 2015 r., wraz z wejściem w życie nowelizacji ustawy o rolnictwie ekologicznym, zniesiony został obowiązek odnawiania uprawnień inspektora rolnictwa ekologicznego po upływie 3 lat od zdania poprzedniego egzaminu. Niemniej jednak inspektor rolnictwa ekologicznego jest zobowiązany do podnoszenia wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego poprzez udział w szkoleniach z zakresu rolnictwa ekologicznego i przeprowadzenie odpowiedniej liczby kontroli u producentów ekologicznych.

W 2015 r. Główny Inspektor JHARS zorganizował 3 egzaminacje dla osób ubiegających się o wpis do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego. Każdy z terminów egzaminu obejmował wszystkie rodzaje specjalizacji. W wyniku egzaminów zdający uzyskali łącznie 143 uprawnienia do kontroli. W 2015 r. do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego wpisano 43 nowych inspektorów. Według stanu na 31 grudnia 2015 r. do rejestru wpisanych było łącznie 505 inspektorów rolnictwa ekologicznego.

W 2016 r. zorganizowano 3 egzaminacje w zakresie 6 specjalizacji. W wyniku egzaminów zdający uzyskali łącznie 63 uprawnienia do kontroli, a do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego wpisano 24 nowych inspektorów. Według stanu na 31 grudnia 2016 r. do rejestru wpisanych było łącznie 532 inspektorów rolnictwa ekologicznego.

Tabela 1. Liczba osób, które zostały wpisane do rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego w zakresie poszczególnych rodzajów specjalizacji w 2015 r. i 2016 r.
Table 1. Number of inspectors of organic farming authorised in 2015 and 2016 by categories

Lp.	Rodzaj specjalizacji	Liczba inspektorów w rejestrze wg stanu na 31 grudnia 2015 r.	Liczba inspektorów w rejestrze wg stanu na 31 grudnia 2016 r.
1.	Ekologiczna uprawa roślin i utrzymanie zwierząt	476	503
2.	Zbiór ze stanu naturalnego	62	68
3.	Pszczelarstwo	45	52
4.	Produkty akwakultury i wodorosty morskie	27	29
5.	Przetwórstwo produktów ekologicznych oraz produkcja pasz lub drożdży	94	104
6.	Wprowadzanie na rynek produktów ekologicznych, w tym importowanych z państw trzecich	81	91
Łączna liczba inspektorów w rejestrze		505	532

Główny Inspektor JHARS, w ramach nadzoru nad jednostkami certyfikującymi, sprawuje także nadzór nad pracą inspektorów rolnictwa ekologicznego. Na podstawie art. 21 ust. 6 pkt 2 i art. 21 ust. 7 pkt 2 ustawy o rolnictwie ekologicznym Główny Inspektor JHARS może skreślić inspektora z rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego w przypadku nierzetelnego lub stronniczego prowadzenia kontroli, bądź też wykazania oczywistej nieudolności lub niedbałości tego inspektora przy prowadzeniu kontroli.

W 2015 r. jak i w 2016 r. Główny Inspektor JHARS wydał po 1 decyzji dotyczącej skreślenia z rejestru inspektorów rolnictwa ekologicznego z powodu wykazania nierzetelności lub niedbałości przy przeprowadzaniu kontroli przez inspektorów rolnictwa ekologicznego.

⁷ <http://www.ijhars.gov.pl/index.php/egzaminacje-na-inspektorow-rolnictwa-ekologicznego.html>.

3.8. Import produktów rolnictwa ekologicznego / Import of organic products from third countries

Produkty uzyskane metodami ekologicznymi w państwach trzecich (nie należących do Unii Europejskiej i niebędących stroną Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym), które importowane są na terytorium Wspólnoty i odnoszą się w swym oznakowaniu do rolnictwa ekologicznego, muszą spełniać wymagania w zakresie metod produkcji oraz zasad kontroli, uznanych za zgodne lub równoważne do tych, które obowiązują w państwach UE. Zasady te muszą być przestrzegane na każdym etapie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu.

Produkty rolnictwa ekologicznego, importowane zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 do jednego z państw UE, mogą być swobodnie wprowadzane do obrotu we wszystkich państwach członkowskich.

Z dniem 1 lipca 2014 r., zgodnie z art. 19 ust. 5 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1235/2008, państwa członkowskie zaprzestały udzielania zezwoleń importerom na wprowadzanie na rynek produktów rolnictwa ekologicznego z państw trzecich niewymienionych na liście Komisji Europejskiej stanowiącej załącznik III do tego rozporządzenia oraz z państw trzecich, w których kontrole przeprowadzały jednostki certyfikujące niewymienione w wykazie stanowiącym załącznik IV do ww. rozporządzenia. W związku z tym w 2015 r. i 2016 r. GIJHARS nie udzielał upoważnień w powyższym zakresie.

W latach 2015 – 2016 import produktów ekologicznych mógł być dokonywany:

- z państw trzecich wymienionych na liście stanowiącej załącznik III do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1235/2008, obejmującej następujące państwa: Argentyna, Australia, Kostaryka, Indie, Izrael, Szwajcaria, Nowa Zelandia, Tunezja, Japonia, Kanada, Stany Zjednoczone Ameryki, Nowa Zelandia oraz Republika Korei, wraz ze wskazaniem:
 - kategorii produktów, które można importować z poszczególnych uznanych państw trzecich jako produkty rolnictwa ekologicznego,
 - właściwych organów w uznanych krajach trzecich, odpowiedzialnych za system kontroli,
 - uznanych przez Komisję Europejską jednostek certyfikujących i organów kontroli, mogących przeprowadzać kontrole na równoważność z rozporządzeniem Rady (WE) nr 834/2007 oraz wydawać świadectwa kontroli w poszczególnych państwach trzecich,
 - terminu ważności wpisu państwa trzeciego do wykazu.
- z państw trzecich niewymienionych na liście Komisji Europejskiej pod warunkiem, że eksporter produktu był kontrolowany przez jednostkę certyfikującą wymienioną w wykazie stanowiącym załącznik IV do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1235/2008.

Warunkiem dopuszczenia do obrotu na terytorium UE przesyłki produktu ekologicznego importowanego z państwa trzeciego było przedłożenie właściwemu organowi (w Polsce – IJHARS), podczas kontroli granicznej, świadectwa kontroli. Świadectwo kontroli to dokument potwierdzający, że produkty zostały wyprodukowane zgodnie z zasadami produkcji równoważnymi zasadom określonym w przepisach dotyczących rolnictwa ekologicznego, a podmioty gospodarcze, które wytworzyły te produkty, podlegały kontroli.

Podczas czynności wykonywanych przez pracowników wojewódzkich inspektoratów IJHARS w trakcie kontroli granicznej sprawdzane było, czy przedkładane przez importerów świadectwa kontroli zostały wydane przez jednostki certyfikujące lub organy kontroli wymienione w załączniku IV do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1235/2008 lub w wykazie w załączniku III do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1235/2008 (w przypadku produktów importowanych z krajów trzecich uznanych przez Komisję Europejską), w zakresie danej kategorii produktów w danym kraju trzecim, a także czy importowane produkty w swoim oznakowaniu zawierały właściwy numer kodowy jednostki certyfikującej lub organu kontroli, zgodny odpowiednio z załącznikiem III lub załącznikiem IV do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1235/2008.



3.8.1. Kontrole graniczne produktów rolnictwa ekologicznego importowanych z państw trzecich / Border controls of organic products imported from third countries

W 2015 r. WIJHARS przeprowadziły 303 kontrole graniczne mające na celu dopuszczenie do swobodnego obrotu na terytorium UE przesyłek produktów rolnictwa ekologicznego importowanych z państw trzecich. W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. zgłoszenia przesyłki do WIJHARS, w celu dopuszczenia jej do swobodnego obrotu, dokonało 35 importerów. Kontroli WIJHARS podlegały produkty rolnictwa ekologicznego importowane z 29 krajów trzecich (Albania, Azerbejdżan, Białoruś, Brazylia, Burkina Faso, Chile, Chiny, Egipt, Etiopia, Filipiny, Indie, Indonezja, Japonia, Kanada, Kazachstan, Kolumbia, Maroko, Mołdawia, Pakistan, Paragwaj, Peru, Serbia, Sri Lanka, USA, Tunezja, Turcja, Ukraina, Uzbekistan, Wietnam). Łączna ilość produktów ekologicznych, importowanych z krajów trzecich do Polski wyniosła 4 775,6 ton, z czego większość (69,6%) stanowiły produkty importowane z Ukrainy (55,8%) i Mołdawii (13,8%).

W 2016 r. WIJHARS przeprowadziły 803 kontrole graniczne. W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. zgłoszenia przesyłki WIJHARS w celu dopuszczenia jej do swobodnego obrotu dokonało 58 importerów. Kontrolą objęto łącznie 873 partie produktów. Produkty ekologiczne zgłoszone do kontroli granicznej pochodziły z 36 państw trzecich (Albania, Argentyna, Australia, Azerbejdżan, Białoruś, Boliwia, Brazylia, Burkina Faso, Chile, Chiny, Egipt, Ekwador, Etiopia, Filipiny, Indie, Indonezja, Izrael, Japonia, Kambodża, Kanada, Kolumbia, Maroko, Mołdawia, Nowa Zelandia, Pakistan, Peru, Rosja, Serbia, Sri Lanka, Stany Zjednoczone Ameryki, Tajlandia, Tunezja, Turcja, Ukraina, Uzbekistan, Wietnam). Łączna ilość produktów ekologicznych, importowanych z państw trzecich do Polski wyniosła 14 253,1 ton, z czego aż 76,6% stanowiły produkty importowane z Ukrainy.



3.9. Odstępstwa od warunków produkcji ekologicznej / Exceptions from the organic production rules

Zasady produkcji obowiązujące w rolnictwie ekologicznym zostały określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 oraz rozporządzeniu Komisji (WE) nr 889/2008. W określonych przypadkach przepisy prawa przewidują elastyczne podejście do ww. zasad, umożliwiające dostosowanie norm i wymogów produkcji ekologicznej do lokalnych warunków klimatycznych lub geograficznych, szczególnych praktyk gospodarskich i stopnia rozwoju. Możliwość zastosowania przez producentów odstępstw od obowiązujących zasad produkcji ekologicznej jest jednak ograniczona do minimum i dotyczy ściśle określonych przypadków.

W ustawie o rolnictwie ekologicznym przyjęto, że pozwolenie na zastosowanie odstępstwa od warunków produkcji ekologicznej może być udzielane, w zależności od przypadku, przez wojewódzkiego inspektora JHARS lub Głównego Inspektora JHARS, po zapoznaniu się z opinią jednostki certyfikującej, kontrolującej danego producenta.

Wnioski o wydanie zgody na zastosowanie odstępstwa, które należy kierować do wojewódzkich inspektorów JHARS, producenci ekologiczni składają na formularzach opracowanych przez Głównego Inspektora JHARS, udostępnionych na stronie internetowej administrowanej przez Inspekcję JHARS.

3.9.1. Decyzje wydane w sprawie odstępstw od zasad produkcji ekologicznej w latach 2015–2016 / Administrative decisions issued in case of exceptions from the organic production rules in 2015–2016

W 2015 r. wojewódzcy inspektorzy JHARS wydali ogółem 944 decyzje administracyjne dotyczące odstępstw od zasad produkcji metodami ekologicznymi, w tym 913 decyzji zezwalających na zastosowanie odstępstw od warunków produkcji metodami ekologicznymi i 31 decyzji odmownych. Zdecydowaną większość decyzji zezwalających na zastosowanie odstępstw (96%) stanowiły zgody na trzymanie bydła na uwięzi w małym gospodarstwie (art. 39 rozporządzenia Komisji (WE) nr 889/2008) – 529 decyzji, uznanie z mocą wsteczną uprzedniego okresu jako części okresu konwersji gruntów (art. 36 ust. 2 rozporządzeniu Komisji (WE) nr 889/2008) – 205 decyzji oraz wprowadzanie do ekologicznej jednostki drobiarskiej nieekologicznego drobiu (art. 42 rozporządzeniu Komisji (WE) nr 889/2008) – 145 decyzji.



W 2015 r. wydano o 46,5% mniej decyzji zezwalających na zastosowanie odstępstw i o 63,5% mniej decyzji odmownych, w porównaniu do 2014 r. Zmniejszenie liczby decyzji dotyczących odstępstw od warunków produkcji ekologicznej było wynikiem wydania w czerwcu 2015 r. rozporządzenia MRiRW w sprawie ogólnych odstępstw od warunków produkcji ekologicznej, w którym określone zostały zasady stosowania przez producentów ekologicznych odstępstwa (tj. trzymanie bydła na uwięzi w małym gospodarstwie) bez konieczności ubiegania się o zgodę WIJHARS.

Ponadto, w 2015 r. do Głównego Inspektora JHARS wpłynął jeden wniosek o odstępstwo od zasad produkcji ekologicznej dotyczący zastosowania w ekologicznym dżemie truskawkowym z koncentratem jabłkowym i cynamonem oraz w ekologicznym dżemie malinowym z koncentratem jabłkowym – glikozydów stewiolowych, jako dodatku do żywności (E 960). Po rozpatrzeniu wniosku GIJHARS wydał decyzję odmowną.

W 2016 r. wojewódzcy inspektorzy JHARS wydali ogółem 415 decyzji administracyjnych dotyczących odstępstw od zasad produkcji metodami ekologicznymi, w tym 397 decyzji zezwalających na zastosowanie odstępstw od warunków produkcji metodami ekologicznymi i 18 decyzji odmawiających zastosowania odstępstw. Najwięcej decyzji w sprawie odstępstw od warunków produkcji ekologicznej dotyczyło wniosków o pozwolenie na uznanie z mocą wsteczną uprzedniego okresu jako części okresu konwersji (łącznie 258 decyzji) oraz wprowadzenia do ekologicznej jednostki produkcji drobiarskiej nieekologicznego drobiu (łącznie 131 decyzji).

Do Głównego Inspektora JHARS w 2016 r. nie wpłynął żaden wniosek o odstępstwo od zasad produkcji ekologicznej.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby decyzji wydanych przez wojewódzkich inspektorów JHARS w 2015 r. oraz w 2016 r. w zakresie poszczególnych odstępstw przedstawiono w **tabeli 1 załącznika 2.**

4. Dane statystyczne dotyczące rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

The statistical data on organic farming in Poland in 2015–2016



4. Dane statystyczne dotyczące rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016 / The statistical data on organic farming in Poland in 2015–2016

4.1. Producenci ekologiczni w latach 2015–2016 / Organic operators in 2015–2016

Według stanu na 31 grudnia liczba producentów ekologicznych w Polsce wynosiła odpowiednio 23 015 w 2015 r. oraz 23 375 w 2016 r. W 2015 r. odnotowano zmniejszenie liczby producentów ekologicznych o 9,5%, w porównaniu do 2014 r., a w 2016 r. liczba producentów ekologicznych zwiększyła się o 1,6%, w stosunku do stanu z 2015 r. Analizując dane dotyczące liczby producentów ekologicznych, 2015 r. był kolejnym po 2014 r., w którym odnotowano spadek liczby producentów ekologicznych ogółem, jednak w 2016 r. stwierdzono już tendencję odwrotną (odnotowano wzrost o 1,6%).

W 2015 r., w porównaniu do 2014 r., odnotowano spadek liczby ekologicznych producentów rolnych (o 10,3%). Nieznaczny wzrost liczby producentów rolnych nastąpił w 2016 r. (o 0,7%).

W latach 2015 – 2016 stwierdzono istotny wzrost liczby podmiotów ekologicznych zajmujących się przygotowaniem produktów rolnictwa ekologicznego. W 2015 r., w porównaniu do roku poprzedniego, stwierdzono wzrost liczby tych podmiotów o 16,1%, natomiast w 2016 r. o 25,4%.

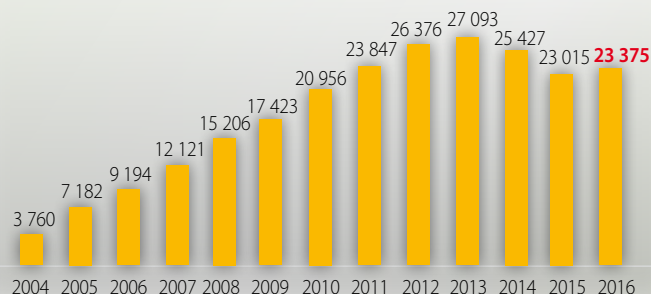
4.1.1. Producenci ekologiczni w 2015 r. / Organic operators in 2015

W Polsce, wg stanu na 31 grudnia 2015 r., działalność w zakresie rolnictwa ekologicznego prowadziło 23 015 producentów ekologicznych⁸. Najliczniejszą grupę spośród wszystkich producentów ekologicznych stanowili producenci rolni. Działalność w tym zakresie prowadziło 22 277 podmiotów (tj. 96,8% wszystkich producentów ekologicznych). Pozostali producenci prowadzili działalność w zakresie: przygotowania (562 producentów, którzy stanowili 2,4% wszystkich producentów ekologicznych), wprowadzania na rynek produktów ekologicznych z wyłączeniem importowanych z państw trzecich (583 producentów, którzy stanowili 2,5% wszystkich producentów ekologicznych), dostawy kwalifikowanego materiału siewnego i wegetatywnego materiału rozmnożeniowego (109 producentów, którzy stanowili 0,5% wszystkich

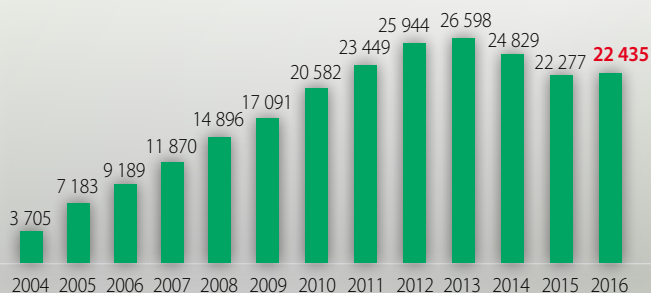
⁸ zgodnie z art. 2 lit. i rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 „przygotowanie” oznacza czynności konserwowania lub przetwarzania produktów rolnictwa ekologicznego włącznie z ubojem i rozbiorem produktów pochodzenia zwierzęcego, a także pakowanie, znakowanie lub wprowadzanie zmian w oznakowaniu odnoszącym się do ekologicznej metody produkcji.

⁹ zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy o rolnictwie ekologicznym do producentów ekologicznych zaliczamy: ekologicznych producentów rolnych, producentów prowadzących działalność w zakresie przygotowania, importerów produktów ekologicznych z państw trzecich, producentów prowadzących działalność w zakresie wprowadzania produktów ekologicznych do obrotu, producentów prowadzących działalność w zakresie akwakultury, producentów prowadzących działalność w zakresie zbioru ze stanu naturalnego, pszczelarzy ekologicznych oraz dostawców ekologicznego materiału siewnego i wegetatywnego materiału rozmnożeniowego.

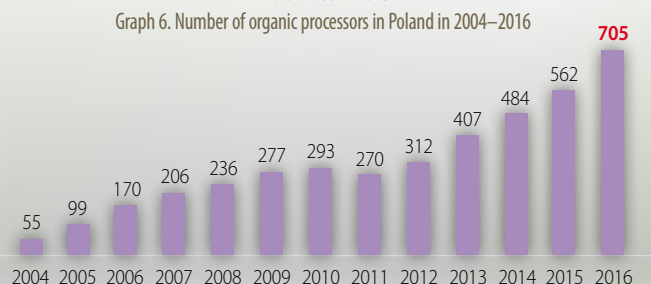
Rysunek 4. Liczba producentów ekologicznych w Polsce, w latach 2004–2016
Graph 4. Number of organic producers in Poland in 2004–2016



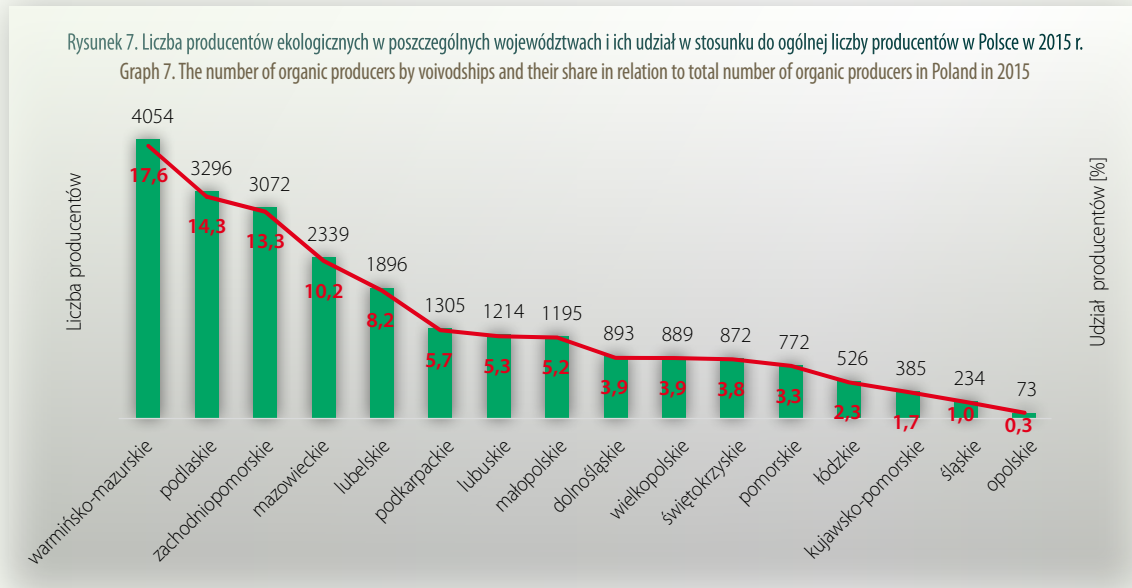
Rysunek 5. Liczba ekologicznych producentów rolnych w Polsce, w latach 2004–2016
Graph 5. Number of organic farmers in Poland in 2004–2016



Rysunek 6. Liczba podmiotów ekologicznych zajmujących się przygotowaniem w Polsce, w latach 2004–2016⁹
Graph 6. Number of organic processors in Poland in 2004–2016



kich producentów ekologicznych), wprowadzania na rynek produktów ekologicznych importowanych z państw trzecich (92 producentów, którzy stanowili 0,4% wszystkich producentów), zbioru ze stanu naturalnego i pszczelarstwa (odpowiednio 36 i 34 producentów, którzy stanowili łącznie 0,3% wszystkich producentów). Najmniej liczną grupę stanowili producenci prowadzący działalność w zakresie akwakultury i/lub wodorostów morskich (4 producentów, którzy stanowili 0,02% wszystkich producentów).



Spośród 23 015 producentów ekologicznych, najwięcej prowadziło działalność w województwach: warmińsko-mazurskim (4 054 producentów, którzy stanowili 17,6% łącznej liczby producentów ekologicznych w Polsce), podlaskim (3 296 producentów, którzy stanowili 14,3% łącznej liczby producentów ekologicznych w Polsce) oraz zachodniopomorskim (3 072 producentów, którzy stanowili 13,3% łącznej liczby producentów ekologicznych w Polsce). Województwa te przodowały również pod względem liczby gospodarstw rolnych: warmińsko-mazurskie (4 041), podlaskie (3 273) i zachodniopomorskie (3 043). Liczba ekologicznych gospodarstw rolnych w tych województwach (10 357) stanowiła niemal połowę (46,5%) wszystkich gospodarstw ekologicznych w Polsce w 2015 r.

Działalność w zakresie przygotowania w 2015 r. prowadziło 562 producentów, z czego najwięcej podmiotów zlokalizowanych było w województwach: mazowieckim (128), wielkopolskim (58), lubelskim (54) i małopolskim (51). Łącznie liczba podmiotów zajmujących się przygotowaniem w wymienionych województwach stanowiła 51,8% wszystkich podmiotów prowadzących działalność w tej kategorii na obszarze całego kraju.

Najmniejszą liczbę producentów odnotowano w województwie opolskim (73 producentów, którzy stanowili 0,3% łącznej liczby producentów ekologicznych w Polsce). W województwie tym było również najmniej ekologicznych gospodarstw rolnych (67) oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie przygotowania (4).

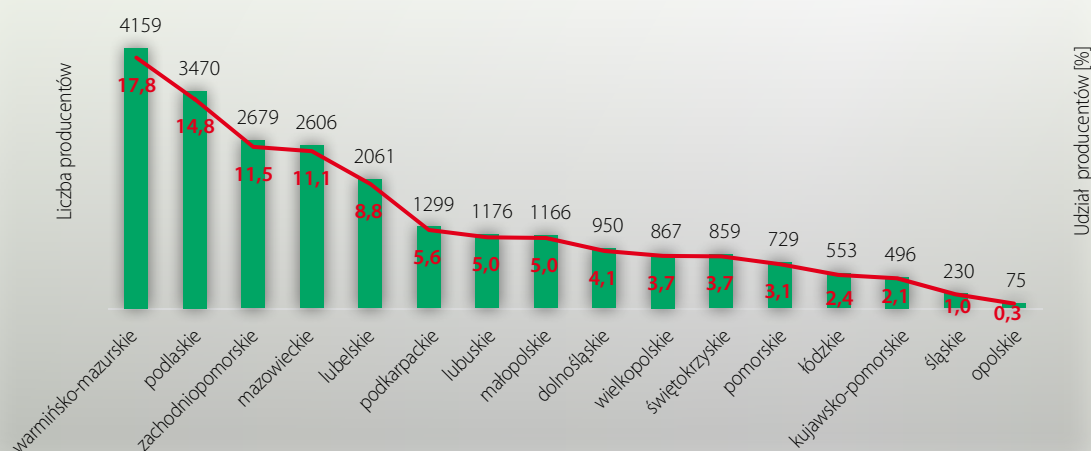
Szczegółowe informacje dotyczące liczby producentów ekologicznych w poszczególnych województwach zawarto w **tabeli 1 załącznika 3**.

4.1.2. Producenci ekologiczni w 2016 r. / Organic operators in 2016

W 2016 r., wg stanu na 31 grudnia, działalność w zakresie rolnictwa ekologicznego prowadziło 23 375 producentów ekologicznych¹⁰. Podobnie jak w 2015 r. najliczniejszą grupą producentów ekologicznych byli producenci rolni – 22 435 osób (tj. 96,0% wszystkich producentów ekologicznych). Pozostali producenci prowadzili działalność w zakresie: przygotowania (705 podmiotów, które stanowiły 3,0% wszystkich producentów ekologicznych), wprowadzania na rynek produktów ekologicznych z wyłączeniem importowanych z państw trzecich (720 producentów, którzy stanowili 3,1% wszystkich producentów ekologicznych), dostawy kwalifikowanego materiału siewnego i wegetatywnego materiału rozmnożeniowego (143 producentów, którzy stanowili 0,6% wszystkich producentów ekologicznych), wprowadzania na rynek produktów ekologicznych importowanych z państw trzecich (120 producentów, którzy stanowili 0,5% wszystkich producentów), zbioru ze stanu naturalnego i pszczelarstwa (odpowiednio 37 i 32 producentów, którzy stanowili łącznie 0,3% wszystkich producentów). Najmniej liczną grupę stanowili producenci prowadzący działalność w zakresie akwakultury i/lub wodorostów morskich (5 producentów, którzy stanowili 0,02% wszystkich producentów).

¹⁰ zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy o rolnictwie ekologicznym do producentów ekologicznych zaliczamy: ekologicznych producentów rolnych, producentów prowadzących działalność w zakresie przygotowania, importerów produktów ekologicznych z państw trzecich, producentów prowadzących działalność w zakresie wprowadzania produktów ekologicznych do obrotu, producentów prowadzących działalność w zakresie akwakultury, producentów prowadzących działalność w zakresie zbioru ze stanu naturalnego, pszczelarzy ekologicznych oraz dostawców ekologicznego materiału siewnego i wegetatywnego materiału rozmnożeniowego.

Rysunek 8. Liczba producentów ekologicznych w poszczególnych województwach i ich udział w stosunku do ogólnej liczby producentów w Polsce w 2016 r.
Graph 8. The number of organic producers by voivodships and their share in relation to total number of organic producers in Poland in 2016



W 2016 r., spośród 23 375 producentów ekologicznych, najwięcej producentów prowadziło działalność w województwach: warmińsko-mazurskim (4159 producentów, którzy stanowili 17,8% łącznej liczby producentów ekologicznych w Polsce), podlaskim (3470 producentów, którzy stanowili 14,8% łącznej liczby producentów ekologicznych w Polsce), zachodniopomorskim (2679 producentów, którzy stanowili 11,5% łącznej liczby producentów ekologicznych w Polsce). Równie dużą liczbę producentów odnotowano w województwie mazowieckim (2606 producentów, którzy stanowili 11,1% łącznej liczby producentów ekologicznych w Polsce). Województwa te przodowały również pod względem liczby gospodarstw rolnych: warmińsko-mazurskie (4142), podlaskie (3437) i zachodniopomorskie (2573). Liczba ekologicznych gospodarstw rolnych w tych trzech województwach (10 152) stanowiła niemal połowę (45,3%) wszystkich gospodarstw ekologicznych w Polsce w 2016 r.

Działalność w zakresie przygotowania w 2016 r. prowadziło 705 producentów, z czego najwięcej podmiotów zlokalizowanych było w województwach: mazowieckim (174), wielkopolskim (80), małopolskim (66) i lubelskim (65). Łącznie liczba podmiotów zajmujących się przygotowaniem w wymienionych województwach stanowiła 54,6% wszystkich podmiotów prowadzących działalność w tej kategorii na obszarze całego kraju.

Najmniejszą liczbę producentów, podobnie jak w 2015 r., odnotowano w województwie opolskim (75 producentów, którzy stanowili 0,3% łącznej liczby producentów ekologicznych w Polsce). W województwie tym było również najmniej ekologicznych gospodarstw rolnych (68) oraz podmiotów zajmujących się przygotowaniem (5).

Szczegółowe informacje dotyczące liczby producentów ekologicznych w poszczególnych województwach zawarto w **tabeli 2 załącznika 3**.

4.1.3. Zmiana liczby producentów ekologicznych w latach 2015–2016 r. /

Change of number of organic operators in 2015–2016

Rok 2015 był drugim rokiem (po 2014 r.) spadku liczby producentów ekologicznych w Polsce (o 9,5%). We wszystkich województwach odnotowano wówczas zmniejszenie liczby producentów ekologicznych. Największy spadek liczby producentów ekologicznych, w porównaniu do 2014 r., stwierdzono w województwach: dolnośląskim (o 17,2%), małopolskim (o 15,8%) i wielkopolskim (o 14,2%). Było to związane ze zmniejszeniem liczby ekologicznych producentów rolnych, którzy stanowią najliczniejszą grupę spośród wszystkich producentów ekologicznych. Liczba producentów rolnych w 2015 r., z wyjątkiem województwa śląskiego, w którym odnotowano nieznaczny wzrost (o 1,7%), zmniejszyła się w pozostałych województwach w porównaniu do roku poprzedniego.

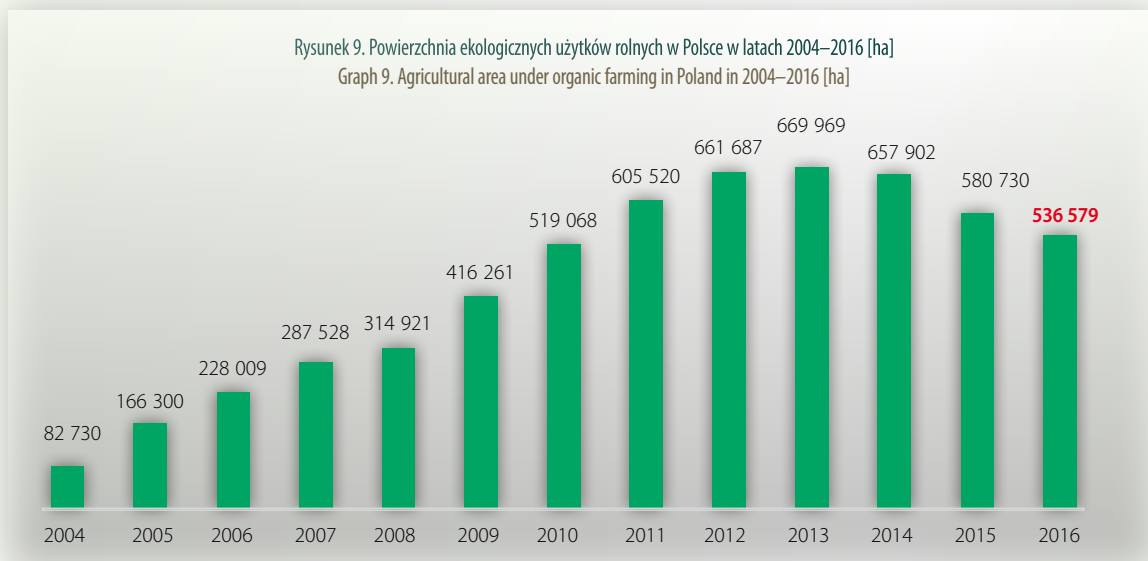
W 2016 r., po dwóch latach spadku liczby producentów ekologicznych w Polsce, nastąpiła zmiana tendencji. W porównaniu do 2015 r., liczba producentów ekologicznych wzrosła o 1,6%. W analizowanym okresie istotnie zwiększyła się liczba producentów ekologicznych w województwach: kujawsko-pomorskim (o 28,8%), mazowieckim (o 14,5%) i lubelskim (o 8,7%). W województwie zachodniopomorskim stwierdzono natomiast istotne zmniejszenie liczby producentów ekologicznych (o 15,2%). Zmiany te były w głównej mierze spowodowane istotnym zwiększeniem liczby ekologicznych producentów rolnych we wspomnianych trzech województwach (odpowiednio o 29,5%, 13,0% i 8,5%) i zmniejszeniem liczby producentów rolnych w województwie zachodniopomorskim (o 15,4%).

Niezależnie od dużej dynamiki zmian liczby producentów ekologicznych w Polsce w latach 2015 – 2016, w tym liczby ekologicznych producentów rolnych, w przypadku podmiotów prowadzących działalność w zakresie przygotowania stwierdzono tendencję rosnącą. We wszystkich województwach w analizowanym okresie odnotowano zwiększenie liczby podmiotów zajmujących się przygotowaniem, przy czym najwięcej podmiotów w tej kategorii działalności przybyło w województwach: lubuskim (o 77,8%), śląskim (o 65,0%), wielkopolskim (o 37,9%) i mazowieckim (o 35,9%).

Szczegółowe dane dotyczące zmiany liczby producentów ekologicznych, w tym ekologicznych producentów rolnych i podmiotów zajmujących się przygotowaniem, w latach 2015 – 2016, zawarte są w **tabeli 3 załącznika 3**.

4.2. Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w latach 2015–2016 / Area under organic farming in 2015–2016

W 2015 r. powierzchnia użytków rolnych, na których prowadzona była produkcja ekologiczna, stanowiła około 4,0% wszystkich użytków rolnych w Polsce (o 0,5 punktu procentowego mniej niż w 2014 r.), a w 2016 r. udział ten wynosił około 3,7% (o 0,8 punktu procentowego mniej niż w 2014 r.)¹¹. W 2015 r. łączna powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w Polsce wynosiła 580 730,0 ha. W 2016 r. łączna powierzchnia użytków rolnych, na których prowadzona była produkcja ekologiczna, zmniejszyła się o 7,6% w stosunku do 2015 r. i wynosiła 536 579,22 ha.



Począwszy od 2014 r. powierzchnia ekologicznych użytków rolnych stopniowo maleje. W porównaniu do 2013 r., w którym odnotowano największą powierzchnię zajmowaną przez uprawy ekologiczne (669 969,37 ha), w 2016 r. była ona o 19,9% mniejsza.

Tabela 2. Podział gospodarstw ekologicznych wg rodzaju produkcji w Polsce w latach 2015–2016
Table 2. Organic holdings by type of production in Poland in 2015–2016

Gospodarstwa ekologiczne	2015 r.		2016 r.	
	Liczba	Udział w ogólnej liczbie gospodarstw[%]	Liczba	Udział w ogólnej liczbie gospodarstw[%]
Prowadzące wyłącznie produkcję roślinną	18 097	81,2	18 669	83,2
Prowadzące produkcję roślinną i zwierzęcą	4 180	18,8	3 766	16,8
w tym prowadzące równoczesną produkcję ekologiczną i nieekologiczną (roślinną i/lub zwierzęcą)	9 129	41,0	11 045	49,2
Ogólna liczba gospodarstw ekologicznych	22 277	100	22 435	100

W 2015 r. spośród wszystkich ekologicznych producentów rolnych: 81,2% prowadziło gospodarstwa zajmujące się wyłącznie produkcją roślinną, a 18,8% – gospodarstwa zajmujące się zarówno produkcją roślinną jak i zwierzęcą. W porównaniu do 2014 r. wzrosła liczba gospodarstw prowadzących równoczesną produkcję ekologiczną i nieekologiczną. Udział takich gospodarstw w 2015 r. wyniósł 41,0% i był o 1,6 punktu procentowego większy niż w 2014 r. (39,4%).

W 2016 r. spośród wszystkich ekologicznych producentów rolnych: 83,2% prowadziło gospodarstwa zajmujące się wyłącznie produkcją roślinną, a 16,8% – gospodarstwa zajmujące się zarówno produkcją roślinną jak i zwierzęcą. W porównaniu do 2015 r. istotnie wzrosła liczba gospodarstw prowadzących równoczesną produkcję ekologiczną i nieekologiczną (o 8,2 p.p.) oraz gospodarstw zajmujących się wyłącznie produkcją roślinną (o 2,0 p.p.). Natomiast zmalała liczba gospodarstw prowadzących produkcję roślinną i zwierzęcą (o 2,0 p.p.).

¹¹ Dane GUS Rocznik statystyczny rolnictwa 2016 r. i Użytkowanie gruntów i powierzchnia zasiewów w 2016 r.

Tabela 3. Struktura ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2015–2016
Table 3. The structure of the area under organic farming in 2015–2016

Kategoria uprawy	Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych dla danej kategorii uprawy [%]	
	2015 r.	2016 r.
rośliny na paszę	35,5	32,2
łąki i pastwiska	27,2	25,6
zboża	17,5	18,9
uprawy sadownicze i jagodowe (owoce)	8,0	6,6
warzywa	7,0	9,7
rośliny strączkowe na suche nasiona	1,8	2,3
rośliny przemysłowe	1,1	2,5
pozostałe uprawy	1,6	1,9
ziemniaki	0,3	0,3
łącznie	100	100

W 2015 r. największą powierzchnię ekologicznych użytków rolnych zajmowały: rośliny na paszę 206 171,22 ha (35,5%), łąki i pastwiska 157 984,56 ha (27,2%) oraz zboża 101 436,26 ha (17,5%). Udział tych trzech kategorii upraw stanowił 80,2% powierzchni ekologicznych użytków rolnych. Uprawy sadownicze i jagodowe, warzywa, rośliny strączkowe na suche nasiona, rośliny przemysłowe i ziemniaki obejmowały łącznie 18,2% powierzchni ekologicznych użytków rolnych. Pozostałe uprawy stanowiły 1,6% użytków rolnych.

W 2016 r. struktura ekologicznych użytków rolnych była podobna. Największą powierzchnię ekologicznych użytków rolnych zajmowały rośliny na paszę 172 681,62 ha, (32,2%). Na drugim miejscu znajdowały się łąki i pastwiska, które obejmowały powierzchnię 137 497,49 ha (25,6%). Uprawy zbóż, o powierzchni 101 147,80 ha, stanowiły 18,9% powierzchni ekologicznych użytków rolnych. Udział tych trzech kategorii upraw stanowił 76,7% powierzchni ekologicznych użytków rolnych, a więc o 3,5 punktu procentowego mniej niż w 2015 r. Udział warzyw, roślin strączkowych na suche nasiona, roślin przemysłowych i pozostałych upraw był większy niż w 2015 r. Natomiast udział upraw sadowniczych i jagodowych zmalał i wyniósł 6,6%, a ziemniaków pozostał bez zmian (0,3%) w porównaniu do 2015 r.

Tabela 4. Inwentarz ekologiczny w latach 2015 – 2016 (stan na dzień kontroli JC) [sztuki]
Table 4. Organic livestock in 2015 – 2016 (as of day of control CB) [in heads]

Inwentarz ekologiczny [w szt. fizycznych]	2015 r.	2016 r.
bydło na mięso	9 144	8 433
krowy mleczne	11 106	11 864
brojlerzy	31 885	36 337
kury nioski	139 222	179 764
świnie	6 309	4 449
owce	25 754	19 474
kozy	3 268	3 519

W porównaniu do 2015 r. w 2016 r. zmalała liczba bydła przeznaczonego na mięso (o 7,8%), świń (o 29,5%) i owiec (o 24,4%). W okresie tym zwiększyła się natomiast liczba kur niosek (o 29,1%), brojlerów (o 14,0%), kóz (o 7,7%) i krów mlecznych (o 6,8%). W 2015 r., średnio w skali całego kraju, na 100 ha ekologicznych użytków rolnych przypadało 25,9 sztuk kur niosek, 5,9 sztuk brojlerów, 4,8 sztuk owiec, 2,1 sztuk krów mlecznych 1,7 sztuk krów mięsnych oraz 1,2 sztuk świń. W 2016 r., średnio w skali całego kraju na 100 ha ekologicznych użytków rolnych przypadało 33,5 sztuk kur niosek, 6,8 sztuk brojlerów, 3,6 sztuk owiec, 2,2 sztuki krów mlecznych, 1,6 sztuk krów mięsnych oraz mniej niż 1 świnia i koza.

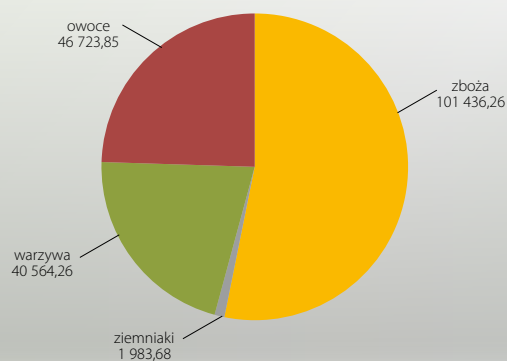
4.2.1. Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w 2015 r. / Area under organic farming in 2015

W 2015 r. łączna powierzchnia ekologicznych użytków rolnych wynosiła 580 730 hektarów, z czego 86,4% stanowiła powierzchnia użytków rolnych po zakończonym okresie konwersji, a 13,6% w okresie konwersji. W 2015 r. wraz ze spadkiem liczby ekologicznych producentów rolnych, powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się o 11,7%, w odniesieniu do 2014 r. (657 902,1 ha). Najbardziej zmniejszyła się powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w województwach: zachodniopomorskim, podlaskim, podkarpackim i lubuskim. Niemniej jednak, nadal największą powierzchnię, na której stosowano ekologiczne metody produkcji, zajmowały użytki rolne w województwach zachodniopomorskim (114,9 tys. ha) i warmińsko-mazurskim (112,8 tys. ha). Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w tych województwach stanowiła 39,2% łącznej powierzchni zajmowanej przez ekologiczne użytki rolne w Polsce.

Szczegółowe dane dotyczące wielkości powierzchni ekologicznych użytków rolnych w poszczególnych województwach w 2015 r. zostały przedstawione w **tabeli 1 załącznika 4**.

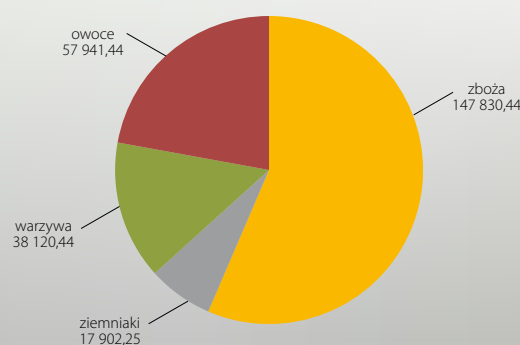
Rysunek 10. Powierzchnia głównych upraw ekologicznych (po zakończonym okresie konwersji) w Polsce w 2015 r. [ha]

Graph 10. Area of main organic crops (after conversion period) in Poland in 2015 [ha]



Rysunek 11. Produkcja¹² głównych upraw ekologicznych (po zakończonym okresie konwersji) w Polsce w 2015 r. [t]

Graph 11. Production of main organic crops (after conversion period) in Poland in 2015 [t]

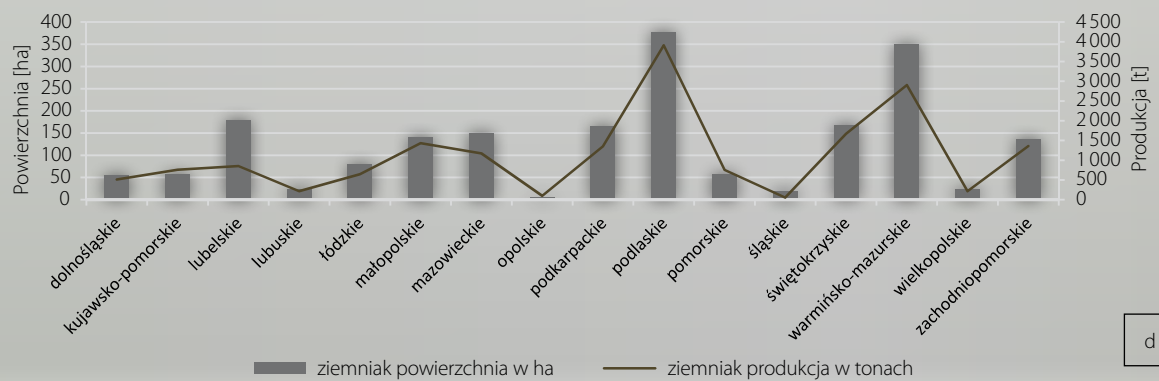
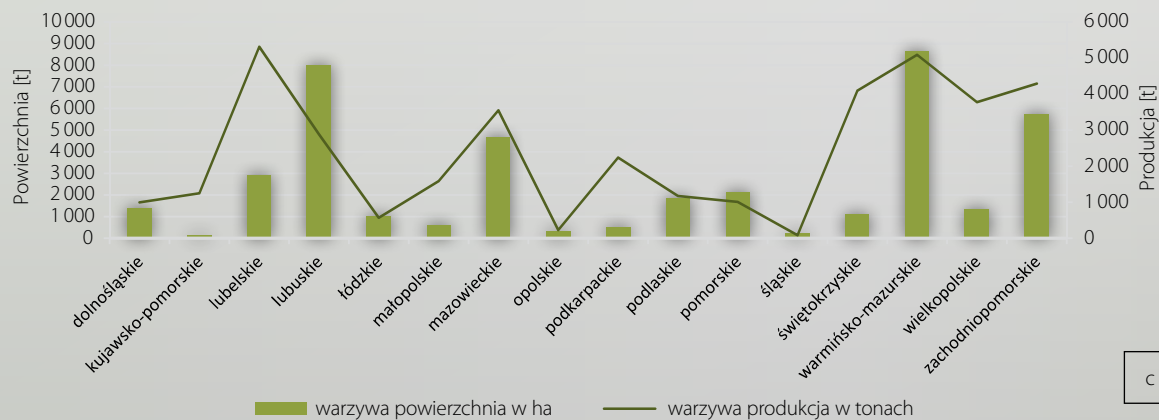
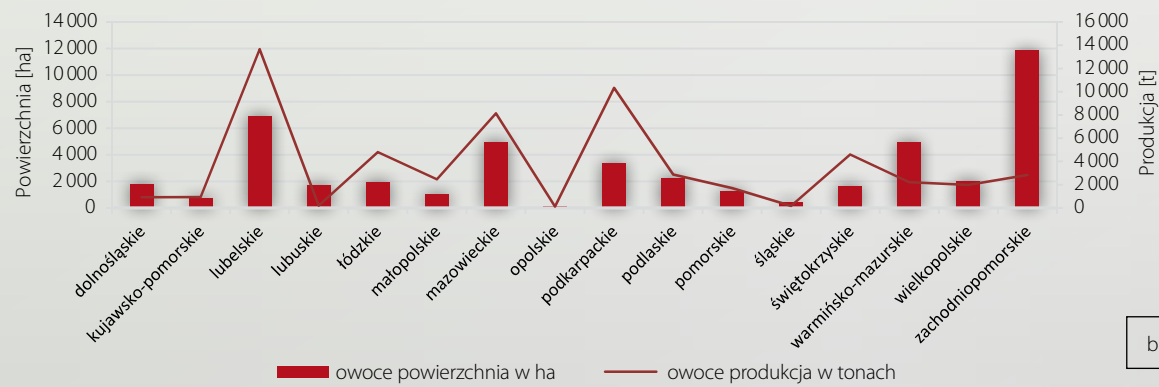
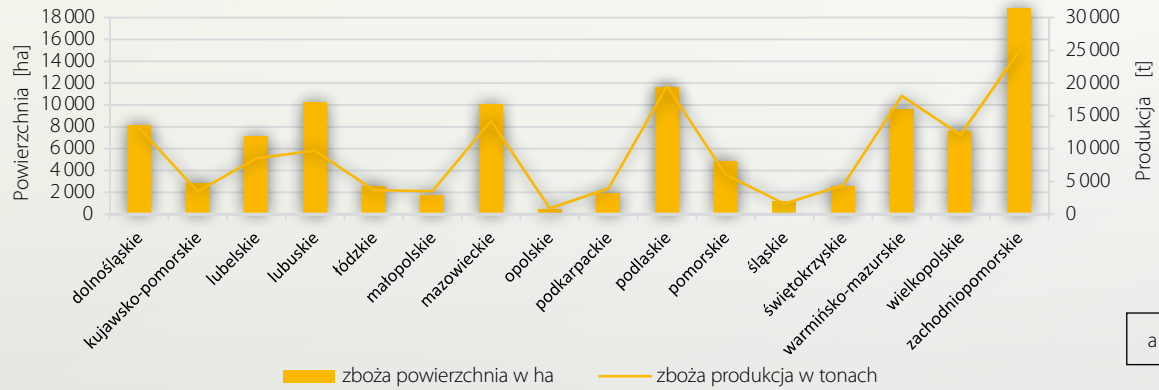


W 2015 r. powierzchnia zajmowana przez ekologiczne uprawy zbóż wynosiła 101 436,26 ha, co stanowiło 17,5% powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce. Produkcja zbóż kształtowała się na poziomie 147 830,44 t. Powierzchnia zajmowana przez uprawy owoców (uprawy sadownicze i jagodowe) wynosiła 46 723,85 ha, a przez uprawy warzyw 40 564,26 ha, co stanowiło odpowiednio 8,0% oraz 7,0% powierzchni ekologicznych użytków rolnych w kraju. Produkcja owoców wyniosła 57 941,44 t, natomiast warzyw 38 120,44 t. Poniżej 2 000 ha zajmowała powierzchnia upraw ziemniaków, stanowiąc tylko 0,3% łącznej powierzchni użytków ekologicznych. Z powierzchni tej wykazano produkcję 17 902,25 t ziemniaków.



¹² Produkcja wykazana na certyfikatach wydanych producentom ekologicznym przez jednostki certyfikujące.

Rysunek 12. Powierzchnia [ha] oraz wielkość produkcji¹² [t] upraw ekologicznych: zbóż (a), owoców (b), warzyw (c) i ziemniaków (d) w 2015 r., w podziale na województwa
Graph 12. Area [ha] and production [t] of: cereals (a), fruits (b), vegetables (c) and potatoes (d) in 2015, in voivodships



Szczegółowe dane dotyczące powierzchni i produkcji niektórych upraw w poszczególnych województwach w 2015 r. zostały przedstawione w **tabeli 1 załącznika 5**.



4.2.2. Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w 2016 r. /

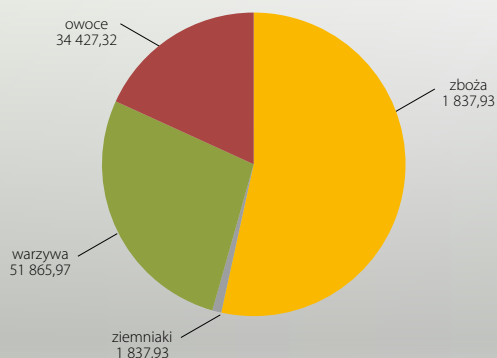
Area under organic farming in 2016

W 2016 r. łączna powierzchnia ekologicznych użytków rolnych stanowiła 536 579,22 ha, z czego 80,3% stanowiła powierzchnia użytków rolnych po zakończonym okresie konwersji, a 19,7% w okresie konwersji. Największa powierzchnia ekologicznych użytków rolnych była w województwach: warmińsko-mazurskim (108 667,22 ha) i zachodniopomorskim (100 570,18 ha), stanowiąc 39,0% powierzchni użytków ekologicznych w Polsce. Najmniejsza powierzchnia zajmowana przez ekologiczne użytki rolne była w województwach: opolskim (3 216,54 ha) i śląskim (5 324,79 ha).

Szczegółowe dane dotyczące wielkości powierzchni w poszczególnych województwach 2016 r. zostały przedstawione w **tabeli 2 załącznika 4**.

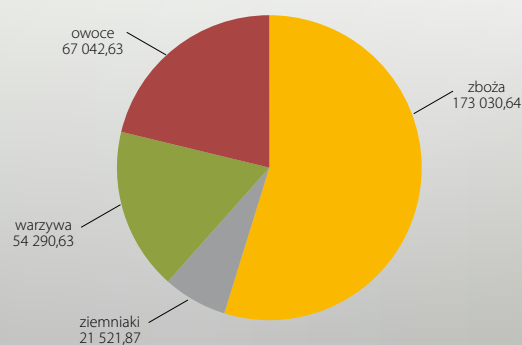
Rysunek 13. Powierzchnia głównych upraw ekologicznych (po zakończonym okresie konwersji) w Polsce w 2016 r. [ha]

Graph 13. Area of main organic crops (after conversion period) in Poland in 2016 [ha]



Rysunek 14. Produkcja¹³ głównych upraw ekologicznych (po zakończonym okresie konwersji) w Polsce w 2016 r. [t]

Graph 14. Production of main organic crops (after conversion period) in Poland in 2016 [t]

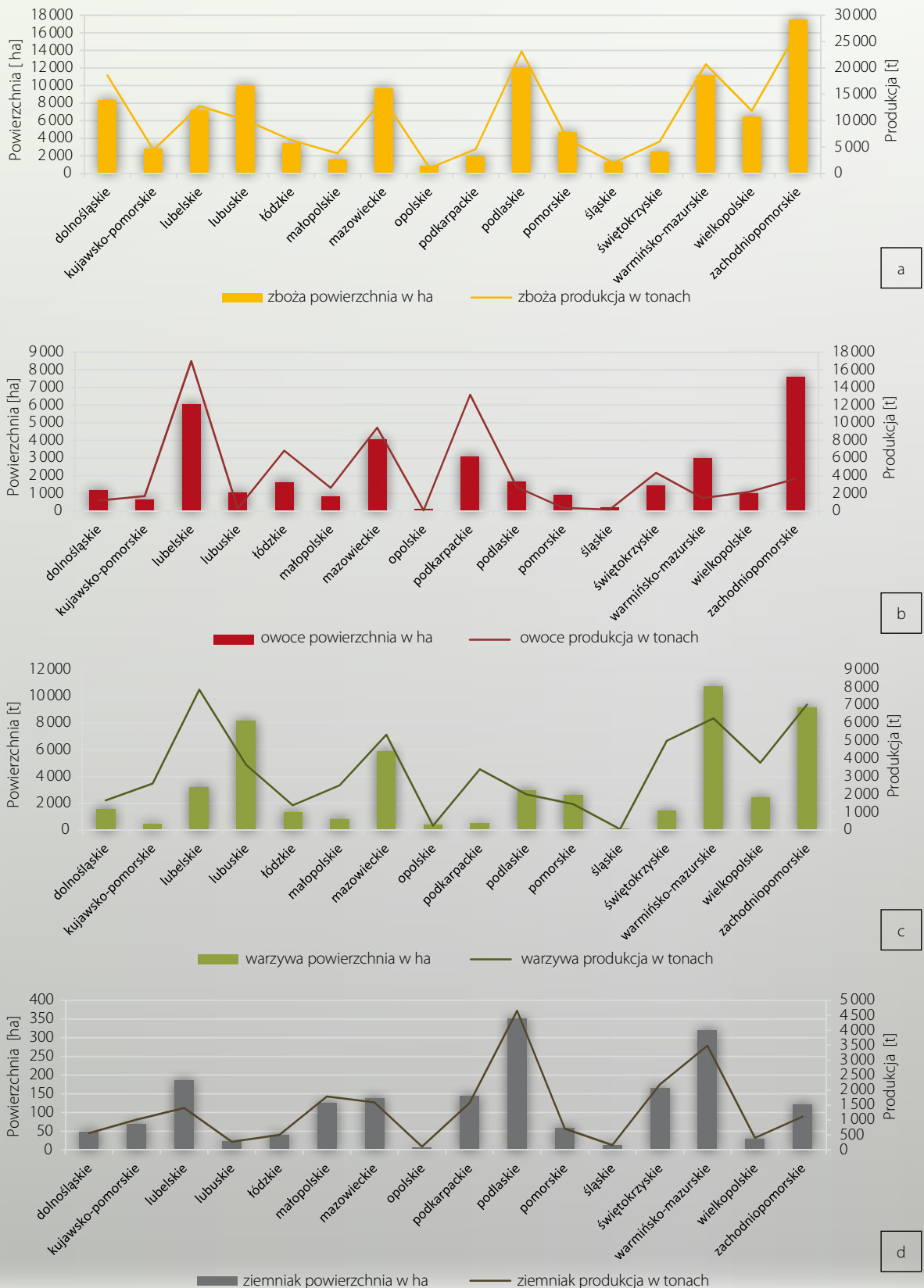


W 2016 r. powierzchnia zajmowana przez ekologiczne uprawy zbóż zmniejszyła się nieznacznie w porównaniu do 2015 r. i wynosiła 101 147,80 ha, jednak w odniesieniu do całkowitej powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce jej udział zwiększył się (o 1,4 p.p.) i stanowił 18,9%. Odnotowano istotne zwiększenie powierzchni zajmowanej przez uprawy ekologicznych warzyw (51 865,97 ha), przez co zwiększył się również jej udział w całkowitej powierzchni użytków rolnych (o 2,7 p.p.). W porównaniu do 2015 r., w 2016 r. znacznie zmniejszyła się powierzchnia zajmowana przez uprawy owoców (34 427,32 ha) i ziemniaków (1837,93 ha). Udział powierzchni, na której występowały owoce zmalał (o 1,6 p.p.), natomiast udział powierzchni upraw ziemniaków nie zmienił się w odniesieniu do całkowitej powierzchni ekologicznych użytków rolnych w kraju. W 2016 r. stwierdzono zwiększenie wielkości produkcji upraw zbóż, owoców, warzyw i ziemniaków w porównaniu do 2015 r. Najbardziej wzrosła produkcja warzyw (o 42,4%) i ziemniaków (o 20,2%). Produkcja zbóż wzrosła o 17,0%, a owoców o 15,7%.



¹³ Produkcja wykazana na certyfikatach wydanych producentom ekologicznym przez jednostki certyfikujące

Rysunek 15. Powierzchnia [ha] oraz wielkość produkcji¹³ [t] upraw ekologicznych: zbóż (a), owoców (b), warzyw (c) i ziemniaków (d) w 2016 r., w podziale na województwa
 Graph 15. Area [ha] and production [t] of cereals (a), fruits (b), vegetables (c) and potatoes (d) in 2016, in voivodships



Szczegółowe dane dotyczące powierzchni i produkcji niektórych upraw w poszczególnych województwach w 2016 r. zostały przedstawione w **tabeli 2 załącznika 5**.



4.2.3. Zmiana powierzchni ekologicznych użytków rolnych w latach 2015 – 2016 / Change of area under organic farming in 2015 – 2016

W porównaniu do 2015 r. w 2016 r. łączna powierzchnia zajmowana przez ekologiczne użytki rolne zmniejszyła się o 7,6%. Zmniejszenie powierzchni odnotowano we wszystkich województwach z wyjątkiem województwa opolskiego, w którym powierzchnia ekologicznych użytków rolnych zwiększyła się o 5,7%. W porównaniu do 2015 r., w 2016 r. istotnie zmniejszyła się powierzchnia ekologicznych użytków rolnych po zakończonym okresie konwersji o 14,2%. W 2016 r. stwierdzono natomiast istotne zwiększenie powierzchni ekologicznych użytków rolnych w okresie konwersji (o 34,1%). Najbardziej zwiększyła się powierzchnia użytków w okresie konwersji w województwach: zachodniopomorskim (o 72%), pomorskim (o 58,5%) i lubuskim (o 51,2%).

Szczegółowe dane dotyczące dynamiki zmian powierzchni ekologicznych użytków rolnych w poszczególnych województwach w latach 2015 – 2016 przedstawione są w **tabeli 3 załącznika 4**.

4.2.4. Struktura wielkości powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach ekologicznych w Polsce w latach 2015–2016 / Structure of the area of organic farms in Poland in 2015 – 2016

Gospodarstwa ekologiczne w Polsce charakteryzuje duże rozdrobnienie. Zdecydowaną większość ekologicznych gospodarstw rolnych stanowią gospodarstwa o powierzchni do 50 ha (średnio 22 ha), co wynika m.in. ze specyfiki produkcji metodami ekologicznymi. Prowadzenie upraw ekologicznych na dużych powierzchniach jest trudniejsze ze względu na konieczność spełnienia specyficznych wymagań produkcji roślinnej (ograniczone użycie dozwolonych nawozów i środków ochrony roślin), jak i znacznie większe nakłady pracy. Ponadto wynikać to może również z systemu wsparcia finansowego w Polsce. Płatności rolnośrodowiskowe przyznawane rolnikom ekologicznym stanowią element pomocniczy wobec czynników rynkowych (np. rozwój popytu na produkty ekologiczne), w związku z tym większość ekologicznych producentów rolnych korzysta z tego typu wsparcia finansowego. W zależności od wielkości powierzchni, na której prowadzona jest produkcja ekologiczna, producenci rolni mogą uzyskać płatność w określonej stawce. Pełne stawki płatności są wypłacane producentom rolnym do 50 ha powierzchni objętej programem wsparcia finansowego, natomiast wraz ze zwiększeniem powierzchni upraw powyżej 50 ha, następuje zmniejszenie płatności ekologicznej tzw. degresywność płatności.

Tabela 5. Struktura wielkości powierzchni ekologicznych użytków rolnych w gospodarstwach ekologicznych w latach 2015–2016
Table 5. Structure of the area under organic farming in 2015–2016

Wielkość powierzchni	2015 r.		2016 r.	
	liczba	udział [%]	liczba	udział [%]
do 5 ha	3176	14,3	4535	20,3
5-10 ha	5024	22,5	4570	20,4
10-20 ha	6350	28,5	5917	26,5
20-50 ha	4736	21,3	4653	20,8
50-100 ha	2016	9,0	1878	8,4
pow. 100 ha	975	4,4	816	3,6
Razem	22 277	100,0	22 369	100,0

W 2015 r. największy udział w strukturze gospodarstw miały gospodarstwa o powierzchni 10-20 ha upraw ekologicznych (28,5%), następnie gospodarstwa o powierzchni 5-10 ha (22,5%) i o powierzchni 20-50 ha (21,3%). Gospodarstwa najmniejsze, o powierzchni do 5 ha upraw ekologicznych, stanowiły 14,3%, natomiast gospodarstwa największe, powyżej 100 ha, stanowiły 4,4%.

W 2016 r. największy udział w strukturze gospodarstw miały również gospodarstwa o powierzchni 10-20 ha upraw ekologicznych (26,5%), a najmniejszy udział miały gospodarstwa o powierzchni powyżej 100 ha (3,6%). W porównaniu do 2015 r., w 2016 r. istotnie zwiększyła się liczba gospodarstw najmniejszych, o powierzchni do 5 ha, których udział stanowił 20,3%. Stwierdzono natomiast zmniejszenie udziału gospodarstw o powierzchni 5-10 ha (20,4%), 10-20 ha (26,5%), 20-50 ha (20,8%), 50-100 ha (8,4%) i powyżej 100 ha (3,6%) w analizowanym okresie.

Tabela 6. Struktura wielkości powierzchni użytków rolnych w okresie konwersji w gospodarstwach ekologicznych w latach 2015–2016
Table 6. Structure of the area in conversion period into organic farms in 2015–2016

Wielkość powierzchni	2015 r.		2016 r.	
	liczba	udział [%]	liczba	udział [%]
do 5 ha	4 251	58,9	5 174	59,9
5-10 ha	947	13,1	1 010	11,7
10-20 ha	954	13,2	978	11,3
20-50 ha	722	10,0	942	10,9
50-100 ha	266	3,7	397	4,6
pow. 100 ha	79	1,1	135	1,6
Razem	7 219	100,0	8 636	100,0

Struktura wielkości powierzchni gospodarstw znajdujących się w okresie konwersji w 2015 r. i 2016 r. była podobna. Największy udział miały gospodarstwa najmniejsze, o powierzchni do 5 ha, które w 2015 r. stanowiły 58,9%, a w 2016 r. – 59,9% ogólnej liczby gospodarstw w okresie konwersji. Gospodarstwa największe, powyżej 100 ha upraw ekologicznych, stanowiły 1,1% w 2015 r. i 1,6% w 2016 r. ogólnej liczby gospodarstw w okresie konwersji.

Tabela 7. Struktura wielkości powierzchni użytków rolnych po zakończonym okresie konwersji w gospodarstwach ekologicznych w latach 2015 – 2016
Table 7. Structure of the fully converted area into organic farms in 2015 – 2016

Wielkość powierzchni	2015 r.		2016 r.	
	liczba	udział [%]	liczba	udział [%]
do 5 ha	2 896	14,7	2 605	14,7
5-10 ha	4 635	23,4	4 071	23,1
10-20 ha	5 639	28,5	5 187	29,4
20-50 ha	4 033	20,4	3 731	21,1
50-100 ha	1 723	8,7	1 430	8,1
pow. 100 ha	843	4,3	637	3,6
Razem	19 769	100,0	17 661	100,0

Największy udział w strukturze gospodarstw po zakończonym okresie konwersji miały gospodarstwa o powierzchni 10-20 ha. Ich udział w 2015 r. wyniósł 28,5% oraz w 2016 r. 29,4% ogólnej liczby gospodarstw po zakończonym okresie konwersji. Gospodarstwa najmniejsze, o powierzchni do 5 ha, stanowiły 14,7% zarówno w 2015 r. jak i 2016 r. Gospodarstwa największe stanowiły odpowiednio 4,3% w 2015 r. oraz 3,6% w 2016 r. ogólnej liczby gospodarstw po zakończonym okresie konwersji.

Tabela 8. Średnia wielkość powierzchni gospodarstw o zróżnicowanej strukturze w zależności od statusu w latach 2015 – 2016 [ha]
Table 8. Average area of holdings of diversified structure in relation to structure and status in 2015 – 2016 [ha]

Struktura powierzchni	Średnia wielkość powierzchni gospodarstw [ha]					
	powierzchnia w konwersji		powierzchnia po zakończonym okresie konwersji		powierzchnia całkowita (w konwersji i po zakończeniu konwersji)	
	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
< 5 ha	1,17	1,19	3,33	3,25	3,33	2,34
5-10 ha	7,39	7,34	7,47	7,49	7,49	7,50
10-20 ha	14,30	14,32	14,19	14,24	14,25	14,28
20-50 ha	30,45	31,61	30,60	30,44	30,62	30,71
50-100 ha	67,86	67,48	72,54	71,45	71,88	70,81
> 100 ha	170,78	159,82	155,68	160,91	158,46	160,95

Porównując wielkość powierzchni ekologicznych gospodarstw rolnych w zależności od struktury i statusu gruntów stwierdzono, że w przypadku gospodarstw o powierzchni poniżej 5 ha średnia wielkość gospodarstw kształtowała się na poziomie 1,17 – 3,33 ha. Mniejszą powierzchnią charakteryzowały się gospodarstwa znajdujące się w okresie konwersji niż gospodarstwa o statusie ekologicznym (po zakończonym okresie konwersji). Średnia wielkość gospodarstw o powierzchni 5-10 ha kształtowała się na poziomie 7,34 – 7,50 ha. W przypadku gospodarstw o powierzchni 10-20 ha średnia wielkość gospodarstw w okresie konwersji to 14,30 ha w 2015 r. i 14,32 ha w 2016 r., po zakończonym okresie konwersji to 14,19 ha w 2015 r. i 14,24 ha w 2016 r. Średnia wielkość gospodarstw mieszczących się w przedziale 20-50 ha w 2016 r. wynosiła 31,61 ha w przypadku gospodarstw w okresie konwersji oraz 30,44 ha w gospodarstwach po zakończonym okresie konwersji. Średnia wielkość gospodarstw znajdujących się w przedziale 50-100 ha wynosiła od 67,48 ha w 2016 r. w gospodarstwach w okresie konwersji do 72,54 ha w 2015 r. w gospodarstwach po zakończonym okresie konwersji. Średnia wielkość gospodarstw największych (powyżej 100 ha) kształtowała się na poziomie 155,68 – 170,78 ha.

4.3. Przetwórstwo ekologiczne i produkcja wybranych ekologicznych artykułów rolnospożywczych w latach 2015 – 2016 / Organic processing and production of the selected organic foodstuffs in 2015 – 2016

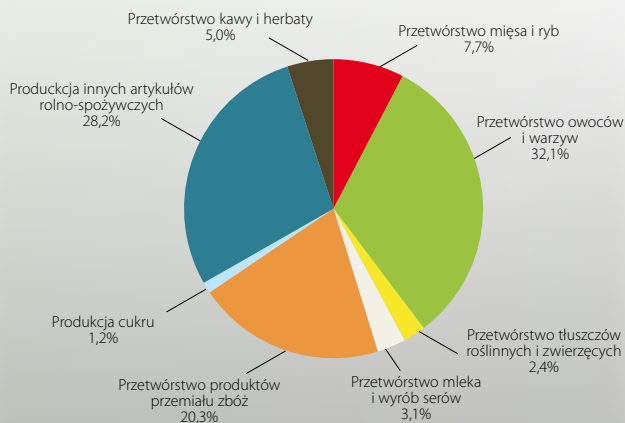
Biorąc pod uwagę liczbę podmiotów prowadzących działalność w zakresie przygotowania (w tym przetwórstwa) obserwuje się, że w okresie 2004–2016 nastąpił znaczny rozwój tego sektora rolnictwa ekologicznego. Zgodnie z definicją wskazaną w art. 2 lit. i rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 „przygotowanie” oznacza czynności konserwowania lub przetwarzania produktów rolnictwa ekologicznego włącznie z ubojem i rozbiorem produktów pochodzenia zwierzęcego, a także pakowanie, znakowanie lub wprowadzanie zmian w oznakowaniu odnoszącym się do ekologicznej metody produkcji. W świetle powyższej definicji w 2015 r. z 562 podmiotów prowadzących działalność w zakresie przygotowania, 418 podmiotów zajmowało się przetwarzaniem produktów ekologicznych, 115 podmiotów prowadziło działalność w zakresie przygotowania i pakowania (w tym 13 podmiotów w zakresie pakowania jaj), 1 podmiot produkował gotową paszę dla zwierząt gospodarskich. W 2016 r. spośród 705 podmiotów prowadzących działalność w kategorii przygotowanie, 546 podmiotów zajmowało się przetwarzaniem produktów ekologicznych, 158 podmiotów prowadziło działalność w zakresie przygotowania i pakowania (w tym 18 podmiotów w zakresie pakowania jaj), 3 podmioty zajmowały się produkcją gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich.

W celu weryfikacji stanu przetwórstwa ekologicznego w Polsce w latach 2015 – 2016, dane przedstawione w dalszej części tego punktu *Raportu* odnoszą się do liczby podmiotów zajmujących się przetwórstwem produktów rolnictwa ekologicznego, tj. przetwórstwem mięsa i ryb, przetwórstwem mleka, przetwórstwem owoców i warzyw, itp. (w przeliczeniu na udział procentowy podmiotów w danej branży w przetwórstwie) oraz wielkości produkcji w poszczególnych branżach przetwórstwa.

W 2015 r., pod względem liczby podmiotów zajmujących się przetwórstwem ekologicznym, największy udział miało przetwórstwo owoców i warzyw – 32,1%, innych artykułów rolnospożywczych (m.in. przypraw, napojów, kakao, czekolady, wyrobów cukierniczych, dań gotowych oraz innych przetworzonych produktów) – 28,2%. Udział podmiotów zajmujących się przemiałem zbóż wynosił – 20,3%. Zdecydowanie mniejszy był udział podmiotów w pozostałych branżach: przetwórstwo mięsa i ryb – 7,7%, przetwórstwo kawy i herbaty – 5,0%, przetwórstwo mleka i wyrób serów – 3,1%, przetwórstwo tłuszczów roślinnych i zwierzęcych 2,4% oraz produkcja cukru – 1,2%. W latach 2013 – 2014 udział podmiotów zajmujących się przetwórstwem produktów ekologicznych w poszczególnych branżach kształtował się podobnie.

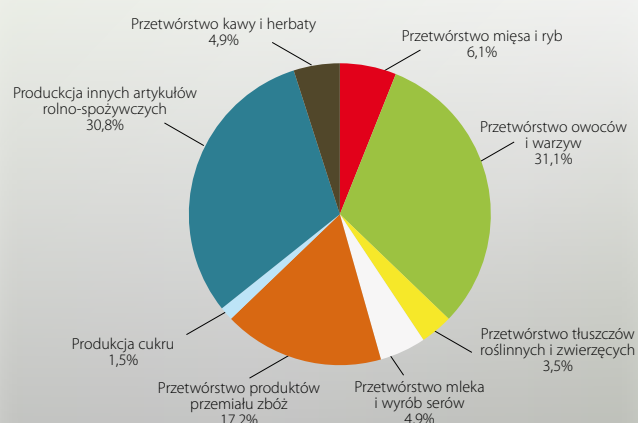
Rysunek 16. Udział podmiotów zajmujących się przetwórstwem produktów ekologicznych w podziale na branże w 2015 r.

Graph 16. Shares of organic processors in division to categories in 2015



Rysunek 17. Udział podmiotów zajmujących się przetwórstwem produktów ekologicznych w podziale na branże w 2016 r.

Graph 17. Shares of organic processors in division to categories in 2016



W 2016 r. udział podmiotów w poszczególnych branżach przetwórstwa ekologicznego zmienił się nieznacznie. Największe znaczenie pod tym względem miało przetwórstwo owoców i warzyw (31,1%) oraz produkcja innych artykułów rolno-spożywczych (30,8%). Udział podmiotów zajmujących się produkcją innych artykułów rolno-spożywczych zwiększył się (o 2,6 p.p.), natomiast udział podmiotów działających w zakresie przetwórstwa ekologicznych owoców i warzyw zmalał (o 1,0 p.p.) w porównaniu do 2015 r. Ponadto, w 2016 r. zwiększył się udział podmiotów zajmujących się przetwórstwem mleka i wyrobem serów (o 1,8 p.p.) i przetwórstwem tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (o 1,1 p.p.). Udział podmiotów z sektora produkcji cukru zwiększył się nieznacznie w porównaniu do 2015 r. Natomiast istotnie zmniejszył się udział podmiotów zajmujących się przetwórstwem produktów przemiału zbóż (o 3,1 p.p.) i przetwórstwem mięsa i ryb (o 1,6 p.p.). Udział podmiotów prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa kawy i herbaty zmalał nieznacznie.

W 2015 r. spośród 418 podmiotów zajmujących się przetwórstwem 335 wykazało produkcję przetworzonych produktów ekologicznych. Pozostałe podmioty nie zajmowały się przetwarzaniem, jednak 20 producentów prowadziło działalność w zakresie produkcji rolnej.

W 2016 r., spośród 546 podmiotów prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa, produkcję przetworzonych produktów ekologicznych wykazało 436 producentów. Pozostałe podmioty, z czego 48 stanowili producenci rolni, w 2016 r. nie zajmowały się przetwarzaniem produktów ekologicznych.

Produkcja mleka krowiego w 2015 r. wyniosła 238 556,95 hektolitrow i była o 12,7% mniejsza w porównaniu do 2014 r. W 2016 r., w stosunku do 2015 r. wzrosła ona o 1,5 % i kształtowała się na poziomie 242 031,74 hektolitrow. Największą produkcję mleka krowiego stwierdzono w województwie małopolskim (63 966,89 hektolitrow). Produkcja mleka i wyrób serów w 2015 r. wyniosła tylko 4 095,7 ton, natomiast w 2016 r. nastąpił intensywny rozwój przetwórstwa mleka, wielkość produkcji osiągnęła wartość 149 305,3 ton, gdyż liczba podmiotów zajmujących się tym rodzajem przetwórstwa wzrosła dwukrotnie w analizowanym okresie. Stwierdzono również znaczny rozwój przetwórstwa ekologicznych owoców i warzyw. W porównaniu do 2014 r., w którym kształtowało się ono na poziomie 383 924,8 ton, w 2015 r. wielkość tej branży przetwórstwa wzrosła ponad trzykrotnie i stanowiła 1 285 049,0 ton. W 2016 r. odnotowano dalszy, niemal trzykrotny, wzrost produkcji przetworów z ekologicznych owoców i warzyw, której wielkość wyniosła 3 821 028,2 ton. Pod względem wielkości produkcji przetworów z owoców i warzyw wyróżniało się województwo zachodniopomorskie – 3 011 953,9 ton, którego udział w tej branży przetwórstwa w Polsce stanowił 78,8%. Przetwórstwo mięsa i ryb było kolejną branżą, w której odnotowano znaczący wzrost produkcji. W porównaniu do 2015 r., kiedy wielkość produkcji przetworów mięsnych i rybnych kształtowała się na poziomie 2005,1 ton, w 2016 r. stanowiła ona 154 038,8 ton, przy jednostkowej zmianie liczby producentów (przetwórstwem ekologicznego mięsa i ryb w 2015 r. zajmowało się 32 podmioty, a w 2016 r. – 33 podmioty).

Wraz z rozwojem przetwórstwa ekologicznego, w latach 2015 – 2016 stwierdzono także zwiększenie liczby podmiotów prowadzących działalność w zakresie wprowadzania na rynek produktów ekologicznych. W 2015 r. liczba podmiotów zajmujących się wprowadzaniem do obrotu wynosiła 583 (w tym 336 podmiotów zajmowało się także przygotowaniem), natomiast rok później, w 2016 r., działalność w tym zakresie prowadziło 720 podmiotów (z czego 420 podmiotów zajmowało się również przygotowaniem). W 2015 r. spośród 583 podmiotów prowadzących działalność w zakresie wprowadzania na rynek, 292 podmioty wykazały faktyczny obrót produktami ekologicznymi o łącznej wielkości 7 464 851,1 ton. W 2016 r., w związku ze zwiększeniem liczby podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie (o 23,5%) odnotowano zwiększenie wielkości obrotu (o 46,4%), która osiągnęła poziom 10 926 332,9 ton. Faktyczny obrót produktami rolnictwa ekologicznego w 2016 r. prowadziło 370 podmiotów.

Dane dotyczące wielkości produkcji wybranych ekologicznych artykułów rolno-spożywczych w poszczególnych województwach w latach 2015 – 2016 przedstawione są w tabeli 3 i 4 załącznika 5.

4.4. Program rolnośrodowiskowy / The Rural Development Programme

Rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce w znacznym stopniu jest związany ze wsparciem finansowym, uzyskiwanym ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz współfinansowanego z budżetu krajowego. W latach 2015 – 2016 płatności do rolnictwa ekologicznego były realizowane w ramach PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020.

Tabela 9. Warianty w ramach pakietu rolnictwo ekologiczne w PROW 2007-2013
Table 9. Variants of organic farming in Rural Development Program 2007-2013

Numer wariantu	Rodzaj wariantu
2.1	Uprawy rolnicze (z certyfikatem zgodności)
2.2	Uprawy rolnicze (w okresie przestawiania)
2.3	Trwałe użytki zielone (z certyfikatem zgodności)
2.4	Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)
2.5	Uprawy warzywne (z certyfikatem zgodności)
2.6	Uprawy warzywne (w okresie przestawiania)
2.7	Uprawy zielarskie (z certyfikatem zgodności)
2.8	Uprawy zielarskie (w okresie przestawiania)
2.9	Uprawy sadownicze i jagodowe (z certyfikatem zgodności)
2.10	Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)
2.11	Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (z certyfikatem zgodności)
2.12	Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)

W ramach programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013 ekologiczni rolnicy mogli uzyskać wsparcie w ramach działania „Uczestnictwo rolników w systemie jakości żywności” lub „Działania informacyjne i promocyjne” z osi I „Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego”. Jednocześnie, wsparcie finansowe można było uzyskać w ramach osi II „Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich”, w działaniu 214 „Program rolnośrodowiskowy (Płatności rolno-środowiskowe)” pakiet 2 „rolnictwo ekologiczne”. Pakiet „rolnictwo ekologiczne” PROW 2007-2013 obejmował 12 możliwych do realizacji wariantów.

Tabela 10. Warianty w ramach działania rolnictwo ekologiczne w PROW 2014-2020
Table 10. Variants of organic farming in Rural Development Program 2014-2020

Numer pakietu	Rodzaj wariantu	
1	Uprawy rolnicze w okresie konwersji	
2	Uprawy warzywne w okresie konwersji	
3	Uprawy zielarskie w okresie konwersji	
4	Uprawy sadownicze w okresie konwersji	4.1.1. Podstawowe uprawy sadownicze w okresie konwersji
		4.1.2. Uprawy jagodowe w okresie konwersji
		4.2. Ekstensywne uprawy sadownicze w okresie konwersji
5	Uprawy paszowe na gruntach ornych w okresie konwersji	
6	Trwałe użytki zielone w okresie konwersji	
7	Uprawy rolnicze po okresie konwersji	
8	Uprawy warzywne po okresie konwersji	
9	Uprawy zielarskie po okresie konwersji	
10	Uprawy sadownicze po okresie konwersji	10.1.1. Podstawowe uprawy sadownicze po okresie konwersji
		10.1.2. Uprawy jagodowe po okresie konwersji
		10.2. Ekstensywne uprawy sadownicze po okresie konwersji
11	Uprawy paszowe na gruntach ornych po okresie konwersji	
12	Trwałe użytki zielone po okresie konwersji	

Program rolnośrodowiskowy PROW 2014-2020 jest kontynuacją wsparcia oferowanego dla gospodarstw ekologicznych w ramach wcześniejszych programów. W tym programie rolnicy ekologiczni mogą uzyskać wsparcie w ramach działania *Rolnictwo ekologiczne*, które realizowane jest w zakresie pakietów/wariantów, dostępnych w opcji w okresie konwersji/po okresie konwersji.

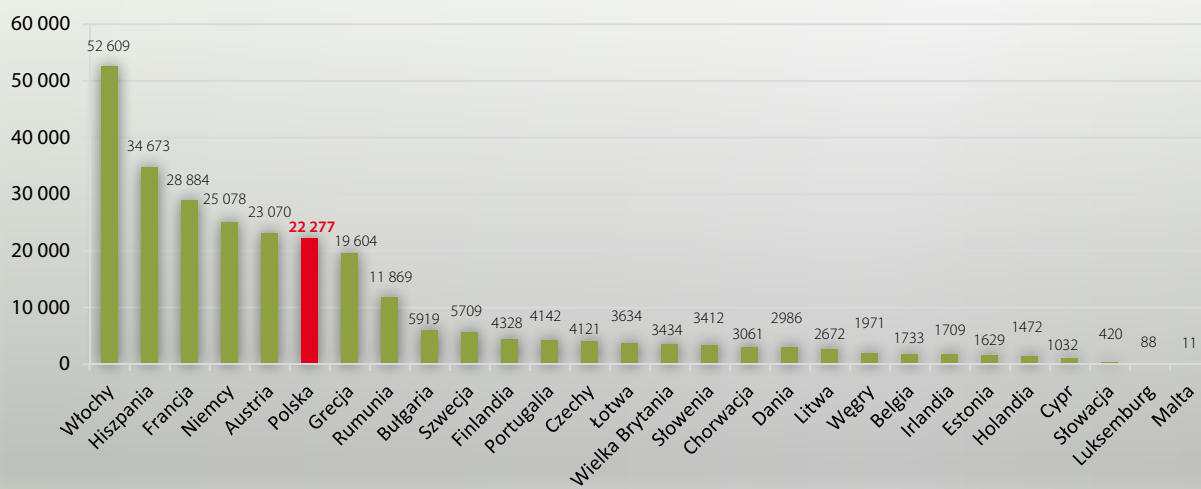
Szczegółowe dane dotyczące liczby wniosków, powierzchni i kwot wypłaconych ekologicznym producentom rolnym w ramach PROW 2007-2013 i PROW 2014-2020 w latach 2015 – 2016 znajdują się w tabelach 1-4 załącznika 6.

4.5. Rolnictwo ekologiczne w Unii Europejskiej¹⁴ / Organic farming in the European Union

Według danych Eurostat, w 2015 r. w Unii Europejskiej działalność w zakresie rolnictwa ekologicznego prowadziło ponad 271,5 tys. producentów rolnych. Najwięcej gospodarstw było we Włoszech (52,6 tys.). Ponad 20 tys. producentów zarejestrowanych było we Francji (28,8 tys.), w Niemczech (25,0 tys.), Austrii (23,0 tys.) i Polsce (22,2 tys.).

Rysunek 18. Liczba ekologicznych producentów rolnych w krajach UE w 2015 r.

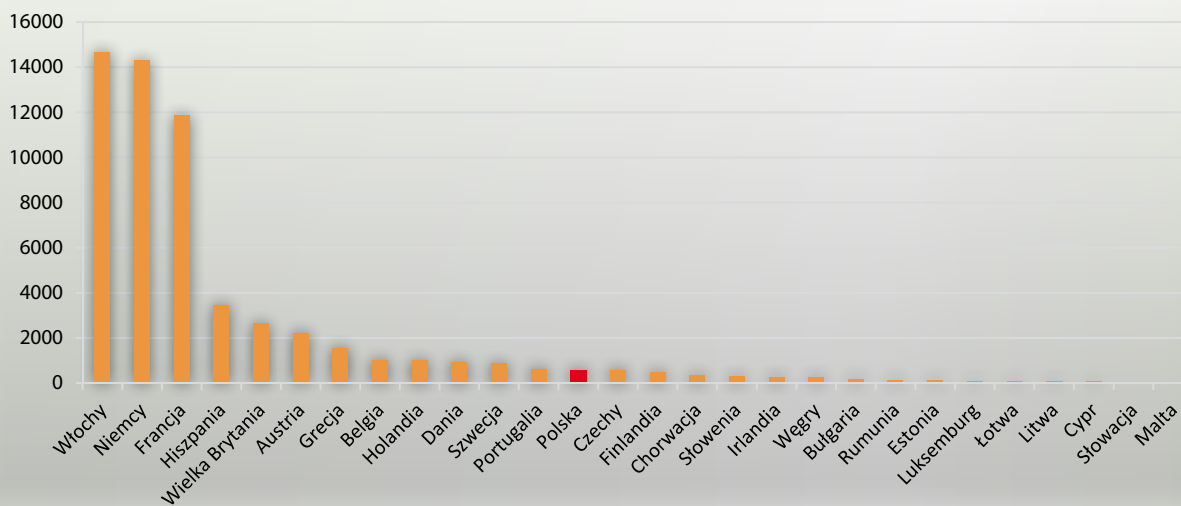
Graph 18. Number of organic producers in EU member states in 2015



Liczba podmiotów zajmujących się przygotowaniem (*operators*) w UE w 2015 r. wynosiła ponad 58 tys., z czego najwięcej takich podmiotów było we Włoszech (ponad 14,6 tys.), w Niemczech (ponad 14,2 tys.) oraz we Francji (ponad 11,8 tys.).

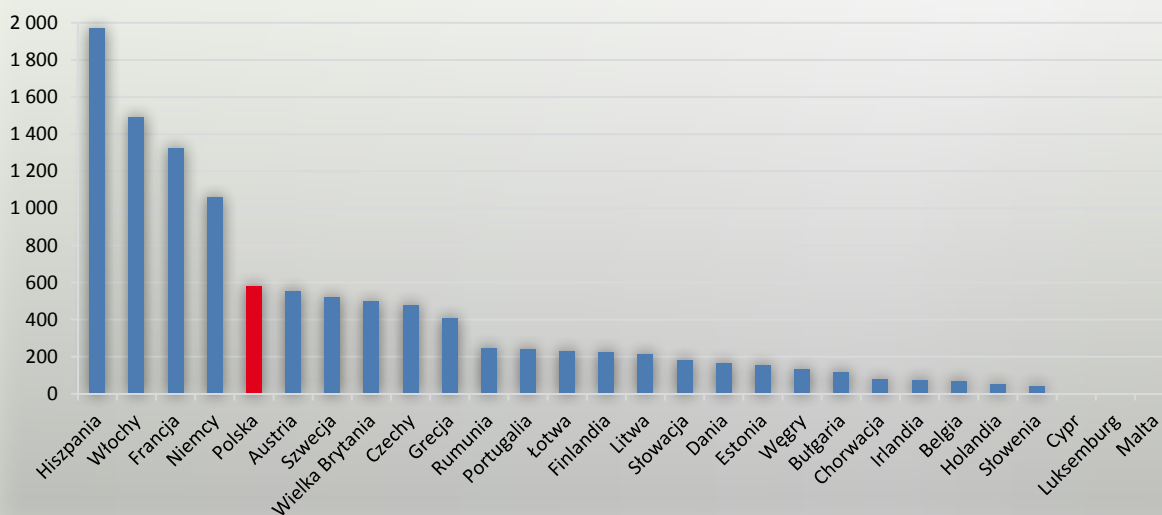
¹⁴ Na podstawie danych EUROSTAT 2017.

Rysunek 19. Liczba podmiotów zajmujących się przygotowaniem w krajach UE w 2015 r.
Graph 19. Number of organic processors in EU member states in 2015



Łączna powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w UE w 2014 r. wynosiła ponad 10,3 mln ha (brak danych za 2015 r.). Pod względem wielkości powierzchni ekologicznych użytków rolnych wyróżniała się Hiszpania (ponad 1,9 mln ha), Włochy (blisko 1,5 mln ha), Francja (ponad 1,3 mln ha) i Niemcy (ponad 1 mln ha). Polska, na tle innych krajów UE, pod względem wielkości powierzchni użytków rolnych w 2015 r. zajmowała piąte miejsce.

Rysunek 20. Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w UE w 2015 r. [tys. ha]
Graph 20. Area under organic farming in the UE in 2015 [thousands of ha]



Szczegółowe informacje dotyczące liczby ekologicznych producentów rolnych, podmiotów zajmujących się przygotowaniem oraz powierzchni ekologicznych użytków rolnych w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej zawarte są w **tabeli 1 załącznika 7**.

5. Załączniki

Annexes



5. Załączniki

Spis załączników:

The list of Annexes:

Załącznik 1 – Jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym / Control bodies of organic farming

Tabela 1: Wykaz jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym w latach 2015–2016.

Tabela 2: Producenci ekologiczni kontrolowani przez jednostki certyfikujące w latach 2015–2016, w podziale na województwa (dane na 31 grudnia).

Załącznik 2 – Odstępstwa od zasad produkcji ekologicznej / Exceptions from the organic production rules

Tabela 1: Informacje dotyczące decyzji wydanych przez wojewódzkich inspektorów JHARS w latach 2015–2016, w związku z wnioskami producentów o pozwolenie na zastosowanie odstępstw.

Załącznik 3 – Producenci ekologiczni w latach 2015–2016 / Organic producers in 2015–2016

Tabela 1: Liczba producentów ekologicznych, według stanu na 31 grudnia 2015 r. w Polsce, w podziale na województwa i kategorie prowadzonej działalności.

Tabela 2: Liczba producentów ekologicznych, według stanu na 31 grudnia 2016 r. w Polsce, w podziale na województwa i kategorie prowadzonej działalności.

Tabela 3: Producenci ekologiczni, w tym ekologiczni producenci rolni oraz podmioty zajmujące się przygotowaniem, w latach 2015–2016.

Załącznik 4 – Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w latach 2015–2016 / Area under organic farming in 2015–2016

Tabela 1: Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w Polsce w 2015 r.

Tabela 2: Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w Polsce w 2016 r.

Tabela 3: Zmiany wielkości powierzchni ekologicznych użytków rolnych w poszczególnych województwach w latach 2015–2016.

Załącznik 5 – Produkcja wybranych ekologicznych upraw i artykułów rolno – spożywczych w latach 2015–2016 / Production of selected organic cultivations and foodstuffs in 2015–2016

Tabela 1: Produkcja i powierzchnia wybranych ekologicznych upraw w poszczególnych województwach w 2015 r.

Tabela 2: Produkcja i powierzchnia wybranych ekologicznych upraw w poszczególnych województwach w 2016 r.

Tabela 3: Produkcja ekologiczna wybranych artykułów rolno-spożywczych w poszczególnych województwach w 2015 r.

Tabela 4: Produkcja ekologiczna wybranych artykułów rolno-spożywczych w poszczególnych województwach w 2016 r.

Załącznik 6 – Program rolnośrodowiskowy w latach 2015–2016 / Rural Development Programme in 2015–2016

Tabela 1a:	Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2007-2013 w 2015 r. w poszczególnych wariantach.
Tabela 1b:	Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2007-2013 w 2016 r. w poszczególnych wariantach.
Tabela 2a:	Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2014-2020 w 2015 r. w poszczególnych wariantach.
Tabela 2b:	Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2014-2020 w 2016 r. w poszczególnych wariantach.
Tabela 3a:	Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2007-2013 w 2015 r. w poszczególnych wariantach.
Tabela 3b:	Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2007-2013 w 2016 r. w poszczególnych wariantach.
Tabela 3c:	Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2014-2020 w 2015 r. w poszczególnych wariantach.
Tabela 4a:	Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2014-2020 w 2016 r. w poszczególnych wariantach.
Tabela 4b:	Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2014-2020 w 2015 r. w poszczególnych wariantach.
Tabela 4c:	Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2014-2020 w 2016 r. w poszczególnych wariantach.

Załącznik 7 – Rolnictwo ekologiczne w Unii Europejskiej w 2015 r. / Organic farming in the European Union in 2015

Tabela 1:	Ekologiczni producenci rolni, podmioty zajmujące się przygotowaniem oraz powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w UE w 2015 r.
-----------	--

Załącznik 8 – Wykaz wybranych instytucji działających w obszarze rolnictwa ekologicznego / The list of selected institutions related to organic farming



Załącznik 1 – Jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym /

Annex 1 – Control bodies of organic farming

Tabela 1: Wykaz jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym w latach 2015 – 2016

Numer identyfikacyjny nadany w upoważnieniu jednostce certyfikującej	Nazwa upoważnionej jednostki certyfikującej i adres siedziby	Zakres upoważnienia do przeprowadzania kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów zgodności w rolnictwie ekologicznym wg stanu na 31 grudnia 2016 r.					
		Ekologiczna uprawa roślin i utrzymanie zwierząt	Zbiór ze stanu naturalnego	Pszczelarstwo	Produkty z akwakultury i wodorosty morskie	Przetwórstwo produktów ekologicznych oraz produkcja pasz i drożdży	Wprowadzanie na rynek produktów ekologicznych, w tym importowanych z państw trzecich
PL-EKO-01	EKOGWARANCJA PTRE Sp. z o.o. ul. Modzelewskiego 27 02-679 Warszawa tel: +48 81 501 68 30, fax: +48 81 501 68 49 www.ekogwarancja.pl e-mail: biuro@ekogwarancja.pl	X	X	X	X	X	X
PL-EKO-02	PNG Sp. z o.o. Cisów 77A 26-021 Daleszyce Tel.: +48 41 306 40 00 +48 41 241 21 92 Tel. kom.: 607 373 695, 609 725 591, 665 046 943 Fax. + 48 41 306 48 13 www.png.ecofarm.pl e-mail: png@ecofarm.pl	X	X	X	X	X	X
PL-EKO-03	COBICO Sp. z o.o. Przebieczany 529 32-020 Wieliczka Tel.: +48 12 632 35 71 +48 12 630 90 90 Fax: + 48 12 416 36 46 www.cobico.pl e-mail: cobico@cobico.pl	X	X	X	-	X	X
PL-EKO-04	BIOEKSPERT Sp. z o.o. ul. Narbutta 3 A lok. 1 02-564 Warszawa tel.: 22 825 10 78; 22 825 18 12 tel. kom: +48 509 535 583 tel. kom: +48 509 217 354 www.bioekspert.waw.pl e-mail: biuro@bioekspert.pl	X	X	-	-	X	X
PL-EKO-05	BIOCERT MAŁOPOLSKA Sp. z o.o. ul. Lubicz 25 A, 31-503 Kraków Tel.: +48 12 430 36 06 Tel. kom.: 509 668 424 www.biocert.pl e-mail: sekretariat@biocert.pl	X	X	X	X	X	X
PL-EKO-06	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A. ul. Kłobucka 23 A 02-699 Warszawa Oddz. w Pile ul. Śniadeckich 11 64-920 Piła Tel.: +48 67 213 87 00 Fax: +48 67 213 83 84 www.pcbc.gov.pl e-mail: pcbcpila@pcbc.pila.pl	X	X	X	X	X	X

15 aktualny wykaz jednostek certyfikujących jest dostępny na stronie internetowej MRiRW: www.minrol.gov.pl

PL-EKO-07	AGRO BIO TEST Sp. z o.o. ul. Związku Walki Młodych 22 02-786 Warszawa tel: 22 847 87 39, 22 258 57 68 kom: 695 478 739 fax: 22 254 57 85 www.agrobiotest.pl e-mail: agro.bio.test@agrobiotest.pl	X	-	X	-	X	X
PL-EKO-08	TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. ul. 17 Stycznia 56 02-146 Warszawa Tel.: +48 22 846 79 99 +48 22 846 51 63 Fax: +48 22 868 37 42 www.tuv.pl e-mail: post@pl.tuv.com	X	X	X	X	X	X
PL-EKO-09	Centrum Jakości AgroEko Sp. z o.o. ul. Modlińska 6 lok. 207 03-216 Warszawa Tel. +48 22 884 00 20 Tel. kom.: 695 599 886 668 410 227, 666 338 204 Fax: +48 22 884 00 21 www.agroeko.com.pl e-mail: sekretariat@agroeko.com.pl	X	X	X	X	X	X
PL-EKO-10	SGS Polska Sp. z o.o. ul. Bema 83 01-233 Warszawa Tel.: +48 22 329 22 22 +48 22 329 22 03 Fax: +48 22 329 22 20 www.pl.sgs.com e-mail: sgs.poland@sgs.com	X	X	-	-	X	X (z wyłączeniem wprowadzania do obrotu produktów rolnictwa ekologicznego importowanych z krajów trzecich)
PL-EKO-11*	DQS Polska Sp. z o.o. ul. Domaniewska 45 02-672 Warszawa Tel. +48 22 395 88 10 Adres do korespondencji: DQS Polska sp. z o.o biuro w Piła 64 – 920 Piła ul. Okrzei 18 p. 108 http://dqs.pl/ e-mail: ekologia@dqs.pl tel. +48 882 469 313	-	-	-	-	X*	-

* Upoważnienie MRiRW od 7 listopada 2016 r. Stan na 31 grudnia 2016 r.



Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

Tabela 2: Producenci ekologiczni kontrolowani przez jednostki certyfikujące w latach 2015–2016 w podziale na województwa (dane na 31 grudnia)

województwo	Agro Bio Test Sp. z o.o.		Biocert Małopolska Sp. z o.o.		Bioexpert Sp. z o.o.		Centrum Jakości Agroeko Sp. z o.o.		Cobico Sp. z o.o.		DOS Polska p. z o.o. ¹⁶		Ekogwarancja PIRE Sp. z o.o.		PCBC S.A.		PNG Sp. z o.o.		SGS Polska Sp. z o.o.		TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
dolnośląskie	236	221	144	135	5	9	7	12	180	155	0	90	122	45	37	82	69	3	2	101	105	
kujawsko-pomorskie	184	173	60	93	15	25	5	28	10	12	0	38	39	56	52	8	6		5	9	63	
lubelskie	195	188	2	4	18	25	66	148	32	40	0	1486	1489	23	38	59	107	3	5	12	17	
lubuskie	127	130	298	255	10	13	20	35	209	202	0	53	45	206	190	44	45	145	147	102	104	
łódzkie	98	105	17	16	69	87	12	15	29	28	0	203	210	20	15	68	60	1	3	9	14	
małopolskie	318	300	383	339	6	7	5	7	360	367	0	54	51	20	17	16	29	2	2	31	57	
mazowieckie	415	428	103	117	100	165	440	574	42	55	0	795	769	55	51	114	105	35	36	240	379	
opolskie	34	36	3	2	1	1	1	1	14	12	0	4	5			16	18					
podkarpackie	108	103	163	154	26	42	5	3	299	264	0	431	415	2	3	252	258	5	5	14	52	
podlaskie	360	341	1176	1137	53	59	740	835	24	16	0	683	676	15	13	35	25	7	6	203	362	
pomorskie	213	195	66	67	9	12	111	93	36	38	0	93	99	172	152	58	57	3	2	11	14	
śląskie	82	81	45	47	6	8	12	13	41	39	0	19	16	7	5	8	11	3	3	11	7	
świętokrzyskie	5	7	62	62	7	7	6	5	48	58	0	473	438	22	23	245	253			4	6	
warmińsko-mazurskie	404	329	239	199	47	54	883	1014	38	41	1	823	734	26	24	99	96	5	4	1490	1663	
wielkopolskie	147	141	60	45	16	33	61	96	27	63	0	61	78	475	427	21	22	5	15	16	30	
zachodniopomorskie	568	508	182	151	47	46	36	35	168	125	0	427	345	1506	1240	10	8	5	4	123	144	
Polska	3 494	3 286	3 003	2 823	435	593	2 410	2 914	1 557	1 515	1	5 733	5 531	2 650	2 287	1 135	1 169	222	239	2 376	3 017	

¹⁶ Jednostka certyfikująca DOS Polska Sp. z o.o. uzyskała upoważnienie MRIRW do przeprowadzania kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów w listopadzie 2016 r.

Załącznik 2 – Odstępstwa od zasad produkcji ekologicznej

Annex 2 - Exceptions from the organic production rules

Tabela 1. Informacje dotyczące decyzji wydanych przez wojewódzkich inspektorów JHARS w latach 2015 – 2016, w związku z wnioskami producentów o pozwolenie na zastosowanie odstępstw

Lp.	Odstępstwa od zasad rolnictwa ekologicznego (rozporządzenie Komisji (WE) nr 889/2008)	2015 r.		2016 r.	
		pozwolenie	odmowa	pozwolenie	odmowa
1.	art. 9 ust. 4 – wprowadzenie do gospodarstwa, w celu odnowienia stada, nieekologicznych samic w liczbie większej niż przewiduje art. 9 ust. 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 889/2008	9	10	4	3
2.	art. 18 ust. 1 – mocowanie taśmy do ogonów owiec, przycinanie ogonów, pilowanie zębów, kształtowanie dziobów, usuwanie rogów	12	0	5	1
3.	art. 25 c ust. 1 – w zakresie akwakultury, dotyczące równoczesnego chowu młodych osobników zwierząt w tych samych wylęgarniach i/lub podchowalniach, w ramach tego samego gospodarstwa, złożonego z jednostek produkcji ekologicznej i nieekologicznej	1	0	0	0
4.	art. 25 c ust. 2 – w zakresie akwakultury, dotyczące równoczesnego ekologicznego i nieekologicznego chowu zwierząt w etapie wzrostowym w ekologicznej i nieekologicznej jednostce produkcyjnej, w ramach tego samego gospodarstwa	1	0	0	0
5.	art. 27 ust. 1 lit. a) – zastosowanie dodatku (azotyn sodu, azotan potasu)	7	0	4	0
6.	art. 27 ust. 4 – stosowanie naturalnych barwników do tradycyjnego barwienia skorup gotowanych jaj wielkanocnych	0	0	0	0
7.	art. 36 ust. 2 – uznanie z mocą wsteczną uprzedniego okresu, jako części okresu konwersji	205	7	248	10
8.	art. 38 a ust. 2 – w sprawie wstecznego zaliczenia udokumentowanego okresu do okresu konwersji dla urządzeń wykorzystywanych w produkcji w sektorze akwakultury	1	0	0	0
9.	art. 39 – trzymanie bydła na uwięzi w małym gospodarstwie	529	13	_*	_*
10.	art. 40 ust. 1 lit. a – prowadzenie równoległej ekologicznej i nieekologicznej produkcji roślin wieloletnich o odmianach trudnych do rozróżnienia, wymagających co najmniej 3-letniego okresu uprawy	2	0	4	0
11.	art. 40 ust. 1 lit. b – prowadzenie równoległej ekologicznej i nieekologicznej produkcji roślin na obszarze przeznaczonym do badań rolniczych lub formalnych działań edukacyjnych	1	0	1	0
12.	art. 40 ust. 1 lit. c – prowadzenie równoległej produkcji nasion, wegetatywnego materiału rozmnożeniowego i transplantów metodą ekologiczną i nieekologiczną	0	0	0	0
13.	art. 40 ust. 2 – równoległy chów zwierząt tego samego gatunku metodą ekologiczną i nieekologiczną w gospodarstwie objętym badaniami rolniczymi lub formalnymi działaniami edukacyjnymi	2	0	2	0
14.	art. 42 – wprowadzenie do ekologicznej jednostki produkcji drobiarskiej nieekologicznego drobiu	145	1	127	4
15.	art. 47 lit. a – użycie zwierząt nieekologicznych w celu odnowienia lub odbudowy stada w związku z zaistniałymi okolicznościami katastroficznymi	1	0	0	0
16.	art. 47 lit. b – odtworzenie ekologicznej pasieki przy użyciu nieekologicznych pszczół w związku z zaistniałymi okolicznościami katastroficznymi	0	0	0	0
17.	art. 47 lit. c – użycie nieekologicznych pasz w związku z zaistniałymi okolicznościami katastroficznymi	0	0	2	0
18.	art. 47 lit. d – dokarmianie pszczół miodem, cukrem lub syropem cukrowym uzyskanymi metodami ekologicznymi w związku z zaistniałymi okolicznościami katastroficznymi	0	0	0	0
Razem		913	31	397	18

* rozporządzenie MRiRW z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie ogólnych odstępstw od warunków produkcji ekologicznej wprowadziło nowe zasady stosowania tego odstępstwa bez konieczności ubiegania się o zgodę WIJHARS

Załącznik 3 – Producenci ekologiczni w latach 2015–2016

Annex 3 – Organic producers in 2015–2016

Tabela 1: Liczba producentów ekologicznych, według stanu na 31 grudnia 2015 r. w Polsce, w podziale na województwa i kategorie prowadzonej działalności

Województwo	Liczba producentów ekologicznych	W tym							
		produkcji rolnej	przygotowania*	wprowadzania na rynek produktów ekologicznych importowanych z państw trzecich	wprowadzania na rynek produktów ekologicznych (z wyłączeniem importowanych z państw trzecich)	dostaw kwalifikowanego materiału siewnego i wegetatywnego materiału rozmnożeniowego	pszczelarstwa	zbioru ze stanu naturalnego	akwakultury i/ lub wodorostów morskich
dolnośląskie	893	849	24	8	35	12	3	2	0
kujawsko-pomorskie	385	363	20	2	14	4	1	0	0
lubelskie	1896	1825	54	4	56	16	0	10	0
lubuskie	1214	1202	9	0	10	4	1	0	1
łódzkie	526	478	40	7	36	7	3	0	1
małopolskie	1195	1128	51	4	46	1	2	4	0
mazowieckie	2339	2147	128	32	171	12	2	1	1
opolskie	73	67	4	0	6	3	0	0	0
podkarpackie	1305	1261	36	6	30	2	9	4	0
podlaskie	3296	3273	19	6	18	4	1	3	0
pomorskie	772	737	32	5	25	12	4	4	0
śląskie	234	201	20	2	27	0	0	0	0
świętokrzyskie	872	853	19	4	12	2	1	1	0
warmińsko-mazurskie	4054	4041	13	1	16	8	1	0	0
wielkopolskie	889	809	58	8	59	6	3	2	1
zachodniopomorskie	3072	3043	35	3	22	16	3	5	0
Polska	23 015	22 277	562	92	583	109	34	36	4

* Zgodnie z art. 2 lit. i rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 „przygotowanie” oznacza czynności konserwowania lub przetwarzania produktów rolnictwa ekologicznego wyłącznie z ubojem i rozbiorem produktów pochodzenia zwierzęcego, a także pakowanie, znakowanie lub wprowadzanie zmian w oznakowaniu odnoszącym się do ekologicznej metody produkcji

Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

Tabela 2: Liczba producentów ekologicznych, według stanu na 31 grudnia 2016 r. w Polsce, w podziale na województwa i kategorie prowadzonej działalności

Województwo	Liczba producentów ekologicznych	W tym							
		produkcji rolnej	przygotowania*	wprowadzania na rynek produktów ekologicznych importowanych z państw trzecich	wprowadzania na rynek produktów ekologicznych (z wyłączeniem importowanych z państw trzecich)	dostawy kwalifikowanego materiału siewnego i wegetatywnego materiału rozmnożeniowego	pszczelarstwa	zbioru ze stanu naturalnego	akwakultury i/ lub wodorostów morskich
dolnośląskie	867	813	30	8	45	13	3	1	0
kujawsko-pomorskie	496	470	23	2	16	9	0	0	0
lubelskie	2 061	1 980	65	8	67	14	0	11	0
lubuskie	1 166	1 148	16	0	12	8	1	0	1
łódzkie	553	497	43	12	44	5	1	0	2
małopolskie	1 176	1 093	66	6	57	6	2	2	0
mazowieckie	2 679	2 426	174	33	202	11	4	2	1
opolskie	75	68	5	1	7	2	0	0	0
podkarpackie	1 299	1 252	38	7	35	3	9	4	0
podlaskie	3 470	3 437	25	7	28	6	3	3	0
pomorskie	729	679	36	10	33	11	2	5	0
śląskie	230	180	33	5	38	0	0	0	0
świętokrzyskie	859	834	19	4	16	0	1	0	0
warmińsko-mazurskie	4 159	4 142	16	0	15	12	1	0	0
wielkopolskie	950	843	80	14	79	16	2	2	1
zachodniopomorskie	2 606	2 573	36	3	26	27	3	7	0
Polska	23 375	22 435	705	120	720	143	32	37	5

* Zgodnie z art. 2 lit. i rozporządzenia Rady (WE) nr 854/2007 „przygotowanie” oznacza czynności konserwowania lub przetwarzania produktów rolnictwa ekologicznego włącznie z ubojem i rozbiorem produktów pochodzenia zwierzęcego, a także pakowanie, znakowanie lub wprowadzanie zmian w oznakowaniu odnoszącym się do ekologicznej metody produkcji

Tabela 3: Producenci ekologiczni, w tym ekologiczni producenci rolni oraz podmioty zajmujące się przygotowaniem, w latach 2015 – 2016

Województwo	Liczba producentów ekologicznych ogółem		Dynamika zmian [w %]	Liczba ekologicznych producentów rolnych		Dynamika zmian [w %]	Liczba podmiotów zajmujących się przygotowaniem*		Dynamika zmian [w %]
	2015	2016		2015	2016		2015	2016	
dolnośląskie	893	867	-2,9	849	813	-4,2	24	30	25,0
kujawsko-pomorskie	385	496	28,8	363	470	29,5	20	23	15,0
lubelskie	1896	2 061	8,7	1825	1 980	8,5	54	65	20,4
lubuskie	1214	1 166	-4,0	1202	1 148	-4,5	9	16	77,8
łódzkie	526	553	5,1	478	497	4,0	40	43	7,5
małopolskie	1195	1 176	-1,6	1128	1 093	-3,1	51	66	29,4
mazowieckie	2339	2 679	14,5	2147	2 426	13,0	128	174	35,9
opolskie	73	75	2,7	67	68	1,5	4	5	25,0
podkarpackie	1305	1 299	-0,5	1261	1 252	-0,7	36	38	5,6
podlaskie	3296	3 470	5,3	3273	3 437	5,0	19	25	31,6
pomorskie	772	729	-5,6	737	679	-7,9	32	36	12,5
śląskie	234	230	-1,7	201	180	-10,4	20	33	65,0
świętokrzyskie	872	859	-1,5	853	834	-2,2	19	19	0,0
warmińsko-mazurskie	4054	4 159	2,6	4041	4 142	2,5	13	16	23,1
wielkopolskie	889	950	6,9	809	843	4,2	58	80	37,9
zachodniopomorskie	3072	2 606	-15,2	3043	2 573	-15,4	35	36	2,9
POLSKA	23 015	23 375	1,6	22 277	22 435	0,7	562	705	25,4

* Zgodnie z art. 2 lit. i rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 „przygotowanie” oznacza czynności konserwowania lub przetwarzania produktów rolnictwa ekologicznego włącznie z ubojem i rozbiorem produktów pochodzenia zwierzęcego, a także pakowanie, znakowanie lub wprowadzanie zmian w oznakowaniu odnoszącym się do ekologicznej metody produkcji

Załącznik 4 – Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w latach 2015–2016

Annex 4 – Area under organic farming in 2015–2016

Tabela 1: Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w Polsce w 2015 r.

Województwo	Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w okresie konwersji [w ha]	Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych po zakończonym okresie konwersji [w ha]	Łączna powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]
dolnośląskie	3 638,51	27 621,71	31 260,22
kujawsko-pomorskie	1 150,02	9 494,98	10 645,00
lubelskie	4 465,58	29 585,84	34 051,42
lubuskie	7 004,40	39 338,75	46 343,15
łódzkie	1 720,80	8 436,56	10 157,36
małopolskie	1 287,27	11 689,41	12 976,68
mazowieckie	8 963,09	44 826,99	53 790,08
opolskie	808,12	2 234,03	3 042,15
podkarpackie	2 164,51	14 491,07	16 655,58
podlaskie	7 975,30	48 553,48	56 528,78
pomorskie	2 878,18	21 987,78	24 865,96
śląskie	816,23	5 821,85	6 638,08
świętokrzyskie	1 001,28	10 596,91	11 598,19
warmińsko-mazurskie	19 819,31	92 948,58	112 767,89
wielkopolskie	3 923,54	30 599,14	34 522,68
zachodniopomorskie	11 188,99	103 697,82	114 886,81
Polska	78 805,13	501 924,90	580 730,03

Tabela 2: Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w Polsce w 2016 r.

Województwo	Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w okresie konwersji [w ha]	Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych po zakończonym okresie konwersji [ha]	Łączna powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [ha]
dolnośląskie	5 346,43	23 853,65	29 200,08
kujawsko-pomorskie	1 509,87	7 752,92	9 262,79
lubelskie	6 155,90	25 186,64	31 342,54
lubuskie	10 592,21	32 642,87	43 235,08
łódzkie	2 194,98	7 791,05	9 986,03
małopolskie	1 725,24	10 639,18	12 364,42
mazowieckie	10 783,44	38 733,99	49 517,43
opolskie	863,48	2 353,06	3 216,54
podkarpackie	2 579,66	12 905,75	15 485,41
podlaskie	9 095,10	46 073,33	55 168,43
pomorskie	4 562,14	18 765,81	23 327,95
śląskie	922,30	4 402,49	5 324,79
świętokrzyskie	1 398,28	9 340,78	10 739,06
warmińsko-mazurskie	22 935,34	85 731,88	108 667,22
wielkopolskie	5 711,93	23 459,34	29 171,27
zachodniopomorskie	19 306,88	81 263,30	100 570,18
Polska	105 683,18	430 896,04	536 579,22

Tabela 3. Zmiany wielkości powierzchni ekologicznych użytków rolnych w poszczególnych województwach w latach 2015–2016

Województwo	Powierzchnia ekologicznych użytków w okresie konwersji [w ha]		Dynamika zmian [w %]	Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych po zakończonym okresie konwersji [w ha]		Dynamika zmian [w %]	Łączna powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]		Dynamika zmian [w %]
	2015	2016		2015	2016		2015	2016	
dolnośląskie	3 638,51	5 346,43	46,9	27 621,71	23 853,65	-13,6	31 260,22	29 200,08	-6,6
kujawsko-pomorskie	1 150,02	1 509,87	31,3	9 494,98	7 752,92	-18,3	10 645,00	9 262,79	-13,0
lubelskie	4 465,58	6 155,90	37,9	29 585,84	25 186,64	-14,9	34 051,42	31 342,54	-8,0
lubuskie	7 004,40	10 592,21	51,2	39 338,75	32 642,87	-17,0	46 343,15	43 235,08	-6,7
łódzkie	1 720,80	2 194,98	27,6	8 436,56	7 791,05	-7,7	10 157,36	9 986,03	-1,7
małopolskie	1 287,27	1 725,24	34,0	11 689,41	10 639,18	-9,0	12 976,68	12 364,42	-4,7
mazowieckie	8 963,09	10 783,44	20,3	44 826,99	38 733,99	-13,6	53 790,08	49 517,43	-7,9
opolskie	808,12	863,48	6,9	2 234,03	2 353,06	5,3	3 042,15	3 216,54	5,7
podkarpackie	2 164,51	2 579,66	19,2	14 491,07	12 905,75	-10,9	16 655,58	15 485,41	-7,0
podlaskie	7 975,30	9 095,10	14,0	48 553,48	46 073,33	-5,1	56 528,78	55 168,43	-2,4
pomorskie	2 878,18	4 562,14	58,5	21 987,78	18 765,81	-14,7	24 865,96	23 327,95	-6,2
śląskie	816,23	922,3	13,0	5 821,85	4 402,49	-24,4	6 638,08	5 324,79	-19,8
świętokrzyskie	1 001,28	1 398,28	39,6	10 596,91	9 340,78	-11,9	11 598,19	10 739,06	-7,4
warmińsko-mazurskie	19 819,31	22 935,34	15,7	92 948,58	85 731,88	-7,8	112 767,89	108 667,22	-3,6
wielkopolskie	3 923,54	5 711,93	45,6	30 599,14	23 459,34	-23,3	34 522,68	29 171,27	-15,5
zachodniopomorskie	11 188,99	19 306,88	72,6	10 369,82	81 263,30	-21,6	114 886,81	100 570,18	-12,5
POLSKA	78 805,13	105 683,18	34,1	501 924,90	430 896,04	-14,2	580 730,03	536 579,22	-7,6

Załącznik 5 – Produkcja wybranych ekologicznych upraw i artykułów rolno-spożywczych w latach 2015–2016

Annex 5 – Production of selected organic cultivations and foodstuffs in 2015–2016

Tabela 1. Produkcja i powierzchnia wybranych ekologicznych upraw w poszczególnych województwach w 2015 r.

Województwo	zboża		ziemiaki		warzywa		owoce	
	powierzchnia [ha]	produkcja* [tona]	powierzchnia [ha]	produkcja* [tona]	powierzchnia [ha]	produkcja* [tona]	powierzchnia [ha]	produkcja* [tona]
dolnośląskie	8 154,99	13 201,99	54,34	513,03	1 385,46	995,98	1 765,37	913,47
kujawsko-pomorskie	2 836,59	3 478,25	56,59	760,10	148,45	1 246,98	701,84	932,15
lubelskie	7 098,42	8 533,39	179,28	851,61	2 909,56	5 308,81	6 903,56	13 666,86
lubuskie	10 251,45	9 699,07	22,87	216,49	7 988,61	2 883,76	1 722,18	197,55
łódzkie	2 556,37	3 678,96	79,02	645,62	998,17	570,32	1 911,44	4 809,68
małopolskie	1 778,01	3 499,18	139,90	1 430,56	620,20	1 586,02	1 012,63	2 466,14
mazowieckie	10 046,33	14 242,56	150,48	1 170,87	4 679,83	3 546,46	4 947,75	8 139,08
opolskie	443,08	899,55	5,19	99,60	315,52	228,51	106,28	121,36
podkarpackie	1 954,68	3 916,38	164,92	1 352,96	527,66	2 238,73	3 356,60	10 323,58
podlaskie	11 658,86	19 561,33	376,30	3 909,69	1 860,79	1 174,96	2 245,24	2 870,07
pomorskie	4 836,62	6 048,37	57,90	753,12	2 122,79	1 009,37	1 238,29	1 704,47
śląskie	1 178,73	1 606,57	19,08	52,25	215,51	85,59	424,95	174,32
świętokrzyskie	2 542,57	4 439,25	167,19	1 666,13	1 111,90	4 092,62	1 619,47	4 592,62
warmińsko-mazurskie	9 573,44	18 055,22	350,14	2 903,49	8 634,58	5 088,44	4 921,24	2 215,87
wielkopolskie	7 637,93	12 119,34	24,69	216,80	1 328,60	3 774,17	2 014,74	1 980,39
zachodniopomorskie	18 888,19	24 851,04	135,79	1 359,93	5 716,63	4 289,72	11 832,26	2 833,86
Polska	101 436,26	147 830,44	1 983,68	17 902,25	40 564,26	38 120,44	46 723,84	57 941,44

* Produkcja wykazana na certyfikatach wydanych producentom ekologicznym przez jednostki certyfikujące

Tabela 2. Produkcja i powierzchnia wybranych ekologicznych upraw w poszczególnych województwach w 2016 r.

Województwo	zboża		ziemniak		warzywa		owoce	
	powierzchnia [ha]	produkcja* [tona]	powierzchnia [ha]	produkcja* [tona]	powierzchnia [ha]	produkcja* [tona]	powierzchnia [ha]	produkcja* [tona]
dolnośląskie	8 327,20	18 599,04	48,26	562,84	1 575,16	1 668,66	1 156,78	1 166,79
kujawsko-pomorskie	2 777,32	4 462,01	68,56	1 013,05	455,20	2 603,38	627,35	1 677,34
lubelskie	7 170,97	12 788,61	185,25	1 403,53	3 233,32	7 861,85	6 033,21	16 997,63
lubuskie	10 012,00	10 092,86	23,30	272,53	8 160,80	3 665,29	1 052,17	261,91
łódzkie	3 390,22	6 295,79	39,45	503,04	1 314,96	1 392,20	1 643,10	6 830,64
małopolskie	1 566,05	3 825,00	124,78	1 785,95	843,07	2 507,35	833,31	2 616,47
mazowieckie	9 627,54	14 113,78	138,19	1 592,09	5 873,23	5 341,86	4 050,42	9 438,22
opolskie	820,57	1 013,81	6,77	110,05	406,90	254,16	94,75	66,53
podkarpackie	1 883,06	4 585,78	144,55	1 567,22	497,01	3 413,70	3 103,45	13 177,56
podlaskie	12 082,96	23 142,57	352,38	4 652,12	2 966,62	2 001,29	1 663,85	2 722,71
pomorskie	4 710,15	6 465,51	59,01	710,60	2 597,66	1 453,38	897,89	343,89
śląskie	1 270,40	1 984,79	11,79	159,70	129,24	57,55	178,73	145,59
świętokrzyskie	2 456,55	6 042,55	164,97	2 188,35	1 437,28	4 998,55	1 456,86	4 327,12
warmińsko-mazurskie	11 106,23	20 702,53	320,18	3 485,23	10 747,24	6 262,29	3 002,68	1 460,79
wielkopolskie	6 471,64	11 880,39	29,22	404,00	2 452,72	3 775,76	1 011,57	2 151,39
zachodniopomorskie	17 474,94	27 035,64	121,28	1 111,58	9 175,55	7 033,37	7 621,21	3 658,06
Polska	101 147,80	173 030,64	1 837,93	21 521,87	51 865,97	54 290,63	34 427,32	67 042,63

* Produkcja wykazana na certyfikatach wydanych producentom ekologicznym przez jednostki certyfikujące

Tabela 3: Produkcja* ekologiczna wybranych artykułów rolno-spożywczych w poszczególnych województwach w 2015 r.

Województwo	Mleko krowie [hektolitry]	Przetwórstwo mleka i wyrób serów [tony]	Przetwórstwo owoców i warzyw [tony]	Przemiał zbóż [tony]	Przetwórstwo mięsa i ryb [tony]
dolnośląskie	9 296,00	0,00	531,47	179,26	0,00
kujawsko-pomorskie	12 180,00	0,00	4 530,00	148,25	43,20
lubelskie	1 535,00	0,00	399 559,46	2 205,16	294,82
lubuskie	885,00	0,00	1 744,90	0,00	32,00
łódzkie	2 365,00	0,00	341,18	295,68	0,00
małopolskie	66 007,60	205,46	179 161,57	0,00	141,24
mazowieckie	21 869,00	3 014,24	138 111,56	1 158,37	898,85
opolskie	0,00	0,00	0,00	2,10	0,00
podkarpackie	35 952,09	454,33	117 470,89	549,50	115,17
podlaskie	10 593,50	5,88	28 264,14	201,70	8,36
pomorskie	15 600,00	0,00	36 234,48	0,00	74,95
śląskie	929,34	0,00	0,00	85,17	0,00
świętokrzyskie	9 759,00	0,00	57 290,23	0,00	0,00
warmińsko-mazurskie	18 135,04	413,40	43,58	163,00	0,00
wielkopolskie	735,00	2,38	316 506,23	414,65	3,55
zachodniopomorskie	32 715,38	0,00	5 259,38	0,32	392,93
Polska	238 556,95	4 095,69	1 285 049,04	5 403,14	2 005,06

* Produkcja wykazana na certyfikatach wydanych producentom ekologicznym przez jednostki certyfikujące

Tabela 4: Produkcja* ekologiczna wybranych artykułów rolno-spożywczych w poszczególnych województwach w 2016 r.

Województwo	Mleko krowie [hektolitry]	Przetwórstwo mleka i wyrób serów	Przetwórstwo owoców i warzyw [tony]	Przemiał zbóż [tony]	Przetwórstwo mięsa i ryb [tony]
dolnośląskie	8 279,00	2,64	581,51	240,33	0,00
kujawsko-pomorskie	9 630,00	2900,00	1 593,27	2 070,60	36,00
lubelskie	1 895,00	0,00	362 442,22	2 166,01	294,67
lubuskie	385,00	0,00	26 276,02	0,00	26,00
łódzkie	2 276,50	0,00	2 616,91	289,90	0,00
małopolskie	63 966,89	192,81	5 872,03	13,22	141 321,31
mazowieckie	22 718,30	137 619,76	247 111,12	2 534,60	934,79
opolskie	0,00	0,00	0,00	3,60	0,00
podkarpackie	38 700,00	548,56	85 251,25	600,64	10 865,75
podlaskie	12 287,50	2 234,22	11 464,22	347,10	0,00
pomorskie	16 620,00	5 400,00	7 743,70	2,00	101,61
śląskie	705,00	0,00	321,12	86,67	0,00
świętokrzyskie	11 039,00	0,00	2 915,71	0,00	0,00
warmińsko-mazurskie	19 155,00	394,60	53,46	151,10	0,00
wielkopolskie	270,00	12,67	54 831,70	472,37	43,65
zachodniopomorskie	34 104,55	0,00	3 011 953,94	4,80	415,00
Polska	242 031,74	149 305,26	3 821 028,19	8 982,94	154 038,77

* Produkcja wykazana na certyfikatach wydanych producentom ekologicznym przez jednostki certyfikujące

Załącznik 6 – Program rolnośrodowiskowy w latach 2015 – 2016

Annex 6 – Rural Development Programme in 2015 – 2016

Tabela 1a: Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2007–2013 w 2015 r. w poszczególnych wariantach

Nr OR	Odział Regionalny ARiMR	Wariant 2.1			Wariant 2.2			Wariant 2.3			Wariant 2.4			Wariant 2.5			Wariant 2.6		
		Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)
1	Dorotański	484	9958,55	7 589 492,14	28	256,92	204 751,05	290	2347,76	548 647,38	7	17,21	4 825,08	113	505,74	650 601,99	3	11,82	13 768,26
2	Kujawsko-Pomorski	228	4882,43	3 707 352,40	19	228,02	150 503,82	92	563,48	134 924,68	1	4,05	1 336,50	65	97,62	123 950,11	3	0,94	1 377,00
3	Lubelski	1044	9945,09	7 725 015,54	53	180,72	149 368,98	572	2141,31	472 697,69	14	17,91	4 548,09	308	243,12	305 995,45	7	8,65	12 425,00
4	Lubuski	803	19153,80	14 426 146,30	67	842,64	657 527,88	353	3350,10	710 508,87	9	15,83	1 246,90	207	4898,73	6 153 644,75	10	180,38	262 405,50
5	Łódzki	260	3607,88	2 604 421,89	23	210,18	142 472,89	152	432,06	95 288,76	5	1,63	178,20	79	387,88	501 339,67	6	19,35	8 959,00
6	Małopolski	776	4297,46	3 318 139,28	24	115,12	96 409,52	557	1823,37	464 369,57	5	7,97	2 646,60	459	506,18	655 440,89	9	1,76	1 924,52
7	Mazowiecki	1313	18557,39	13 849 880,74	114	1117,56	837 989,33	746	3915,96	912 378,96	15	44,83	13 460,75	281	1580,06	2 008 429,82	13	49,81	71 068,47
8	Opolski	34	853,87	610 326,31	2	5,10	4 029,00	21	177,61	45 575,40	1	1,84	478,40	10	213,26	274 982,50	1	1,00	1 300,00
9	Podkarpacki	675	4652,60	3 555 886,75	38	213,16	156 903,30	376	1192,83	301 571,68	5	14,75	2 100,80	359	132,88	169 418,41	12	13,59	20 817,00
10	Podlaski	2362	28345,69	22 115 811,28	253	2408,80	1 966 747,33	1138	4502,37	1 112 265,41	25	55,32	13 546,69	978	637,08	810 964,61	90	32,74	49 468,40
11	Pomorski	470	10893,57	7 849 912,73	32	353,10	265 278,43	215	1120,25	264 799,04	3	14,66	4 813,10	105	1165,44	1 495 419,25	9	102,23	136 488,36
12	Śląski	122	3007,02	2 347 294,26	6	38,09	31 453,38	58	352,76	88 714,50	1	3,90	1 248,39	29	103,80	1 26 950,20	0	-	-
13	Świętokrzyski	605	4581,71	3 522 668,97	33	123,47	97 895,80	416	1283,97	316 577,63	10	8,51	2 157,50	327	256,39	320 606,50	12	3,93	5 300,99
14	Warmińsko-Mazurski	2893	52945,26	40 249 413,02	279	3143,04	2 488 252,06	1041	7041,94	1 585 029,45	28	112,09	29 625,63	750	4744,89	6 009 245,13	60	93,69	133 424,53
15	Wielkopolski	518	15476,27	11 608 420,86	33	483,76	375 044,28	213	1348,98	311 420,14	2	2,18	310,20	56	595,53	763 747,31	0	-	-
16	Zachodniopomorski	2152	50314,87	38 176 372,46	113	1231,67	942 936,38	948	6321,35	1 425 128,08	7	10,98	2 056,50	248	3307,38	4 203 226,69	6	10,34	15 724,83
	Polska	14 739	241 473,47	183 256 554,93	1 117	10 951,35	8 567 563,43	7 188	37 916,10	8 789 888,24	138	333,66	84 579,33	4374	19375,98	24 573 963,28	241	530,22	734 401,86

Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

Tabela 1b: Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2007–2013 w 2015 r. w poszczególnych województwach

Nr OR	Oddział Regionalny ARIMR	Wariant 2.7			Wariant 2.8			Wariant 2.9			Wariant 2.10			Wariant 2.11			Wariant 2.12		
		Uprawy zielarskie (z certyfikatem zgodności)			Uprawy zielarskie (w okresie przestawiania)			Uprawy sadownicze + jagodowe (z certyfikatem zgodności)			Uprawy sadownicze + jagodowe (w okresie przestawiania)			Pozostałe uprawy sadownicze + jagodowe (z certyfikatem zgodności)			Pozostałe uprawy sadownicze + jagodowe (w okresie przestawiania)		
		Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)
1	Dziwniowski	3	3,61	3 580,50 zł	0	-	-	77	700,64	994 234,95 zł	3	4,37	3 474,00 zł	12	149,94	95 810,11 zł	1	0,65	257,40 zł
2	Kujawsko-Pomorski	1	0,11	115,50 zł	0	-	-	46	288,27	436 702,72 zł	1	2,26	3 495,80 zł	8	4,95	3 209,04 zł	0	-	-
3	Lubelski	39	115,03	119 437,50 zł	1	2,11	2 426,50 zł	649	3370,25	4 653 824,15 zł	43	152,00	245 535,88 zł	115	185,31	117 298,35 zł	5	33,79	27 080,00 zł
4	Lubuski	3	0,64	672,00 zł	0	-	-	147	1538,79	2 342 686,35 zł	11	32,69	55 466,20 zł	7	9,19	5 973,50 zł	0	-	-
5	Łódzki	3	0,34	357,00 zł	0	-	-	66	587,18	879 620,29 zł	6	5,08	8 415,40 zł	37	221,11	127 630,16 zł	2	2,63	2 074,00 zł
6	Mazowiecki	4	11,51	12 085,50 zł	1	2,86	3 289,00 zł	308	498,43	745 378,32 zł	8	4,57	7 246,00 zł	34	38,72	22 824,88 zł	0	-	-
7	Mazowiecki	4	10,54	11 067,00 zł	0	-	-	383	2321,54	3 159 329,20 zł	16	55,67	94 105,73 zł	53	151,20	93 910,89 zł	1	0,12	96,00 zł
8	Opolski	0	-	-	0	-	-	9	56,70	85 701,00 zł	0	-	-	1	0,81	526,50 zł	0	-	-
9	Podkarpacki	1	0,11	115,50 zł	1	0,79	920,00 zł	421	1287,42	1 864 890,97 zł	24	38,79	66 321,98 zł	35	32,21	20 935,20 zł	0	-	-
10	Podlaski	16	54,99	56 218,00 zł	0	-	-	286	708,99	1 083 249,26 zł	21	15,18	27 699,00 zł	18	107,13	63 726,00 zł	1	3,00	2 400,00 zł
11	Pomorski	3	47,07	45 986,53 zł	0	-	-	88	808,83	1 224 146,67 zł	3	8,86	15 940,00 zł	7	14,34	9 327,50 zł	0	-	-
12	Śląski	1	0,21	220,50 zł	0	-	-	22	120,57	184 187,08 zł	1	1,62	2 494,80 zł	4	2,80	1 809,60 zł	0	-	-
13	Świętokrzyski	12	29,76	31 248,00 zł	1	0,61	640,50 zł	276	504,70	730 808,81 zł	16	26,33	36 830,99 zł	13	29,25	18 902,00 zł	0	-	-
14	Warmińsko-Mazurski	3	6,44	6 762,00 zł	0	-	-	298	2 100,02	2 851 384,51 zł	19	34,88	53 802,62 zł	13	50,91	33 163,00 zł	0	-	-
15	Wielkopolski	10	110,36	115 920,00 zł	0	-	-	110	1 065,82	1 478 420,33 zł	1	0,00	-	13	149,87	95 149,60 zł	1	0,76	494,00 zł
16	Zachodniopomorski	9	52,63	55 261,50 zł	0	-	-	602	9892,46	14 851 633,35 zł	8	10,75	15 803,40 zł	27	106,45	69 641,00 zł	1	4,00	3 200,00 zł
	Polska	112	443,35	459 047,03 zł	4	6,37	7 276,00 zł	3 788	25 850,60	37 566 197,96 zł	181	393,05	631 631,80 zł	3 97	1 254,19	779 837,33 zł	12	44,95	35 601,40 zł

Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

Tabela 2a: Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2007–2013 w 2016 r. w poszczególnych wariantach

Nr OR	Oddział Regionalny ARMR	Wariant 2.1			Wariant 2.2			Wariant 2.3			Wariant 2.4			Wariant 2.5			Wariant 2.6		
		Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)
1	Dolnośląski	342	6263,86	4 703 340,43	1	1,01	797,90	163	1322,67	275 327,76	1	0,56	132,60	82	591,72	715 269,23	0	-	-
2	Kujawsko-Pomorski	179	3399,86	2 431 005,81	1	3,28	2 591,20	71	478,15	98 570,58	0	-	-	50	199,84	254 821,90	0	-	-
3	Lubelski	794	7328,44	5 683 930,32	5	7,36	790,00	393	1013,91	243 389,27	1	0,00	-	239	280,85	343 309,64	0	-	-
4	Lubuski	637	14175,28	10 562 797,28	1	6,02	4 826,90	244	2552,38	512 077,33	0	-	-	167	3691,37	4 568 813,27	0	-	-
5	Łódzki	192	2686,56	1 831 498,01	2	8,29	6 681,60	94	265,81	56 575,47	0	-	-	60	343,59	441 008,55	1	0,10	130,00
6	Malopolski	620	3441,48	2 678 642,66	0	-	-	443	1541,82	381 015,46	0	-	-	350	411,87	526 748,56	0	-	-
7	Mazowiecki	992	11934,46	9 028 672,81	7	36,85	28 748,10	499	2882,16	669 092,88	1	1,18	213,20	236	1745,74	2 163 979,46	1	0,19	294,50
8	Opolski	27	361,33	277 645,62	0	-	-	14	48,17	11 806,60	0	-	-	10	238,35	309 491,00	0	-	-
9	Podkarpacki	507	3295,52	2 485 247,58	1	0,00	-	251	825,68	201 023,14	1	2,92	650,00	268	114,63	142 367,49	0	-	-
10	Podlaski	2073	24467,78	19 031 250,47	3	1,90	1 549,00	823	3176,43	737 470,64	1	0,00	-	833	558,06	704 874,00	0	-	-
11	Pomorski	353	7486,71	5 208 657,44	2	6,57	4 953,30	127	693,22	144 813,26	1	1,09	359,70	81	915,95	1 155 774,70	0	-	-
12	Śląski	84	2041,93	1 575 618,79	1	1,90	1 501,00	37	213,30	53 044,11	0	-	-	19	5,88	7 644,00	0	-	-
13	Świętokrzyski	469	3444,29	2 636 974,57	1	1,05	829,50	305	857,70	189 533,79	1	0,00	-	257	320,22	391 048,33	1	0,16	208,00
14	Warmińsko-Mazurski	2275	38520,24	29 211 442,67	6	89,33	70 161,96	656	4111,68	958 459,29	0	-	-	569	3164,52	3 945 661,12	1	6,58	8 554,00
15	Wielkopolski	357	9443,82	7 163 742,58	2	36,79	30 064,70	121	944,74	215 972,16	1	0,94	-	38	469,87	601 750,90	1	69,90	90 870,00
16	Zachodniopomorski	1511	32163,14	24 409 600,08	4	48,39	34 317,60	566	4173,62	903 040,36	1	0,00	-	167	2974,91	3 719 984,42	1	40,18	52 234,00
	Polska	11 412	170 454,70	1 289 200 067,12	37	248,74	187 812,76	4 807	25 101,45	5 651 212,10	9	6,69	1 355,50	3 426	16 027,36	19 992 746,57	6	117,11	152 290,50

Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

Tabela 2b: Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2007–2013 w 2016 r. w poszczególnych wariantach

Nr OR	Oddział Regionalny ARMR	Wariant 2.7			Wariant 2.8			Wariant 2.9			Wariant 2.10			Wariant 2.11			Wariant 2.12		
		Uprawy zielarskie (z certyfikatem zgodności)			Uprawy zielarskie (w okresie przestawiania)			Uprawy sadownicze + jagodowe (z certyfikatem zgodności)			Uprawy sadownicze + jagodowe (w okresie przestawiania)			Pozostałe uprawy sadownicze + jagodowe (z certyfikatem zgodności)			Pozostałe uprawy sadownicze + jagodowe (w okresie przestawiania)		
		Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]
1	Dolnośląski	2	44,85	47 092,50 zł	0	-	-	41	184,32	235 268,86 zł	1	1,64	2 952,00 zł	9	103,20	65 512,24 zł	0	-	-
2	Kujawsko-Pomorski	1	0,11	115,50 zł	0	-	-	34	247,03	376 851,99 zł	0	-	-	7	4,95	3 214,57 zł	0	-	-
3	Lubelski	36	117,53	123 364,50 zł	0	-	-	446	1796,31	2 714 965,32 zł	28	37,31	64 246,94 zł	79	175,32	111 924,35 zł	2	2,02	1 440,50 zł
4	Lubuski	4	12,84	10 349,79 zł	0	-	-	83	882,46	1 351 262,93 zł	4	4,22	7 544,00 zł	4	7,75	5 037,50 zł	0	-	-
5	Łódzki	3	3,29	3 454,50 zł	0	-	-	40	373,92	556 137,89 zł	5	6,09	10 233,40 zł	23	98,47	55 089,46 zł	2	2,63	2 074,00 zł
6	Mazowiecki	3	11,63	12 285,00 zł	0	-	-	213	270,93	407 784,10 zł	4	3,21	5 752,00 zł	24	30,65	19 506,50 zł	0	-	-
7	Mazowiecki	5	18,18	11 583,49 zł	0	-	-	221	984,48	1 441 631,49 zł	9	28,45	48 744,14 zł	27	72,35	44 440,50 zł	0	-	-
8	Opolski	1	22,33	23 446,50 zł	0	-	-	6	44,53	67 097,80 zł	0	-	-	0	-	-	0	-	-
9	Podkarpacki	3	1,83	1 892,52 zł	0	-	-	298	888,16	1 334 131,65 zł	9	12,46	21 938,59 zł	26	28,13	18 232,50 zł	0	-	-
10	Podlaski	13	34,40	33 475,05 zł	0	-	-	184	451,37	691 687,61 zł	14	9,45	15 112,89 zł	15	102,55	61 310,03 zł	1	3,00	2 400,00 zł
11	Pomorski	4	67,87	70 623,00 zł	0	-	-	52	484,77	747 151,02 zł	1	8,76	13 505,80 zł	3	2,66	1 729,00 zł	0	-	-
12	Śląski	0	-	-	0	-	-	12	75,64	111 312,59 zł	1	1,62	2 494,80 zł	0	-	-	0	-	-
13	Świętokrzyski	12	33,38	17 833,84 zł	0	-	-	194	360,83	528 297,95 zł	8	24,64	25 094,08 zł	11	29,18	18 258,50 zł	1	0,00	-
14	Warmińsko-Mazurski	9	130,73	129 730,18 zł	0	-	-	137	594,71	912 712,08 zł	9	9,58	15 392,20 zł	10	34,65	22 555,00 zł	0	-	-
15	Wielkopolski	7	135,18	142 086,00 zł	0	-	-	52	315,53	452 434,91 zł	0	-	-	9	118,71	74 912,50 zł	0	-	-
16	Zachodniopomorski	12	68,55	66 851,40 zł	1	14,55	15 277,50 zł	313	4622,44	6 672 341,14 zł	0	-	-	16	55,61	35 919,00 zł	1	4	2 600,00 zł
	Polska	115	702,70	694 183,77 zł	1	14,55	15 277,50 zł	2326	12 577,43	18 601 069,33 zł	93	147,43	233 010,84 zł	263	864,18	537 641,65 zł	7	11,65	8 514,50 zł

Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

Tabela 3a: Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2014–2020 w 2015 r. w poszczególnych wariantach

Nr OR	Odział Regionalny ARMR	Wariant 1.1			Wariant 2.1			Wariant 3.1			Wariant 4.1.1			Wariant 4.1.2			Wariant 4.2		
		Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]
1	Dolnośląski	48	897,62	774 360,13	17	276,26	384 785,65	2	8,36	11 947,20	3	82,57	113 356,31	1	0,47	905,83	1	18,54	15 206,59
2	Kujawsko-Pomorski	18	181,63	175 220,08	9	46,88	73 074,80	1	15,05	20 536,65	7	14,03	23 994,23	2	1,79	2 780,73	0	-	-
3	Lubelski	137	791,92	775 090,97	40	87,67	140 428,70	10	41,00	57 110,65	40	273,66	478 928,68	37	83,02	164 911,58	8	29,24	24 665,76
4	Lubuski	33	824,62	736 731,51	43	1444,31	1 926 782,11	0	-	-	1	0,35	687,98	0	-	-	0	-	-
5	Łódzki	43	413,65	360 835,73	17	87,09	110 615,60	2	4,23	4 787,22	4	57,42	79 309,53	1	0,10	219,75	2	4,81	1 227,24
6	Małopolski	26	82,14	78 179,16	16	9,06	14 578,61	1	0,32	487,99	5	4,44	81 290,00	1	0,33	546,63	1	0,21	179,07
7	Mazowiecki	118	1902,31	1 678 091,69	42	880,45	1 190 744,94	4	4,32	5 969,81	18	65,18	129 633,95	11	19,89	39 772,21	6	50,74	41 312,62
8	Opolski	9	573,55	406 629,89	1	48,97	77 546,29	2	166,38	142 740,11	0	-	-	0	-	-	0	-	-
9	Podkarpacki	59	1111,41	109 262,47	37	34,58	58 719,35	0	-	-	57	94,32	188 213,97	44	58,25	121 416,05	5	0,85	751,89
10	Podlaski	145	1025,06	1 007 097,98	91	289,76	456 482,58	2	1,50	2 268,93	7	3,26	6 432,71	6	3,95	7 876,74	4	6,26	4 438,67
11	Pomorski	32	518,14	496 078,23	17	365,83	574 312,74	2	78,31	102 200,25	3	7,84	15 719,06	2	0,44	893,57	0	-	-
12	Śląski	14	74,16	70 115,39	7	36,11	54 661,07	1	2,00	2 650,00	3	20,32	38 242,24	0	-	-	0	-	-
13	Świętokrzyski	30	106,18	110 448,24	10	7,31	11 614,33	0	-	-	13	60,52	118 627,89	6	4,57	9 583,11	0	-	-
14	Warmińsko-Mazurski	159	2609,45	2 374 503,35	113	1544,19	2 255 092,83	7	145,24	198 894,39	3	9,23	18 823,14	7	5,99	11 934,30	1	0,16	135,56
15	Wielkopolski	34	932,52	783 796,66	7	98,07	126 774,65	1	5,15	7 823,75	3	13,94	27 335,08	1	0,57	1 123,33	0	-	-
16	Zachodniopomorski	101	2685,61	2 164 336,13	30	699,95	897 445,98	2	12,20	15 257,51	8	78,09	55 527,91	6	63,37	115 320,21	1	8,71	6 559,39
	Polska	1006	13 729,97	12 100 777,61	497	5 956,49	8 353 660,23	37	484,06	572 674,46	175	785,17	1 302 961,68	125	242,74	476 784,04	29	119,52	94 476,79

Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

Tabela 3b: Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2014–2020 w 2015 r. w poszczególnych wariantach

Nr OR	Oddział Regionalny ARiMR	Wariant 5.1			Wariant 6.1			Wariant 7.1			Wariant 8.1			Wariant 9.1		
		Uprawy paszowe na gruntach ornych (w okresie przestawiania)			Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)			Uprawy rolnicze (z certyfikatem zgodności)			Uprawy warzywne (z certyfikatem zgodności)			Uprawy zielarskie (z certyfikatem zgodności)		
		Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]
1	Dolnośląski	24	311,21	247 223,13	24	277,28	50 005,59	113	3670,88	2 441 011,22	27	15,46	21 053,48	2	2,91	4 214,50
2	Kujawsko-Pomorski	15	98,01	72 380,64	12	229,23	79 473,68	45	583,80	462 165,88	14	27,36	36 404,99	1	3,86	5 114,50
3	Lubelski	46	225,30	155 011,03	39	86,95	32 959,54	244	2 483,36	1 923 745,85	97	228,48	294 595,06	9	26,35	35 526,44
4	Lubuski	25	289,26	204 847,50	13	94,37	45 380,33	76	1 252,54	1 000 578,48	47	1478,26	1 855 825,58	3	45,80	61 021,41
5	Łódzki	24	67,91	40 370,44	22	40,42	16 213,59	47	461,34	339 817,24	25	145,97	176 779,55	0	-	-
6	Małopolski	37	135,90	93 160,47	36	168,93	78 264,93	108	200,23	165 631,12	102	73,65	94 428,01	0	-	-
7	Mazowiecki	83	788,49	366 255,12	48	225,71	91 527,11	210	3 043,36	2 243 216,40	72	422,18	518 112,73	3	54,86	73 459,50
8	Opolski	2	7,83	6 392,93	1	1,42	453,68	9	158,63	119 166,63	5	24,08	29 960,93	1	0,00	-
9	Podkarpacki	26	194,08	106 405,39	18	30,49	7 300,82	104	380,64	323 453,85	70	76,25	100 891,48	0	-	-
10	Podlaski	153	1727,17	1 344 990,57	88	405,18	184 842,88	230	2470,20	1 871 613,20	158	267,21	336 844,68	5	7,96	10 784,84
11	Pomorski	20	308,39	229 860,97	18	139,11	61 914,58	63	2147,17	1 538 478,63	19	275,62	358 072,21	1	0,00	-
12	Śląski	13	68,03	52 974,19	10	31,75	15 677,41	8	177,99	137 146,25	3	0,57	768,93	1	0,68	-
13	Świętokrzyski	18	29,69	20 395,31	19	43,59	20 328,22	95	218,47	176 080,82	73	60,14	79 248,24	4	1,11	1 540,18
14	Warmińsko-Mazurski	237	3528,51	2 556 665,92	89	972,22	413 510,48	188	3026,71	2 167 332,43	151	967,08	1 172 268,10	5	70,73	96 178,75
15	Wielkopolski	7	91,56	69 205,96	10	83,45	28 791,43	54	1991,48	1 420 963,85	12	287,80	346 974,15	1	2,13	3 207,42
16	Zachodniopomorski	59	1345,41	722 101,30	28	133,68	60 799,33	207	6977,24	5 030 989,93	55	993,92	1 221 440,50	5	113,87	155 257,86
	Polska	789	9 216,75	6 288 240,87	475	2 963,78	1 187 443,60	1 801	29 244,04	21 361 391,78	930	5 344,03	6 643 668,62	41	330,26	446 305,40

Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

Tabela 3c: Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2014–2020 w 2015 r. w poszczególnych wariantach

Nr OR	Oddział Regionalny ARIMR	Wariant 10.1.1			Wariant 10.1.2			Wariant 10.2			Wariant 11.1			Wariant 12.1						
		Podstawowe uprawy sadownicze + jagodowe (z certyfikatem zgodności)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Uprawy jagodowe (z certyfikatem zgodności)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Ekstensywne uprawy sadownicze (z certyfikatem zgodności)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Uprawy paszowe na gruntach ornych (z certyfikatem zgodności)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Trwałe użytki zielone (z certyfikatem zgodności)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji
1	Dolnośląski	22	43,91	69 535,62	9	50,70	76 918,17	7	24,08	17 262,98	69	966,57	286 686,51	68	1 118,55	411 109,60				
2	Kujawsko-Pomorski	9	19,00	29 275,90	9	102,12	141 748,01	3	69,52	4 728,86	31	327,19	146 713,68	27	148,52	54 814,33				
3	Lubelski	107	217,93	338 093,53	139	369,82	580 926,83	35	84,34	59 011,13	106	632,68	320 933,04	82	256,53	106 806,32				
4	Lubuski	7	11,53	19 332,47	2	0,24	396,03	1	0,68	448,80	35	484,08	257 606,05	40	439,38	186 624,93				
5	Łódzki	13	163,09	230 740,40	5	28,28	43 500,58	10	284,76	172 197,92	24	94,91	48 457,31	28	99,94	45 297,66				
6	Mazowiecki	67	86,38	141 012,96	9	2,25	3 213,57	8	4,74	3 877,85	152	450,77	268 426,33	151	964,03	435 138,29				
7	Mazowiecki	61	228,80	355 532,59	40	222,27	328 647,70	18	52,53	38 303,23	135	1 559,27	654 070,80	126	913,29	292 219,80				
8	Opolski	2	0,00	-	0	-	-	1	2,63	2 082,96	6	43,66	19 797,43	3	110,05	32 877,54				
9	Podkarpacki	92	308,48	471 856,96	78	220,44	343 872,08	16	78,6	29 531,25	70	349,42	205 231,01	50	162,10	77 641,19				
10	Podlaski	28	24,11	37 311,53	12	37,46	47 601,69	11	65,92	45 265,92	270	3 122,76	1 673 793,31	210	934,71	381 611,75				
11	Pomorski	17	116,81	177 056,45	4	9,07	13 350,90	2	1,71	1 135,49	45	628,31	309 591,19	40	203,81	91 589,71				
12	Śląski	6	14,46	15 928,65	0	-	-	0	-	-	8	77,23	41 404,44	6	29,24	2 863,28				
13	Świętokrzyski	67	218,76	345 028,32	41	41,42	63 914,33	6	19,76	14 763,06	80	244,70	117 131,91	77	196,37	85 254,37				
14	Warmińsko-Mazurski	29	62,49	87 857,69	9	65,60	95 528,48	6	20,90	13 313,94	310	595,31	3 145 389,99	190	1 697,05	633 875,10				
15	Wielkopolski	7	48,08	56 833,46	1	0,10	176,85	1	0,52	343,20	18	422,17	188 141,45	15	194,68	64 377,74				
16	Zachodniopomorski	24	126,90	190 638,06	15	128,07	177 875,94	4	24,93	18 011,26	134	386,53	1 799 117,65	92	1 402,36	436 783,55				
	Polska	558	1 690,73	2 566 034,59	373	1 277,84	1 917 671,16	129	735,62	420 277,85	1 493	19 218,56	9 482 492,10	1 205	8 870,61	3 338 885,16				

Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

Tabela 4a: Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2014–2020 w 2016 r. w poszczególnych wariantach

Nr OR	Oddział Regionalny ARIMR	Wariant 1.1			Wariant 2.1			Wariant 3.1			Wariant 4.1.1			Wariant 4.1.2			Wariant 4.2		
		Uprawy rolnicze (w okresie przestawiania)			Uprawy warzywne (w okresie przestawiania)			Uprawy zielarskie (w okresie przestawiania)			Podstawowe uprawy sadownicze (w okresie przestawiania)			Uprawy jagodowe (w okresie przestawiania)			Elastyczne uprawy sadownicze (w okresie przestawiania)		
		Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności [PLN]
1	Dolnośląski	81	1456,36	1 310 649,82	26	506,83	722 460,60	1	8,09	11 564,60	5	69,21	99 001,03	4	23,09	45 239,14	2	8,98	7 445,48
2	Kujawsko-Pomorski	26	327,92	3 117 589,28	12	126,40	198 769,80	0	-	-	7	15,24	28 660,96	2	1,89	2 977,89	0	-	-
3	Lubelski	239	1554,98	1 460 296,59	66	125,13	194 591,58	14	34,48	47 642,97	112	724,96	1 380 243,12	101	205,86	413 861,47	40	103,02	90 799,56
4	Lubuski	91	1872,21	1 725 998,04	75	2063,72	3 037 770,48	4	17,33	23 536,01	4	3,12	6 108,18	0	-	-	2	6,50	5 329,34
5	Łódzki	61	548,46	497 974,28	27	274,03	402 297,31	5	18,04	24 068,96	9	155,42	240 017,05	1	0,10	-	11	61,14	44 697,32
6	Makopolski	44	165,39	170 074,41	32	188,29	293 015,41	1	0,32	488,48	10	28,91	54 626,35	3	0,46	938,51	2	3,38	179,07
7	Mazowiecki	211	2148,81	2 034 605,76	77	1229,67	1 760 414,90	8	13,77	17 833,17	47	277,52	518 770,41	24	101,44	68 398,11	16	81,97	67 149,51
8	Opolski	9	491,40	341 061,57	4	59,84	94 345,38	3	143,93	162 782,10	1	1,10	1 651,10	0	-	-	0	-	-
9	Podkarpacki	82	205,57	201 462,87	51	37,40	63 327,84	2	4,10	5 936,60	86	158,07	319 288,62	75	91,47	189 597,41	9	6,70	3 975,61
10	Podlaski	290	2364,76	2 376 521,24	132	700,62	1 025 279,89	7	13,43	19 937,61	14	4,73	9 725,33	10	11,96	23 107,73	4	22,22	19 003,58
11	Pomorski	43	791,21	767 282,62	36	725,75	1 131 644,25	6	151,87	198 928,50	5	7,29	14 709,77	3	5,23	10 788,06	3	2,50	2 390,38
12	Śląski	21	230,12	199 933,25	7	54,95	84 998,78	1	2,33	3 552,22	3	21,55	42 320,07	1	0,00	-	1	0,69	619,37
13	Świętokrzyski	61	213,99	217 479,42	25	95,77	44 957,54	2	1,00	1 487,60	22	99,05	180 911,62	13	9,53	19 946,26	1	0,70	553,00
14	Warmińsko-Mazurski	272	4554,74	4 179 536,81	217	3056,69	4 642 901,60	13	332,53	420 984,68	4	11,48	23 303,41	8	8,58	16 339,90	0	-	-
15	Wielkopolski	58	1268,78	1 207 903,95	17	413,33	593 240,39	9	79,19	110 223,17	1	13,44	24 512,08	0	-	-	8	64,84	57 126,08
16	Zachodniopomorski	179	4100,46	3 479 557,15	73	2455,33	3 247 797,51	47	1098,68	1 326 184,28	16	133,57	251 942,19	12	106,19	192 844,92	4	8,24	5 315,02
	Polska	1 768	22 295,16	20 487 927,06	877	12 093,75	17 537 813,26	123	1 919,09	2 375 150,95	346	1 724,66	3 195 791,29	257	565,80	984 039,40	103	370,88	304 583,32

Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

Tabela 4b: Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2014–2020 w 2016 r. w poszczególnych wariantach

Nr OR	Oddział Regionalny ARIMR	Wariant 5.1			Wariant 6.1			Wariant 7.1			Wariant 8.1			Wariant 9.1		
		Uprawy paszowe na gruntach ornych (w okresie przestawiania)			Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)			Uprawy rolnicze (z certyfikatem zgodności)			Uprawy warzywne (z certyfikatem zgodności)			Uprawy zielarskie (z certyfikatem zgodności)		
		Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)
1	Dolnośląski	37	392,40	277 958,81	40	262,67	102 088,47	151	4436,67	3 005 543,28	43	158,79	210 882,82	4	20,12	27 656,95
2	Kujawsko-Pomorski	20	99,50	73 602,04	10	195,29	42 388,36	74	1165,13	924 581,19	25	86,99	113 842,78	5	224,47	275 114,63
3	Lubelski	49	205,59	136 810,53	63	127,87	44 112,86	356	3677,74	2 908 840,23	142	349,74	455 798,18	26	107,15	128 685,79
4	Lubuski	35	412,17	300 529,26	25	187,66	71 534,65	122	2180,35	1 656 410,21	88	2184,29	2 708 521,07	12	194,42	156 258,42
5	Łódzki	29	56,21	39 424,98	29	59,74	29 506,64	83	939,13	705 806,07	39	248,17	308 191,86	2	26,94	36 727,27
6	Mazowiecki	49	141,80	108 862,25	41	206,10	96 219,33	145	499,25	403 756,18	133	149,88	198 869,07	1	0,10	147,24
7	Mazowiecki	118	1335,96	850 443,94	95	514,16	215 896,67	353	4603,77	3 346 088,18	139	1378,78	1 651 874,01	3	7,64	9 460,50
8	Opolski	2	16,83	13 830,85	4	57,93	23 471,37	13	296,09	214 895,61	6	48,40	54 175,55	0	-	-
9	Podkarpacki	37	209,20	127 347,20	21	73,63	34 518,13	153	705,96	604 073,96	106	88,51	116 563,24	1	0,10	149,17
10	Podlaski	252	2263,71	1 806 009,49	169	914,62	434 083,90	445	3829,63	3 054 918,11	283	721,23	891 190,55	7	15,36	18 419,66
11	Pomorski	33	841,16	617 573,95	21	112,33	52 867,99	90	2914,08	2 089 261,63	40	565,94	736 549,02	4	60,89	84 122,22
12	Śląski	16	62,15	37 055,20	10	44,31	13 011,88	21	468,39	372 933,91	6	32,55	43 779,45	0	-	-
13	Świętokrzyski	29	67,89	48 756,58	29	68,86	29 871,05	142	514,29	434 166,23	99	240,63	262 436,38	2	0,87	1 252,57
14	Warmińsko-Mazurski	364	5052,62	3 764 492,07	142	1644,77	725 379,61	323	4809,00	3 607 747,42	258	2303,35	2 868 565,87	18	380,72	497 597,42
15	Wielkopolski	16	277,52	182 426,58	17	118,26	46 871,46	95	3733,01	2 712 840,53	26	722,55	901 338,27	12	272,37	339 996,01
16	Zachodniopomorski	99	1460,13	1 034 489,35	49	251,86	116 585,36	336	9231,76	6 533 431,32	134	2458,35	3 090 440,44	58	1462,89	1 885 110,20
	Polska	1 185	12 894,84	9 419 613,08	765	4 840,06	2 078 407,73	2 902	44 004,25	32 575 294,06	1 567	11 738,15	14 613 018,56	155	2 774,04	3 460 698,05

Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016

Tabela 4c: Liczba wniosków, powierzchnia i kwoty wypłacone dla gospodarstw prowadzących produkcję metodami ekologicznymi w ramach PROW 2014–2020 w 2016 r. w poszczególnych wariantach

Nr OR	Oddział Regionalny ARMR	Wariant 10.1.1			Wariant 10.1.2			Wariant 10.2			Wariant 11.1			Wariant 12.1		
		Podstawowe uprawy sadownicze + jagodowe (z certyfikatem zgodności)			Uprawy jagodowe (z certyfikatem zgodności)			Ekstensywne uprawy sadownicze (z certyfikatem zgodności)			Uprawy paszowe na gruntach ornych (z certyfikatem zgodności)			Trwałe użytki zielone (z certyfikatem zgodności)		
		Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)	Liczba złożonych wniosków	Powierzchnia z decyzji	Zrealizowane płatności (PLN)
1	Dolnośląski	24	79,05	122 723,38	11	28,56	44 539,50	8	41,95	30 259,74	85	837,60	395 272,49	85	1127,98	430 519,64
2	Kujawsko-Pomorski	14	19,91	30 675,77	10	108,09	151 758,65	3	69,51	43 959,26	42	408,26	225 722,86	31	111,14	38 036,06
3	Lubelski	156	340,39	541 035,13	202	495,04	795 821,53	52	117,00	86 404,88	116	575,19	295 558,51	125	353,98	149 325,18
4	Lubuski	10	25,55	42 131,52	3	0,74	1 173,30	3	1,80	1 372,19	46	627,78	330 466,11	47	489,05	211 678,24
5	Łódzki	23	192,78	278 688,39	7	31,22	48 214,29	20	331,59	208 172,46	34	96,30	51 195,80	42	144,21	54 024,35
6	Mazowiecki	87	128,33	210 350,18	15	10,95	15 969,58	14	9,24	7 183,49	189	470,17	292 512,12	182	1031,04	474 240,18
7	Mazowiecki	92	291,46	455 493,51	54	233,62	363 836,23	26	81,66	62 626,55	166	1683,42	733 106,08	190	1170,34	420 976,70
8	Opolski	3	5,84	9 005,02	0	-	-	3	29,63	20 455,25	5	228,42	94 500,34	2	96,90	37 310,68
9	Podkarpacki	146	498,56	786 505,84	110	260,60	402 471,07	23	80,96	33 241,27	92	324,96	198 272,86	68	194,53	92 092,52
10	Podlaski	52	42,51	68 723,10	20	43,82	64 431,83	14	82,77	48 718,87	412	4215,04	2 322 233,00	326	1362,32	595 471,14
11	Pomorski	23	133,50	205 736,37	5	5,68	9 054,12	4	2,64	1 685,18	51	753,86	428 540,23	50	265,14	107 372,45
12	Śląski	7	22,00	33 497,60	2	1,80	3 048,90	2	2,79	2 191,20	13	128,26	72 418,52	8	50,97	16 518,01
13	Świętokrzyski	86	280,72	445 817,20	51	51,02	82 579,43	7	21,54	16 424,00	100	239,91	123 801,10	114	263,93	123 512,73
14	Warmińsko-Mazurski	48	122,58	184 584,47	20	168,94	250 030,32	9	11,49	7 170,64	494	9261,19	4 990 305,68	300	2668,09	1 051 071,72
15	Wielkopolski	9	51,68	70 134,67	5	5,52	8 203,48	5	30,94	21 427,47	25	432,70	189 587,90	23	272,72	99 310,40
16	Zachodniopomorski	41	224,49	326 986,26	27	176,76	264 684,34	10	68,93	49 686,72	234	5684,93	2 774 194,17	178	2091,01	769 304,48
	Polska	821	2 459,35	3 812 088,41	542	1 622,36	2 505 816,57	203	984,44	640 979,17	2 104	25 967,99	13 517 687,77	1 771	11 693,35	4 670 764,48

* Zgodnie z art. 2 lit. i rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 „przygotowanie” oznacza czynności konserwowania lub przetwarzania produktów rolnictwa ekologicznego włącznie z ubojem i rozbiorem produktów pochodzenia zwierzęcego, a także pakowanie, znakowanie lub wprowadzanie zmian w oznakowaniu odnoszącym się do ekologicznej metody produkcji

Załącznik 7 – Rolnictwo ekologiczne w Unii Europejskiej w 2015 r.¹⁷

Annex 7 – Organic farming in the European Union in 2015

Tabela 1. Ekologiczni producenci rolni, podmioty zajmujące się przygotowaniem oraz powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w UE w 2015 r.

Państwo członkowskie UE	Liczba ekologicznych producentów rolnych	Liczba podmiotów zajmujących się przygotowaniem*	Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [ha]
Belgia	1 733	1 014	68 818
Bułgaria	5 919	161	118 552
Czechy	4 121	558	478 033
Dania	2 986	908	166 788
Niemcy	25 078	14 280	1 060 291
Estonia	1 629	118	155 806
Irlandia	1 709	254	73 037
Grecja	19 604	1 526	407 069
Hiszpania	34 673	3 436	1 968 570
Francja	28 884	11 842	1 322 911
Chorwacja	3 061	320	75 883
Włochy	52 609	14 658	1 492 579
Cypr	1 032	62	4 699
Łotwa	3 634	75	231 608
Litwa	2 672	74	213 579
Luksemburg	88	79	4 216
Węgry	1 971	235	129 735
Malta	11	7	30
Holandia	1 472	990	49 273
Austria	23 070	2 198	552 141
Polska	22 277	562	580 731
Portugalia	4 142	604	241 375
Rumunia	11 869	139	245 924
Słowenia	3 412	279	42 188
Słowacja	420	48	181 882
Finlandia	4 328	453	225 235
Szwecja	5 709	855	518 983
Wielka Brytania	3 434	2 625	495 929
Unia Europejska (28 krajów)	271 547	58 360	brak danych

* Zgodnie z art. 2 lit. i rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 „przygotowanie” oznacza czynności konserwowania lub przetwarzania produktów rolnictwa ekologicznego włącznie z ubojem i rozbiorem produktów pochodzenia zwierzęcego, a także pakowanie, znakowanie lub wprowadzanie zmian w oznakowaniu odnoszącym się do ekologicznej metody produkcji

¹⁷ Dane EUROSTAT 2015



Załącznik 8 – Wykaz wybranych instytucji działających w obszarze rolnictwa ekologicznego

Annex 8 – The list of selected institutions related to organic farming

Instytucje działające w zakresie rolnictwa ekologicznego

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (*Ministry of Agriculture and Rural Development*) – www.minrol.gov.pl

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (*Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture*) – www.arimr.gov.pl

Polskie Centrum Akredytacji (*Polish Centre for Accreditation*) – www.pca.gov.pl

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (*Office of Competition and Consumer Protection*) – www.uokik.gov.pl

Inspekcja Weterynaryjna (*Veterinary Inspection*) – www.wetgiw.gov.pl

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (*Plant Health and Seed Inspection*) – www.piorin.gov.pl

Państwowa Inspekcja Sanitarna (*State Sanitary Inspection*) – www.gis.gov.pl

Agencja Rynku Rolnego (*Agricultural Market Agency*) – www.arr.gov.pl

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Radomiu (*Center of Agricultural Advisory*) – www.odr.net.pl/rolnictwo_ekologiczne

Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznastwa w Puławach, PIB (*Institute of Soil Science and Plant Cultivation, State Research Institute*) – www.iung.pulawy.pl

Instytut Ochrony Roślin, PIB (*Institute of Plant Protection, National Research Institute*) – www.ior.poznan.pl

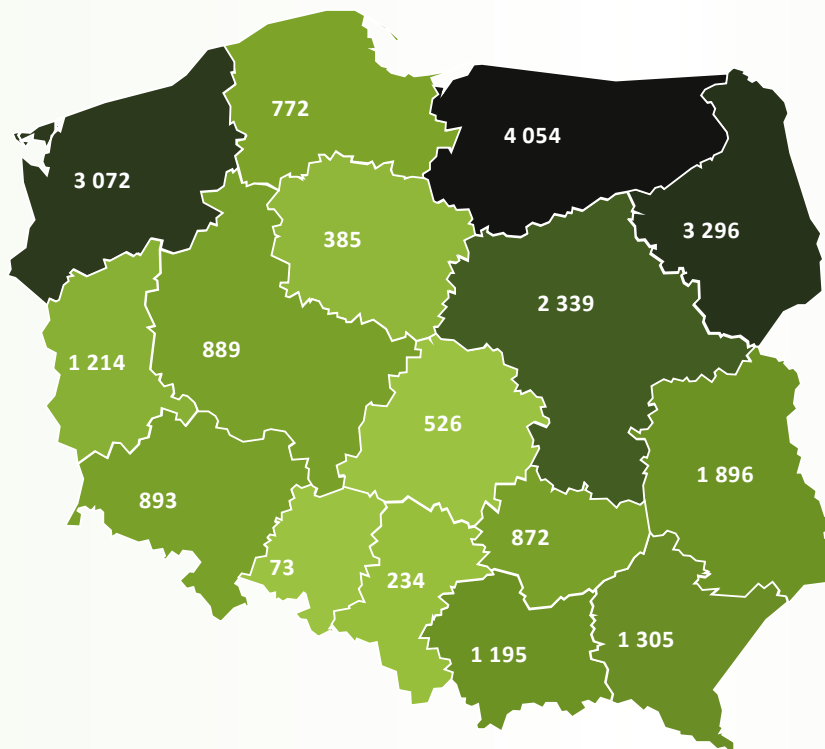


6. Dane statystyczne dotyczące rolnictwa ekologicznego, wg województw

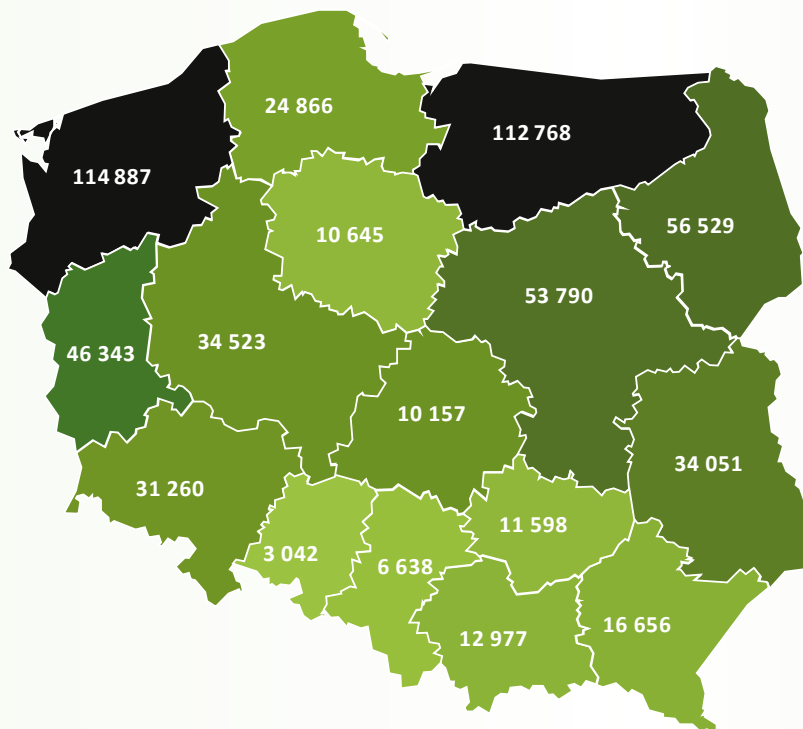
The statistical data of organic farming by voivodships



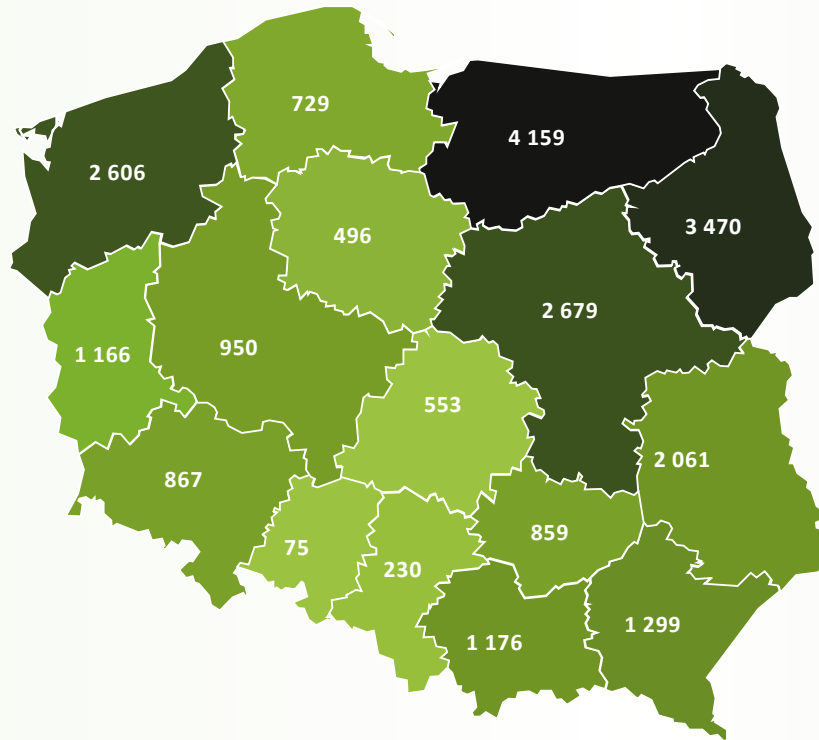
Liczba producentów ekologicznych w Polsce w 2015 r.



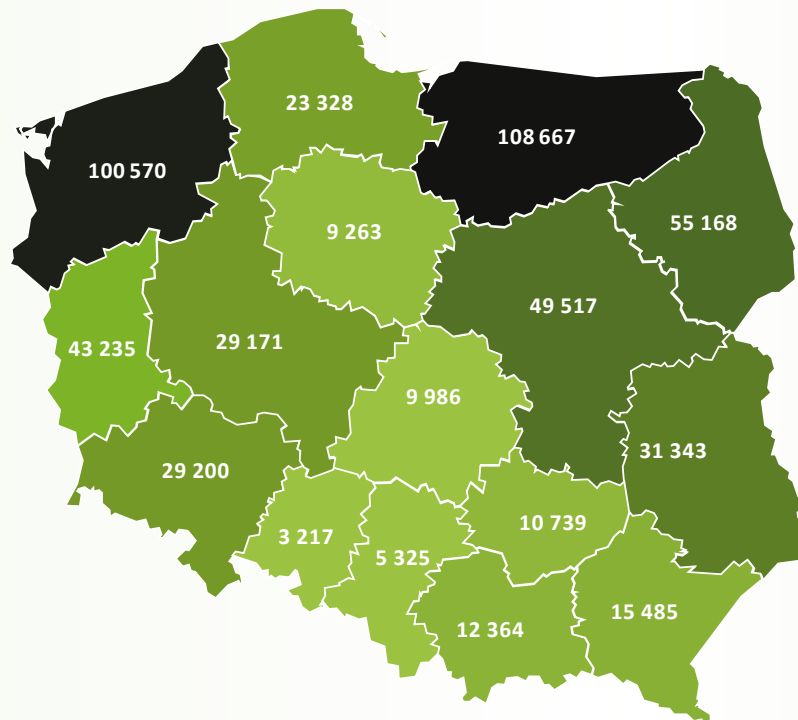
Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w Polsce w 2015 r. [ha]



Liczba producentów ekologicznych w Polsce w 2016 r.



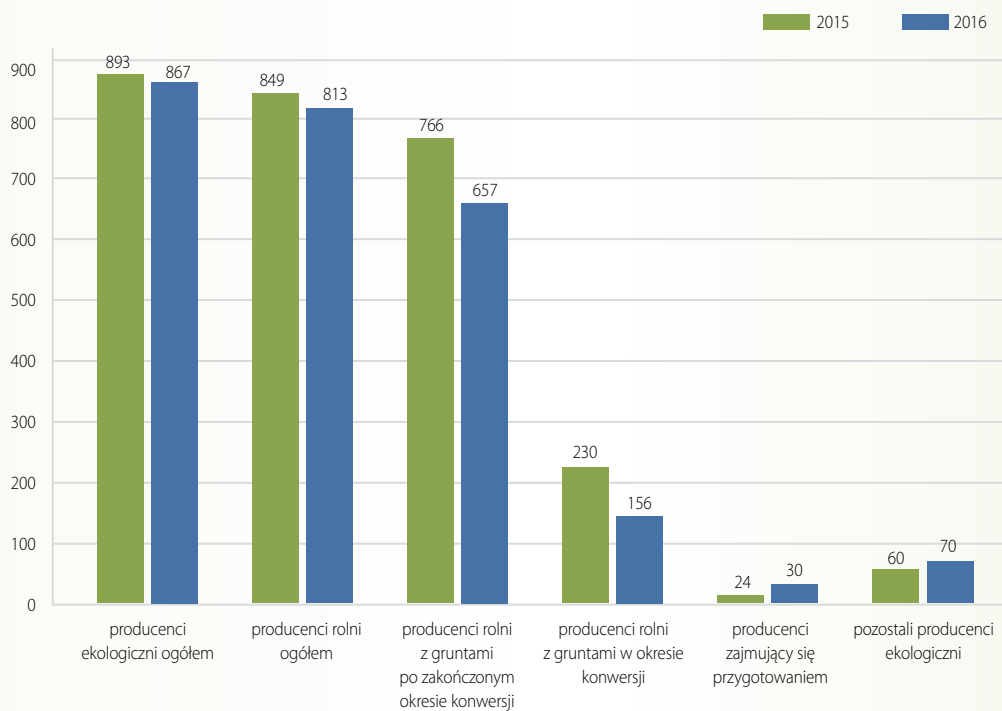
Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w Polsce w 2016 r. [ha]



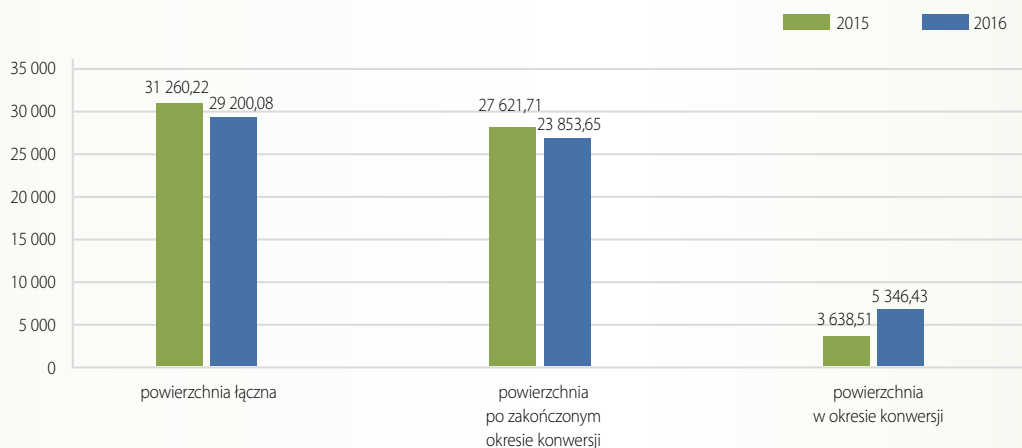
DOLNOŚLĄSKIE



Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007-2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007-2016 [w %]



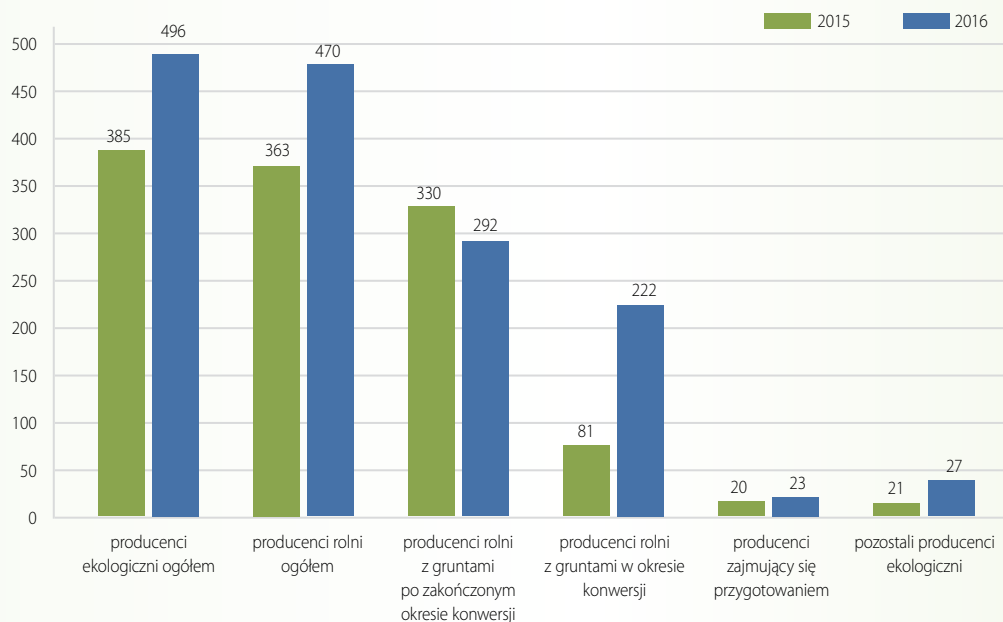
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	8,9	15,6	24,6	27,5	16,8	6,5
2016	12,8	14,5	23,9	25,8	16,6	6,4

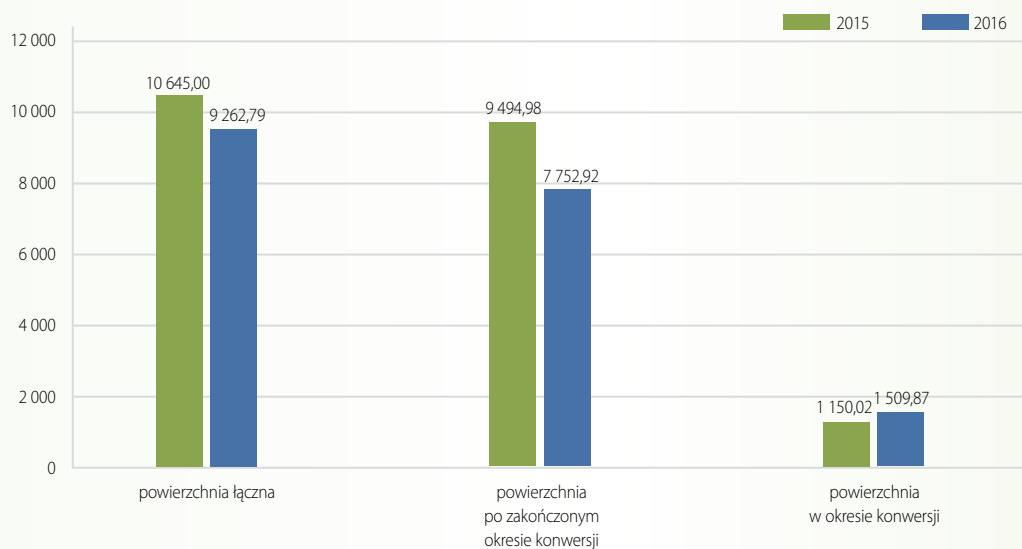


KUJAWSKO-POMORSKIE

Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



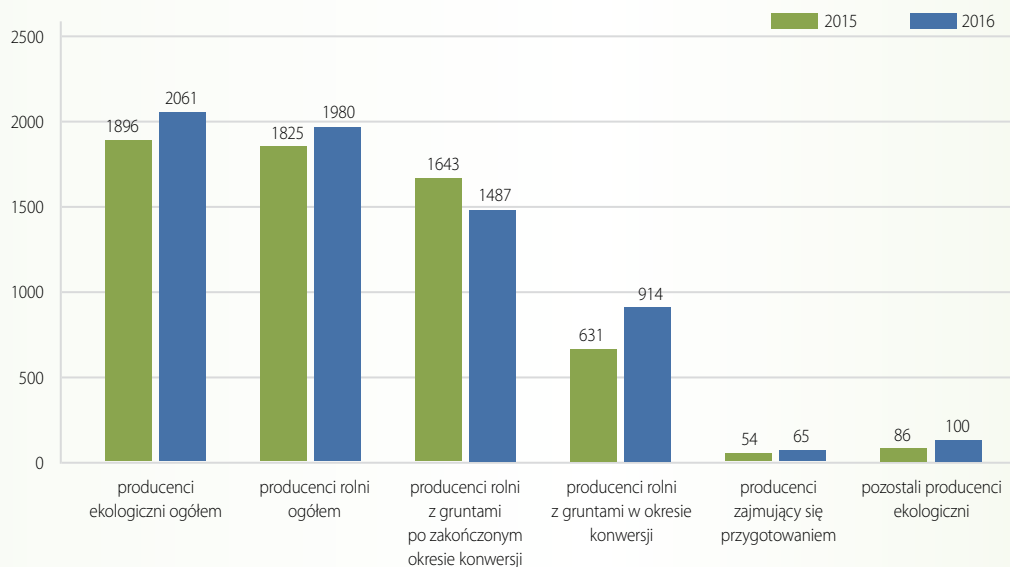
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK \ WIELKOŚĆ	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	10,7	18,7	30,9	24,8	8,3	6,6
2016	37,4	11,7	19,8	21,3	6,4	3,4

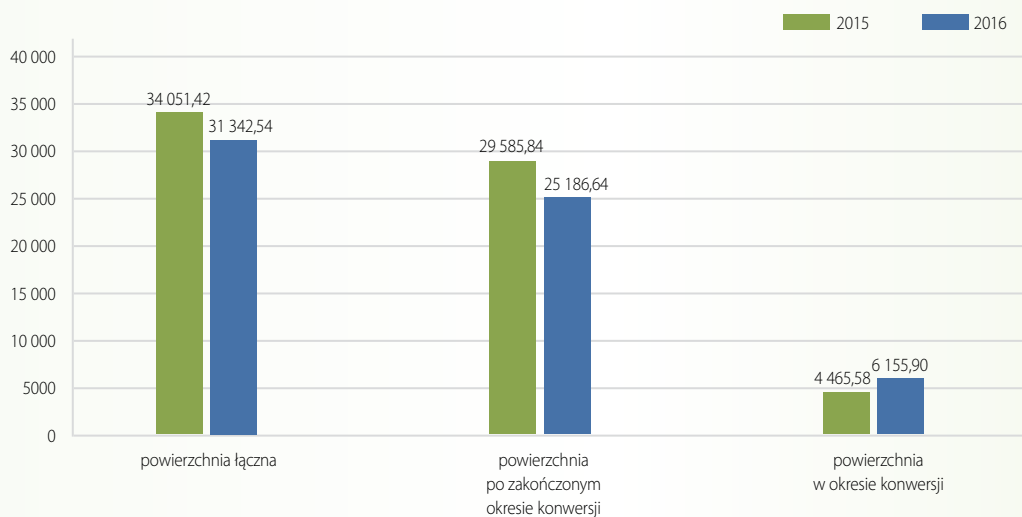
LUBELSKIE



Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



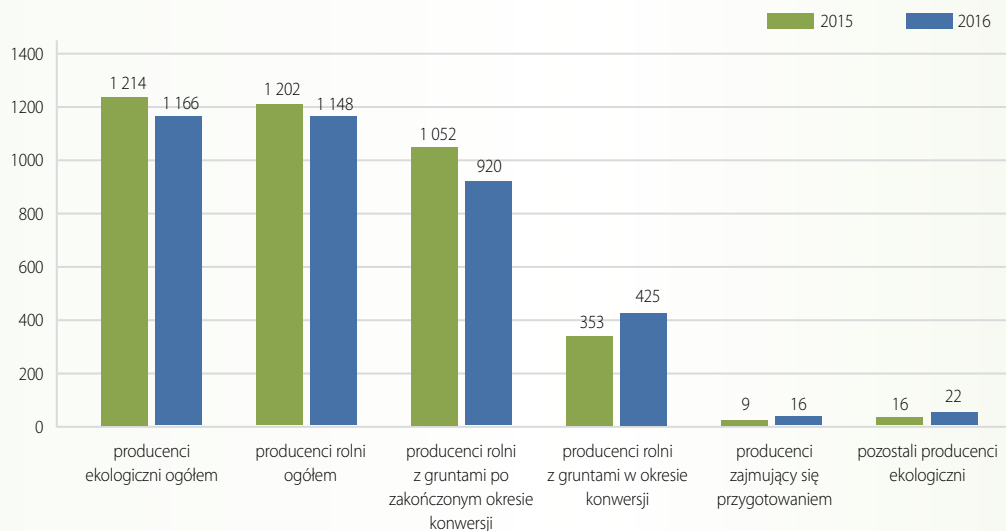
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	21,0	28,7	28,0	15,7	4,4	2,2
2016	28,1	25,8	26,5	14,7	3,3	1,6

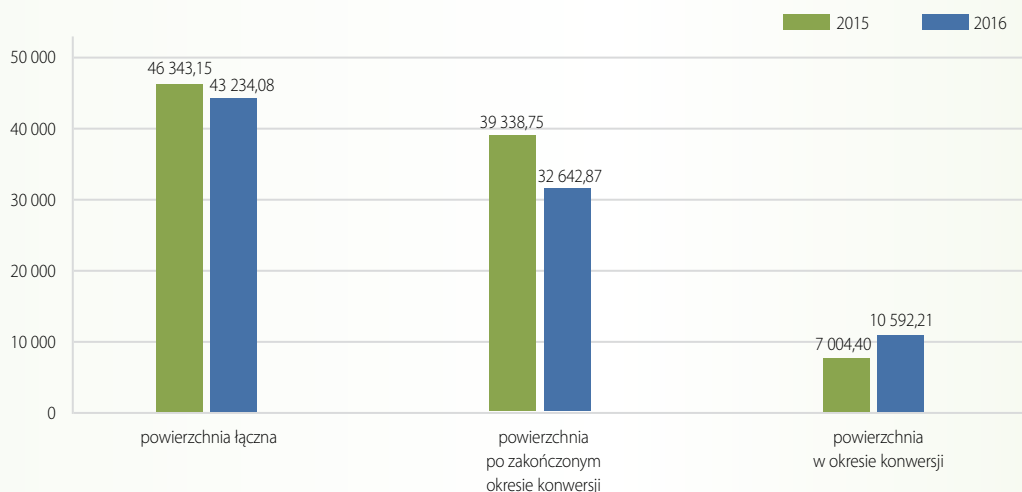
LUBUSKIE



Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



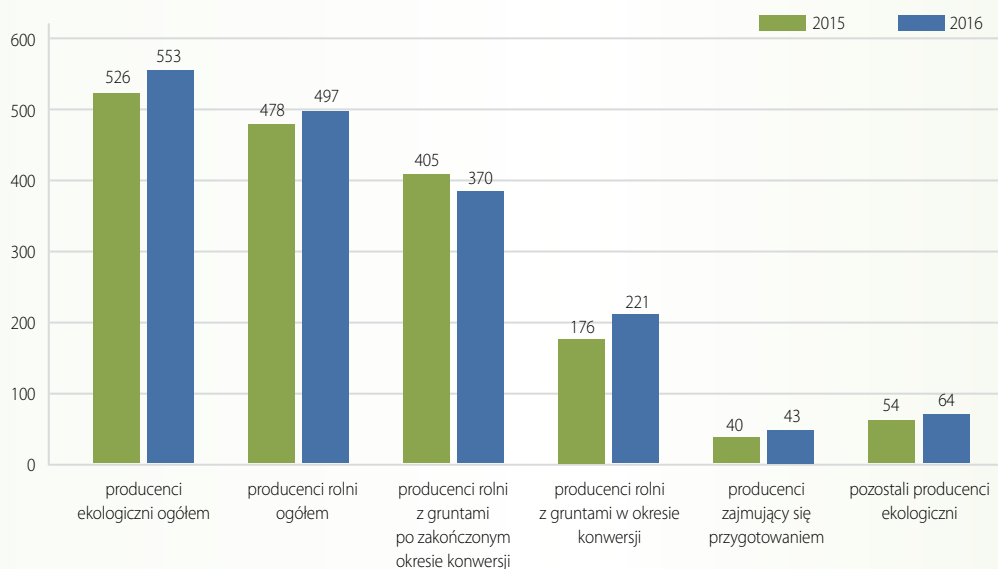
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK \ WIELKOŚĆ	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	10,0	16,6	21,3	25,5	18,7	7,9
2016	12,7	14,8	21,3	26,8	16,7	7,8

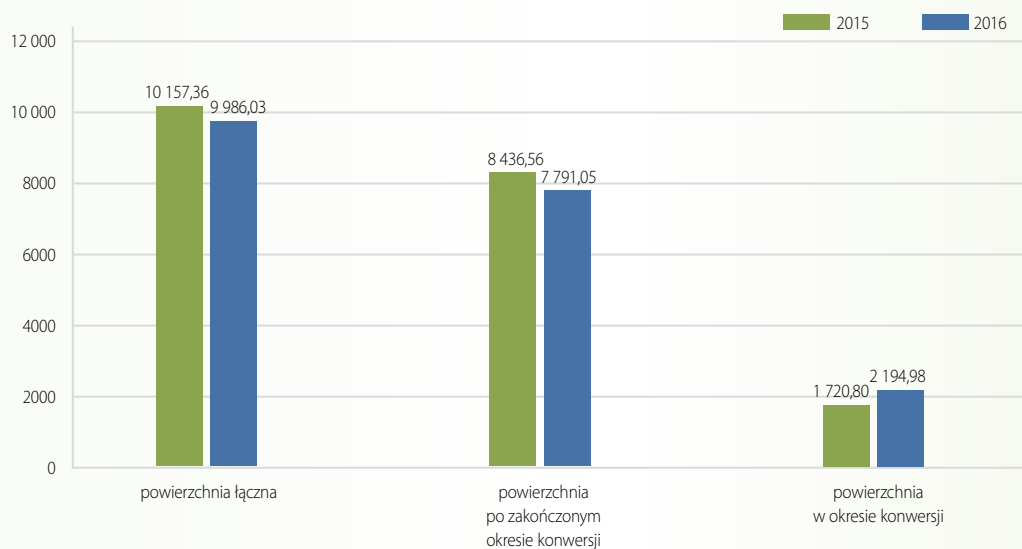
ŁÓDZKIE



Producenci ekologiczni



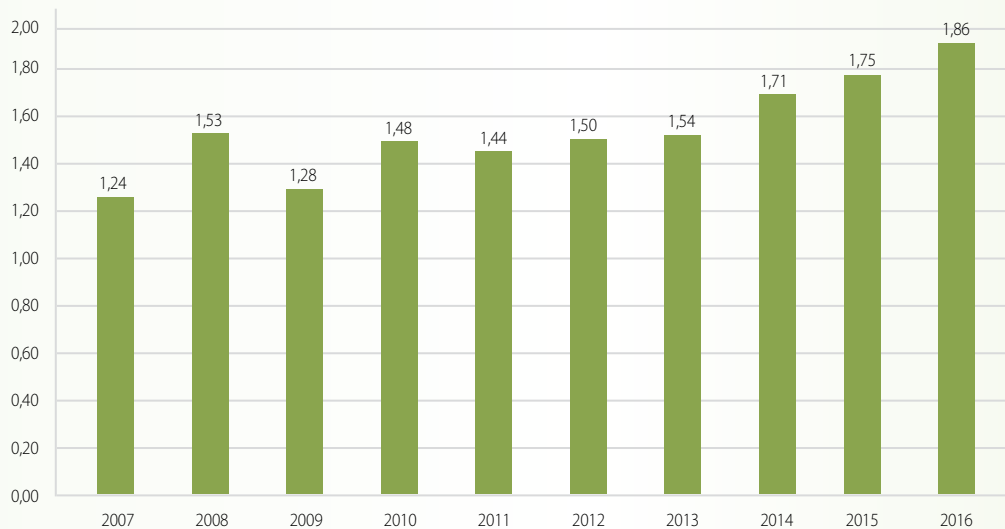
Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



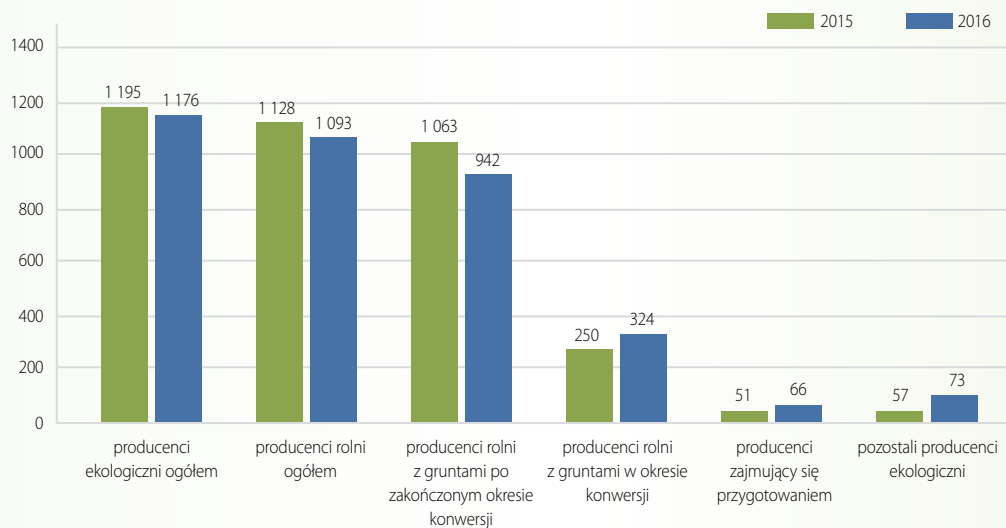
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	16,3	25,9	30,3	15,9	8,6	2,9
2016	21,1	26,0	26,0	16,9	7,2	2,8

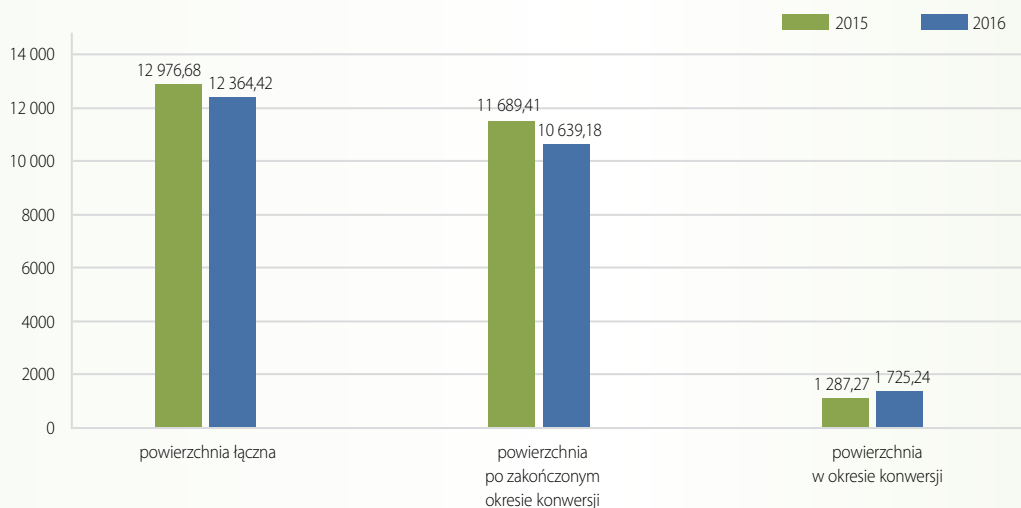
MAŁOPOLSKIE



Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



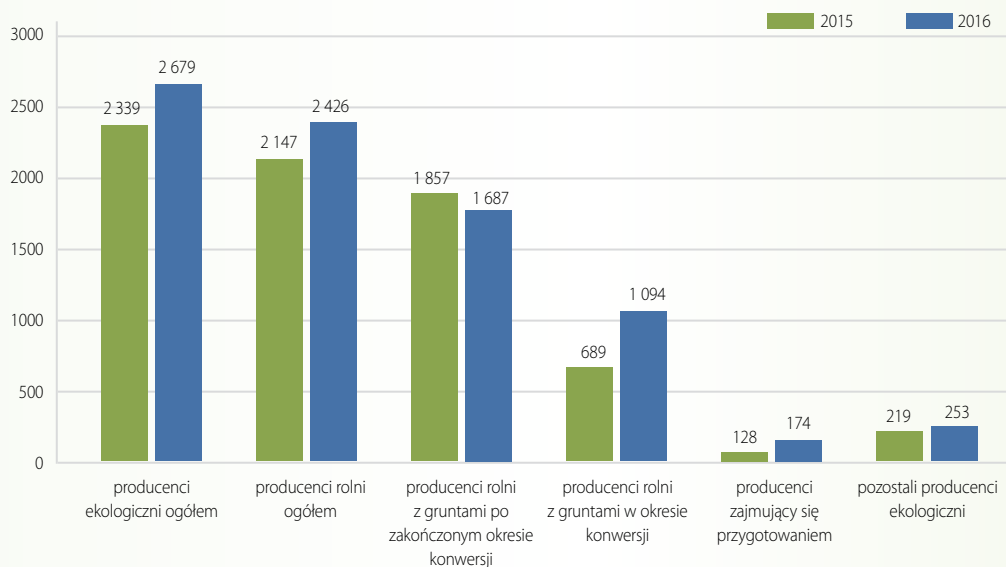
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	38,9	35,4	16,2	5,2	3,2	1,1
2016	41,8	32,3	15,5	6,2	3,2	1,0

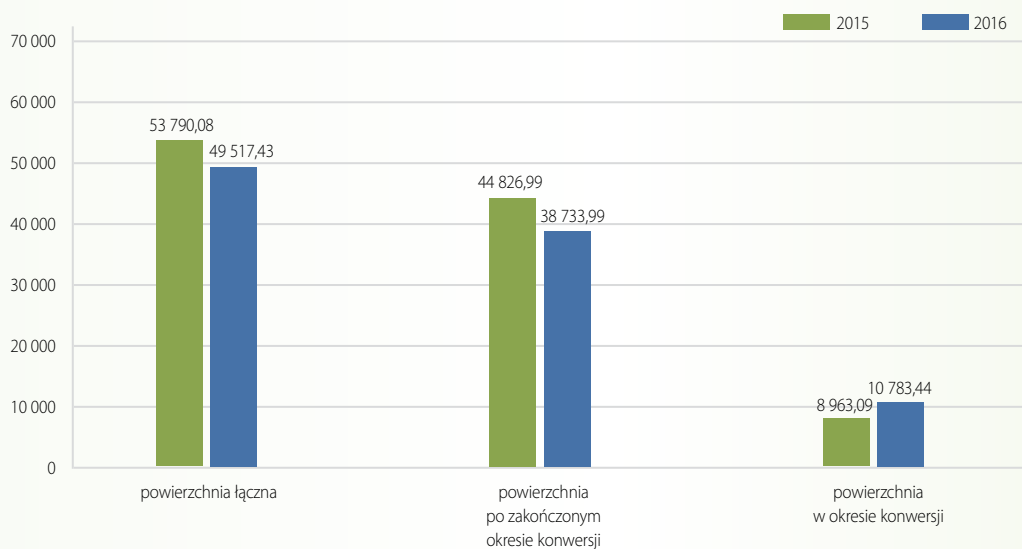
MAZOWIECKIE



Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



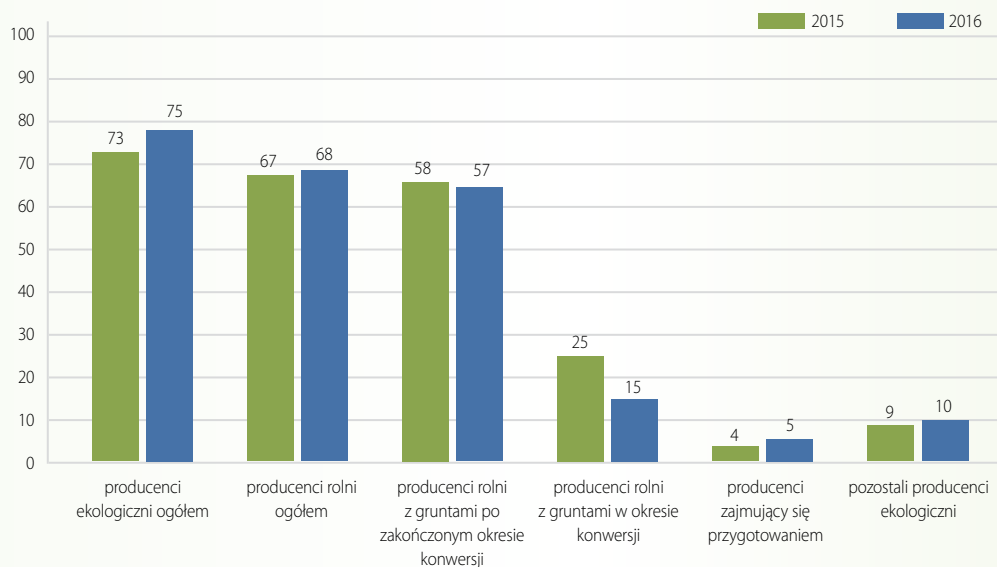
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK \ WIELKOŚĆ	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	13,9	25,8	29,2	18,4	8,2	4,5
2016	27,4	22,0	24,6	16,3	6,7	3,0

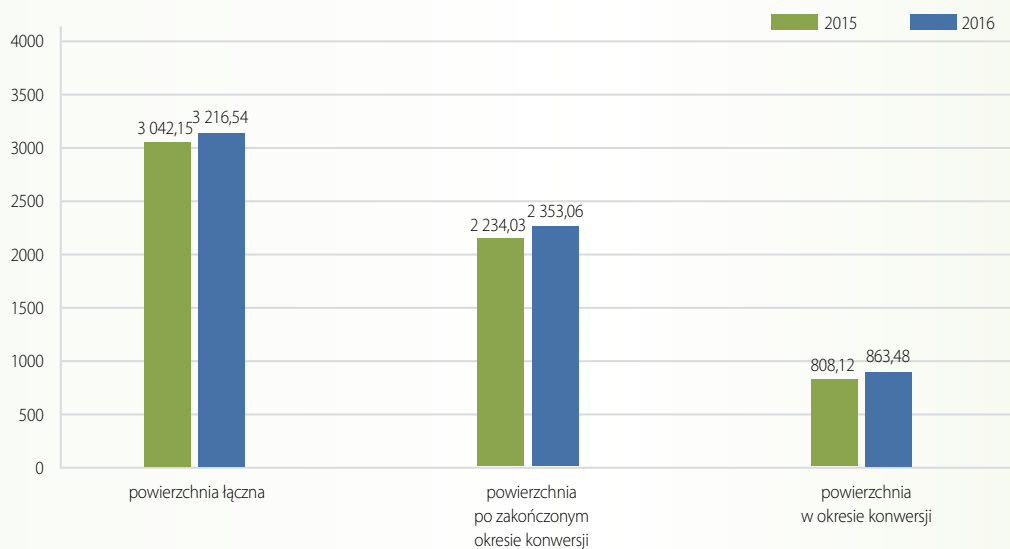
OPOLSKIE



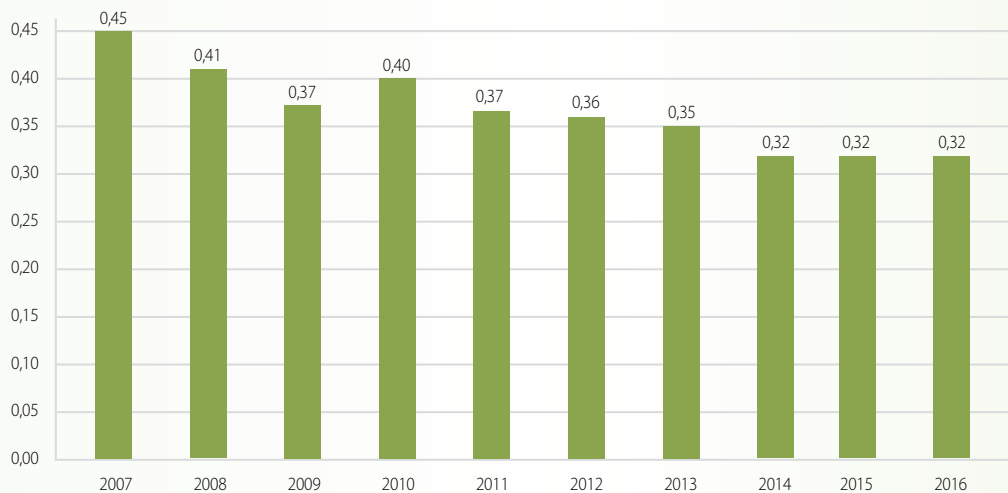
Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



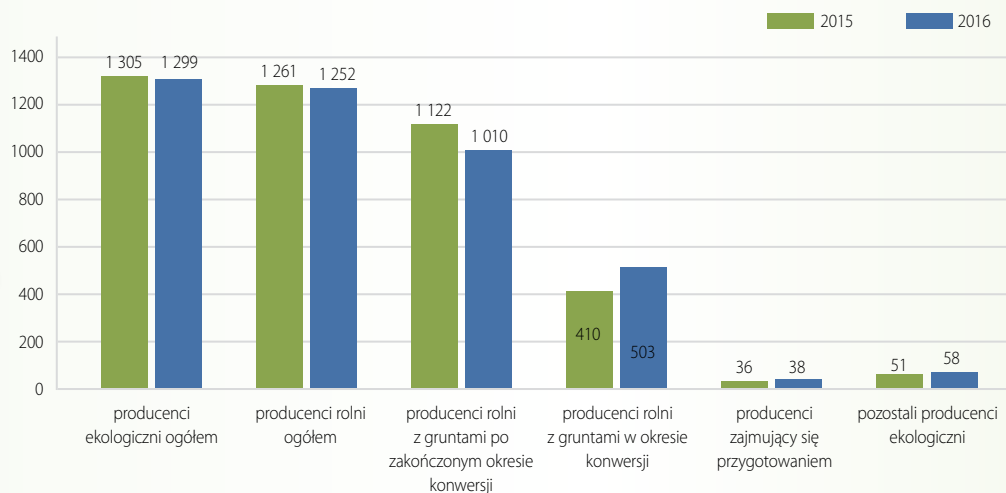
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK \ WIELKOŚĆ	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	11,9	19,4	19,4	19,4	19,4	10,5
2016	11,8	20,6	19,1	19,1	17,6	11,8

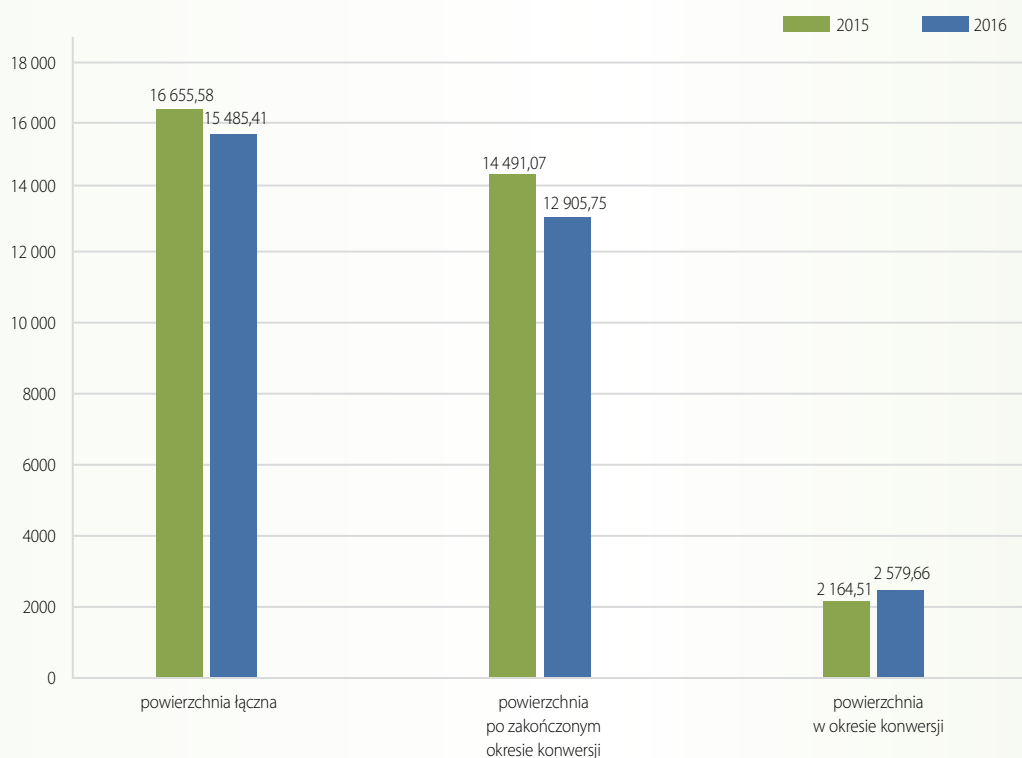
PODKARPACKIE



Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



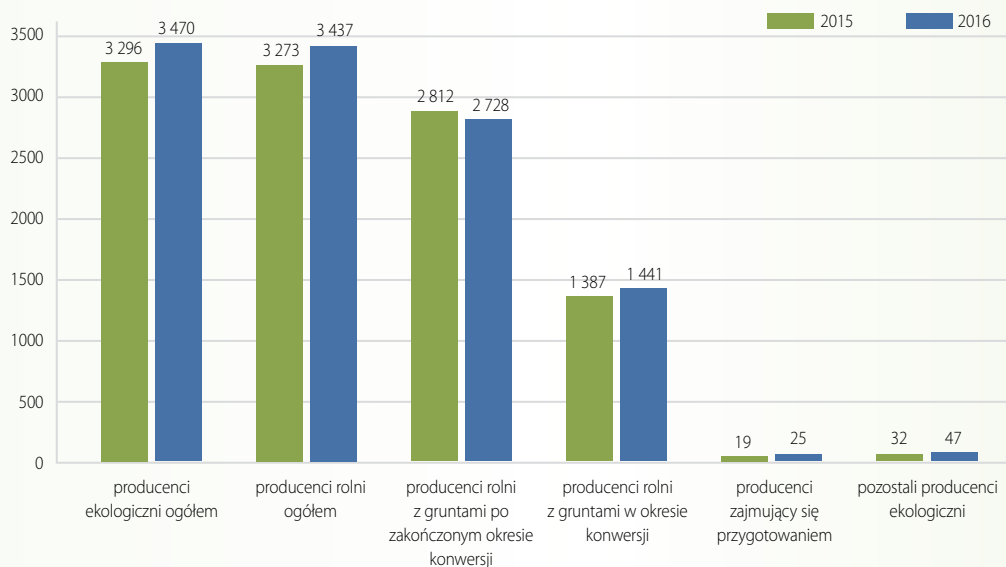
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	36,7	30,1	18,3	10,6	3,0	1,3
2016	42,6	26,6	16,4	10,1	2,9	1,4

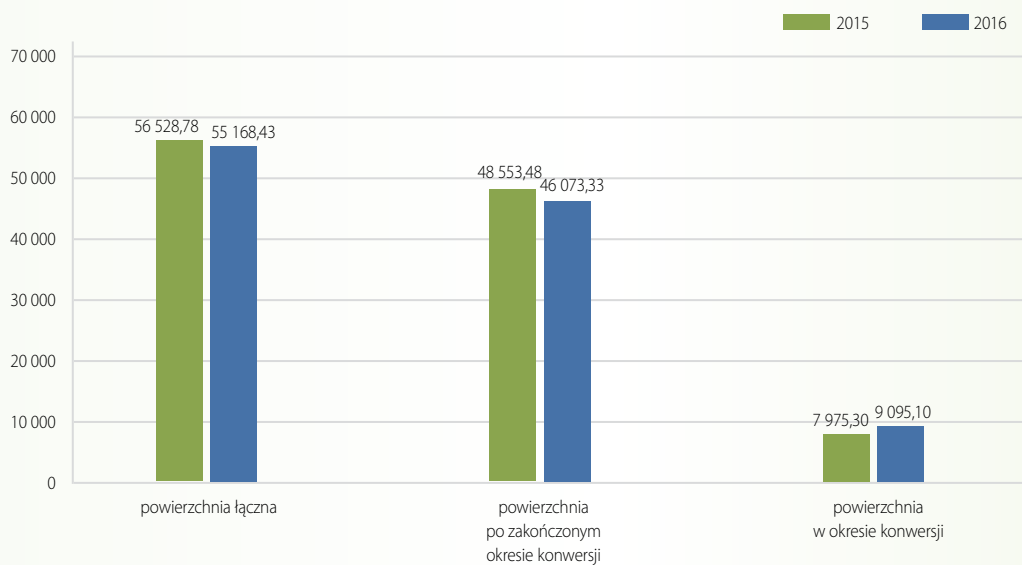
PODLASKIE



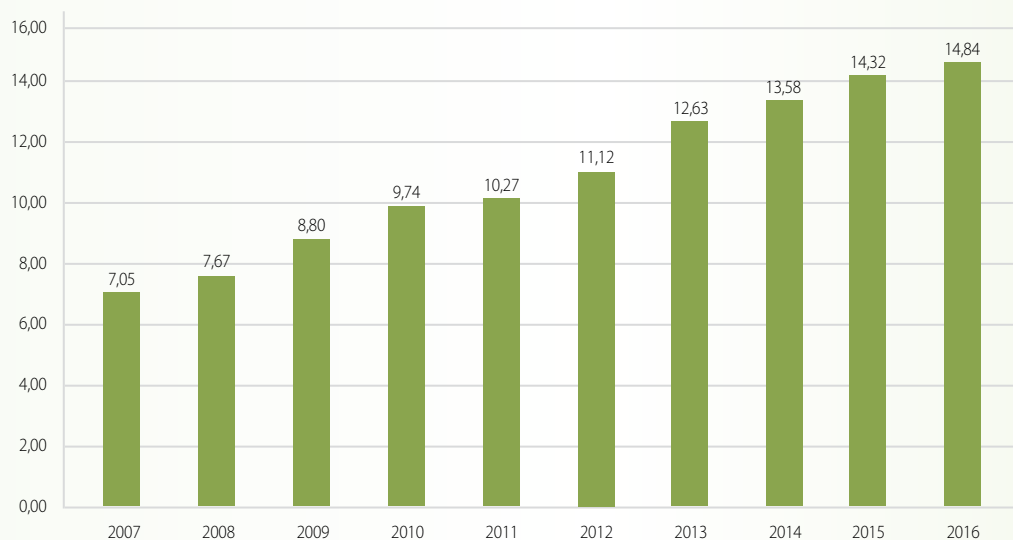
Producenci ekologiczni



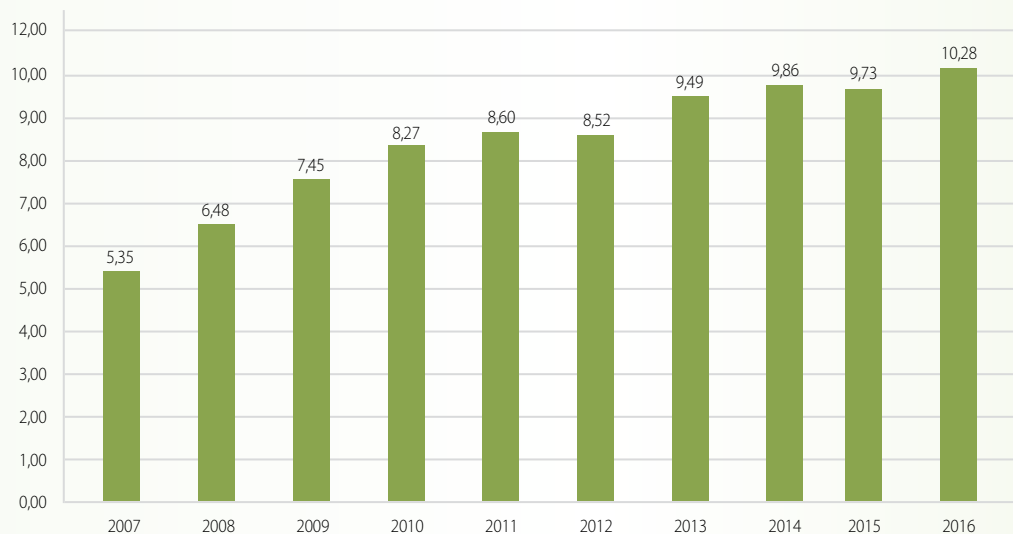
Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



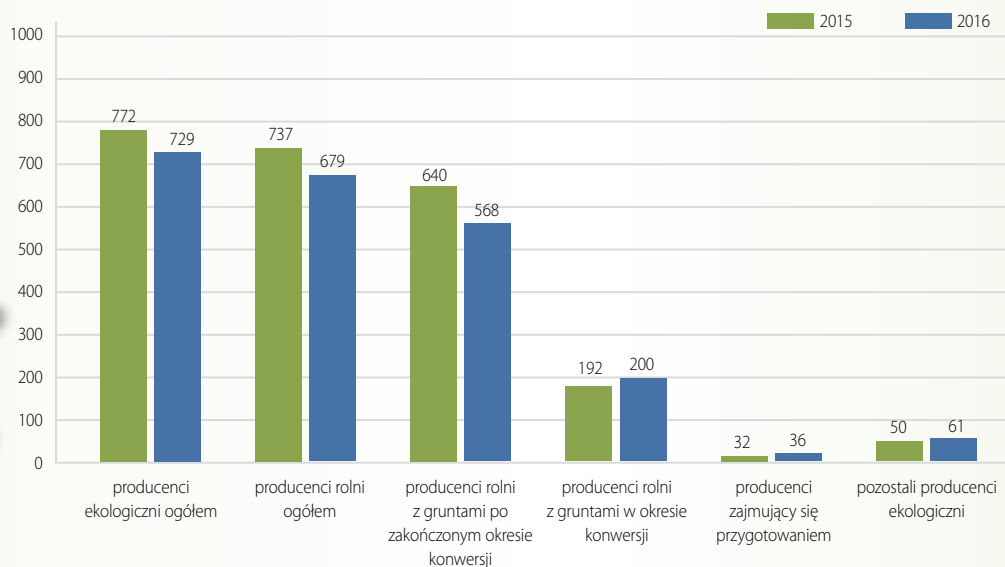
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	10,2	25,4	41,3	19,2	2,8	1,1
2016	16,8	22,7	37,3	19,4	2,9	0,9

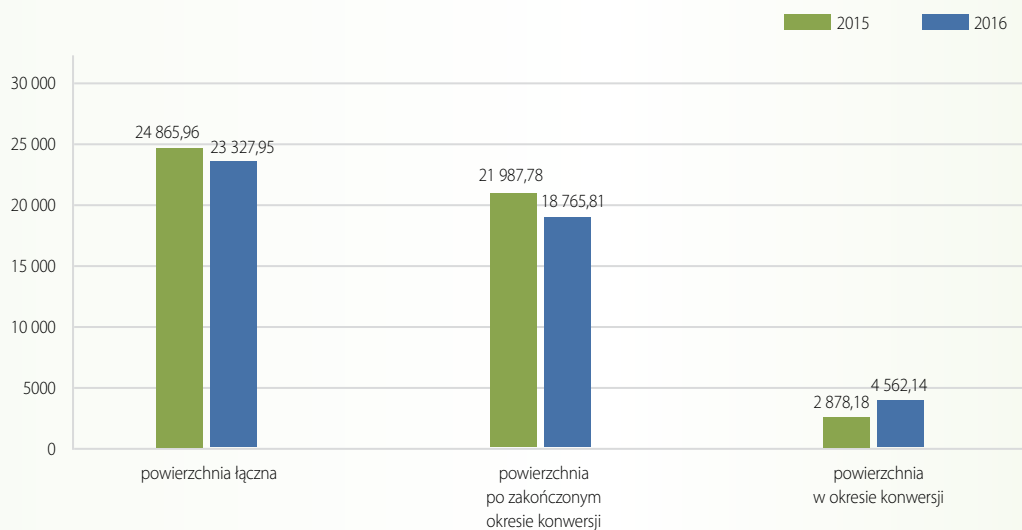
POMORSKIE



Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



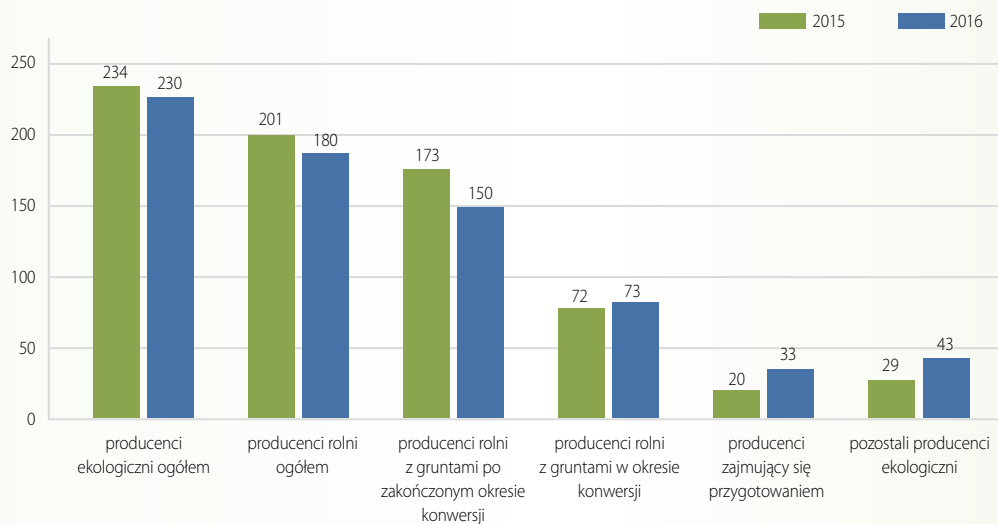
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK \ WIELKOŚĆ	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	9,8	17,6	25,2	28,4	12,4	6,6
2016	9,7	17,1	24,9	28,8	12,7	6,8

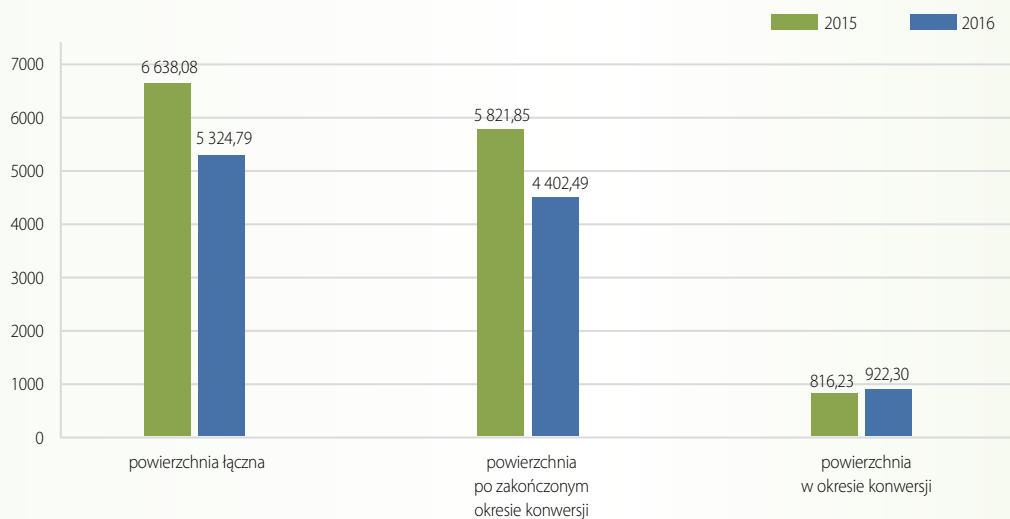
ŚLĄSKIE



Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



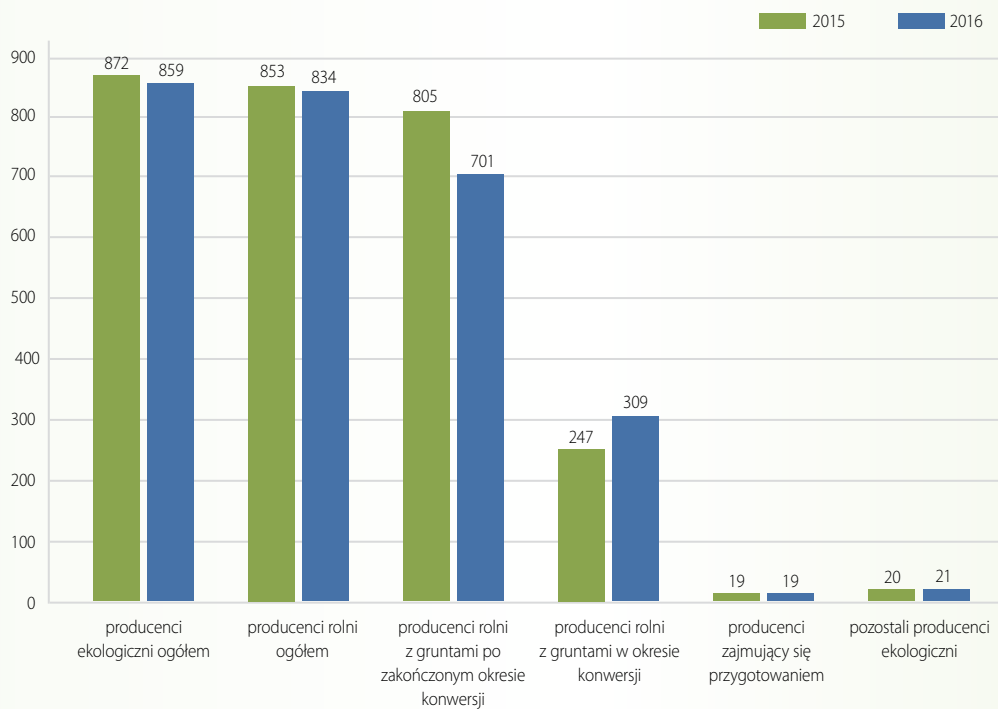
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	16,9	16,9	22,9	20,4	14,4	8,5
2016	17,3	19,4	19,4	23,9	13,9	6,1

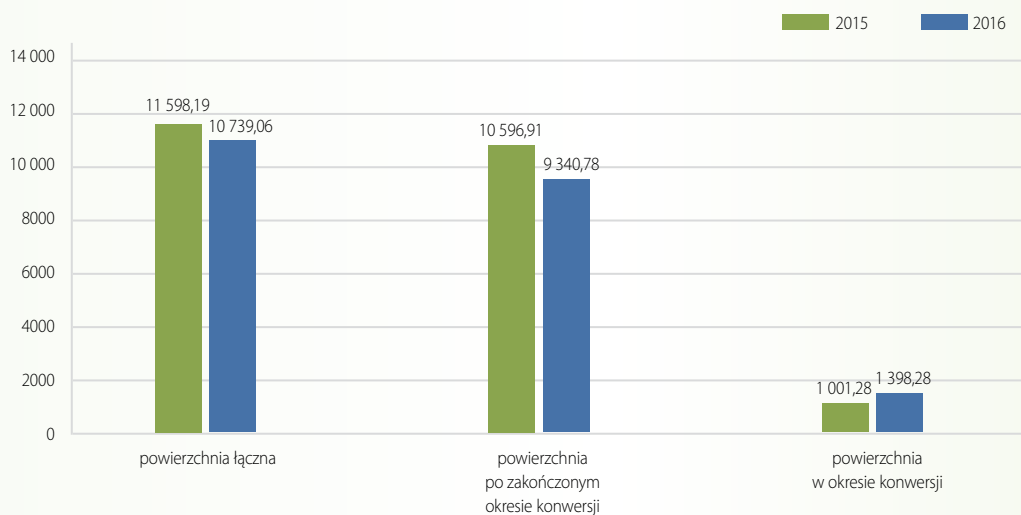


ŚWIĘTOKRZYSKIE

Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



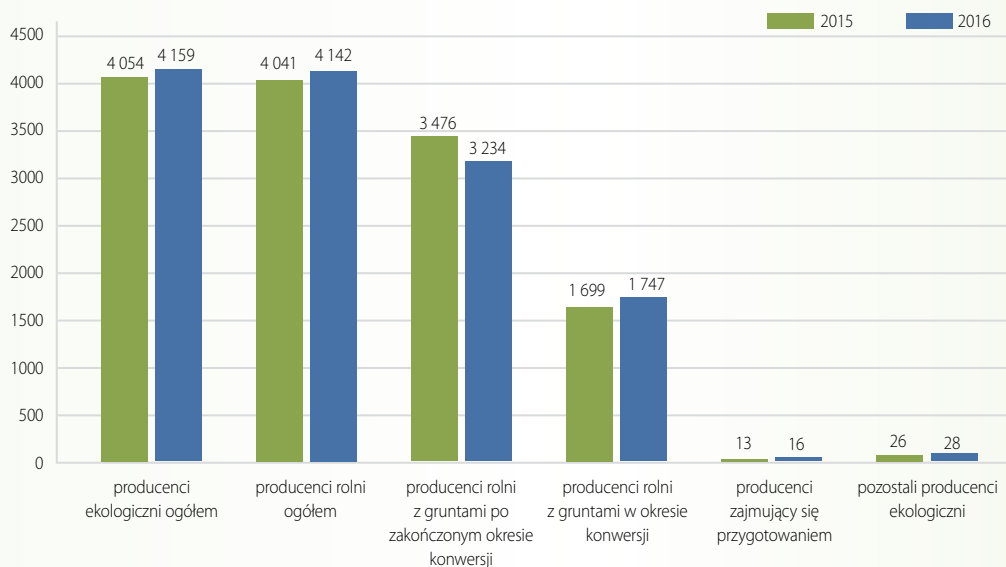
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	19,6	36,7	28,4	11,1	3,5	0,7
2016	24,8	30,7	29,9	11,0	3,2	0,4

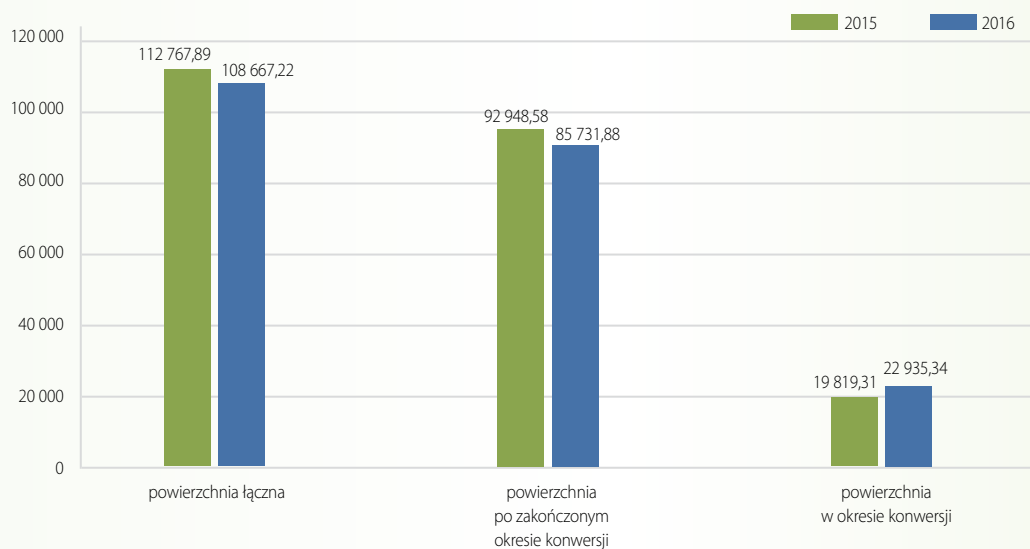


WARMIŃSKO-MAZURSKIE

Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



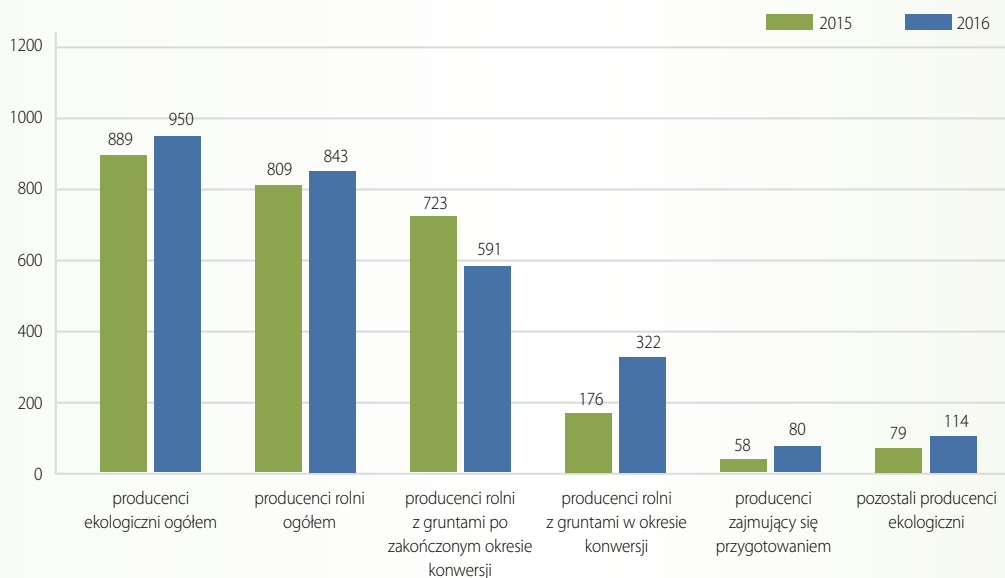
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	7,7	17,5	32,5	28,7	9,9	3,7
2016	13,6	16,0	29,7	27,9	9,4	3,4

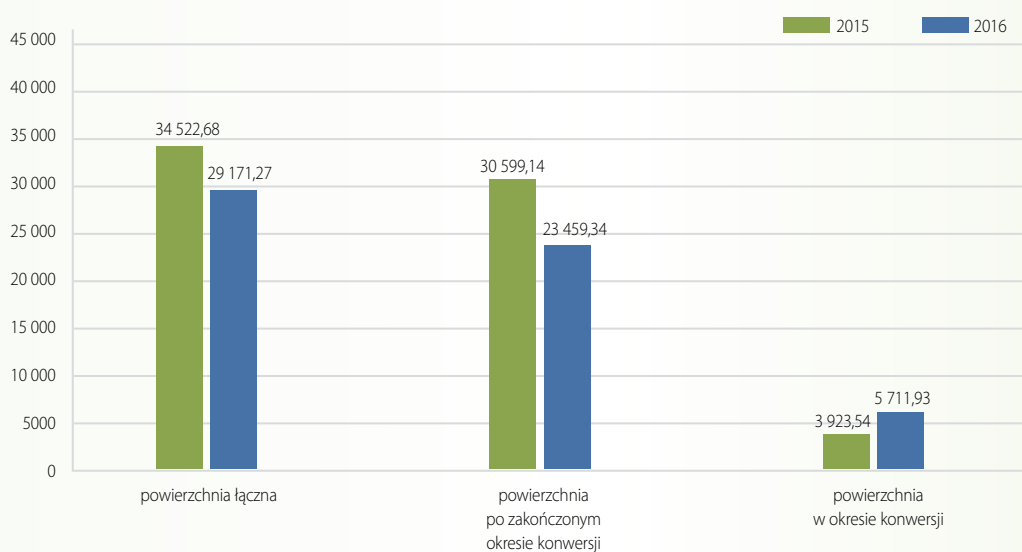
WIELKOPOLSKIE



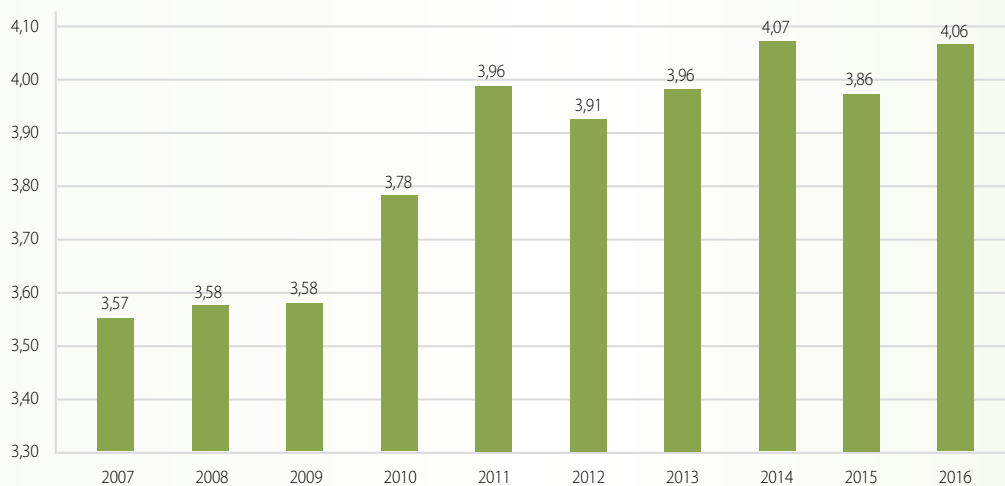
Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



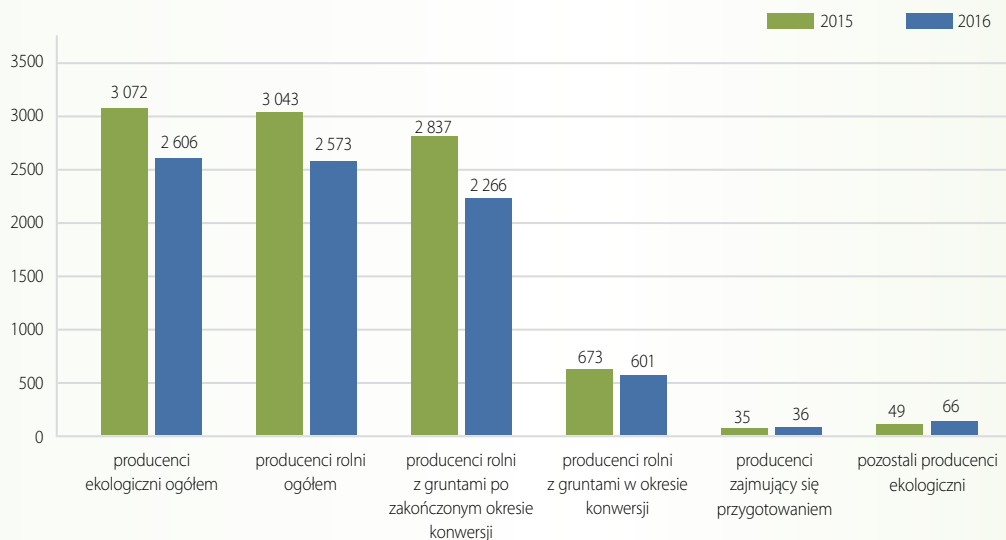
Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	7,9	15,6	23,1	26,1	16,7	10,6
2016	22,3	12,4	19,7	22,1	15,9	7,6

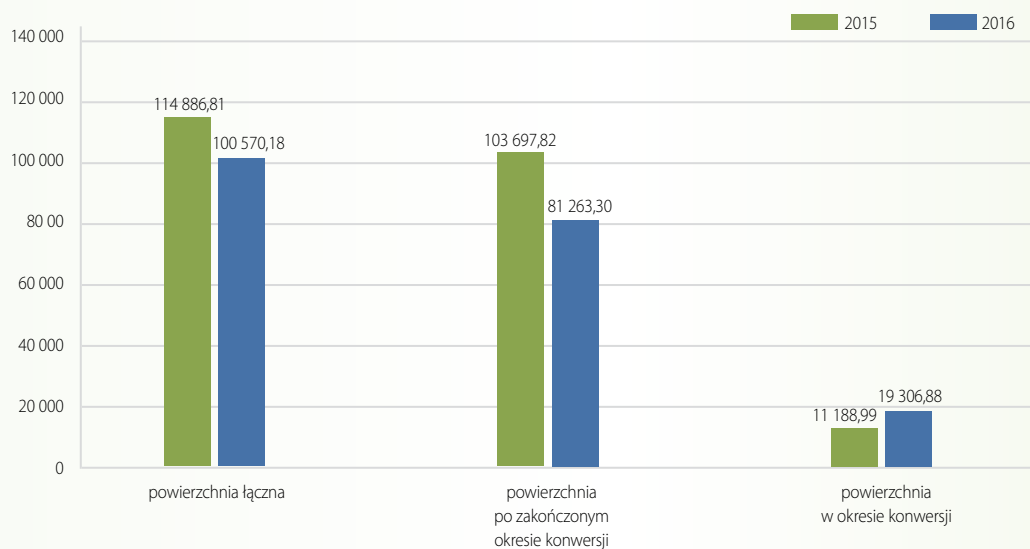


ZACHODNIOPOMORSKIE

Producenci ekologiczni



Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych [w ha]



Udział producentów ekologicznych w województwie, w stosunku do producentów ekologicznych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie, w stosunku do powierzchni ekologicznych użytków rolnych w Polsce w latach 2007–2016 [w %]



Struktura wielkości gospodarstw ekologicznych [w %]

ROK	WIELKOŚĆ					
	do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20-50 ha	50-100 ha	pow. 100 ha
2015	9,3	16,2	24,3	26,3	15,2	8,7
2016	8,4	15,4	23,9	28,1	16,1	8,1



IJHARS

W przypadku wykorzystywania w całości lub fragmentach danych zawartych w „Raporcie o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016” należy podać informację o źródle pochodzenia: „**Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2015–2016**”, GIJHARS, Warszawa 2017.

